

laški bilten

št. 14/15. oktober 2009

Prireditve ob občinskem prazniku ... str. 2

Podpisali pogodbo za izgradnjo šole v Šentrupertu ... str. 3

V Tevčah postavili kozolec ... str. 8

150 let šolstva v Rimskih Toplicah ... str. 25

Strelnski dom v Mali Brezi končan ... str. 29

Spoštovane bralke, cenjeni bralci!

S pričetkom novega šolskega leta sem se po dobrem letu dni porodniškega dopusta tudi sama vrnila za svojo pisalno mizo in tako sem ponovno vpeta v službene delovne obveznosti. Med kupi papirjev, ki so me pozdravili že prvi dan, me je predvsem razveselilo dejstvo, da si bom svoje uradniško delovno mesto lahko popestrila s soustvarjanjem Laškega biltena. Sicer je lahko tudi uradniško delovno mesto dinamično in zanimivo, vendar pa je glede kreativnosti bolj ali manj omejeno. 11. septembra sva se z glavno urednico Jasmino odpravili po "suhokranjski poti" v Žužemberk na 12. srečanje lokalnih časopisov. Ko sva prelistali nekaj glasil drugih občin, sva ugotovili, da naše glasilo izstopa predvsem po obliki (formatu), kakovostnem papirju in barvitosti. Prepričani, da so omenjene lastnosti Laškega biltena dobre, saj pripomorejo k njegovi prepoznavnosti, nisva mogli mimo vprašanja: ali bi lahko bil še boljši? Tu pa v imenu celotne uredniške ekipe prosim za vašo pomoč. Če imate kakršne koli predloge za izboljšanje našega časopisa ali pa nam želite povedati le vaše mnenje, nam to sporočite prek e-naslava bilten@lasko.si. Z lokalnim časopisom namreč skupaj bogatimo in soustvarjamo lokalno skupnost ter krepimo lokalno pripadnost. Imamo možnost, da informacije ponudimo s prve roke, da pišemo tudi o majhnih dogodkih, ki so za nas v resnici veliki. Lokalni medij je namreč najbolj zanesljiv in verodostojen vir informacij o tem, kaj se dogaja na lokalni ravni, saj se lokalne informacije predstavijo podrobneje, medtem ko mediji na regionalni in državni ravni lokalnim novicam namenijo bistveno manj pozornosti in o njih poročajo zelo na kratko. Zato moramo izkoristiti to bližino in obeležiti čim več dogodkov, ki vplivajo na življenje v naši lokalni skupnosti.

V prejšnji številki Laškega biltena smo napovedali izid posebne številke, v kateri bomo predstavili strategijo razvoja Občine Laško. Zaradi obsežnega gradiva smo morali izdajo prestaviti s septembra na november, tako da bo posebna številka v vaših nabiralnikih ravno v času praznovanja našega občinskega praznika. Spodaj boste našli napovednik prireditev, za katere upamo, da jih obiščete v čim večjem številu in tako počastite spomin na 7. november, ko sta bila leta 1227 trg Laško in sodišče Laško prvič omenjena v listini Leopolda VI.

V želji, da ostanemo še naprej povezani, vas lepo pozdravljam in vam želim čim več sprehodov v naravi, kjer se že prelivajo prečudovite jesenske barve, ki so pravi balzam za dušo v tem hitrem tempu življenja.

Tanja Grabrijan,
odgovorna urednica Laškega biltena

Osnovni podatki o glasilu

Odgovorna urednica:

Tanja Grabrijan

Pomočnica odgovorne urednice, oglasno trženje: **Stanka Jošt**

Tehnični urednik: **Tomaž Koprivc**

Uredniški odbor:

Jasmina Štorman – glavna urednica,

Klemen Grešak, Nika Košak, Miha

Gartner, Tomaž Majcen

Izdajatelj: **Občina Laško,**

Mestna ulica 2, 3270 Laško

Naslov uredništva:

Laški bilten – Občina Laško, Mestna ulica 2, 3270 Laško

tel. 03 7338 712,

faks 03 7338 740

internet: **www.lasko.si**

e-naslov: **bilten@lasko.si**

Lektoriranje: **Jasmina Štorman**

Oblikovanje, grafična priprava in tisk:

Utrip Brežice, d. o. o.,

Marof 2, 8250 Brežice

Naklada: **5.000 izvodov**

Brezplačen izvod glasila prejme vsako gospodinjstvo v občini.

Glasilo je vpisano v razvid medijev Ministrstva RS za kulturo pod zap. št. 1191.

Fotografija na naslovnici:

Tanja Grabrijan - Jesen

Naslednja številka izide 15. decembra 2009.

**Prispevke in oglase je treba oddati
do 1. decembra 2009 na e-naslov**

bilten@lasko.si.

OBČINSKI PRAZNIK OBČINE LAŠKO

Torek, 3.11.2009 ob 10. uri – Sofijin dvor v Rimskih Toplicah
Posvet o lokalnem okolju in kulturni dediščini kot izživoma za turizem, spominke in darila
Organizator: KGZS- Zavod Celje, STIK Laško, Občina Laško

Sreda, 4. 11. 2009 ob 17. uri – Zdravilišče Laško
Slavnostna seja Občinskega sveta Laško
Organizator: Občina Laško

Sreda, 4. 11. 2009 ob 20. uri – Zdravilišče Laško
Koncert Vokalne skupine Vodomke: Laško svoj praznik slavi
Organizator: Thermana Laško

Četrtek, 5. 11. 2009 ob 16. uri – POŠ Šentrupert
Položitev temeljnega kamna za POŠ Šentrupert
Organizator: Občina laško

Četrtek, 5. 11. 2009 ob 17. uri – OŠ Rimske Toplice
Proslava: 150 let šolstva v Rimskih Toplicah in Jurkloštru
Organizator: OŠ Rimske Toplice in Občina Laško

Petek, 6. 11. 2009, ob 19.30 – Kulturni center Laško
Osrednja slovesnost ob občinskem prazniku
Organizator: Občina Laško, STIK, JSKD OI Laško

Sobota, 7. 11. 2009 – Laško
Slovenska treking liga – Laška runda
Organizator: Thermana Laško

Ponedeljek, 9.11. 2009 ob 16. uri – PSO Rimske Toplice
Otvoritev PSO Zdravstvena postaja Rimske Toplice
Organizator: Občina Laško

Sreda, 11. 11. 2009 od 12. ure do 16. ure – Občina Laško
Dan odprtih vrat Občine Laško
Organizator: Občina Laško

Sreda, 11. 11. 2009 od 8. ure dalje – Valvasorjev trg in tržnica
Martinov sejem
Organizator: Občina Laško

Petek, 13. 11. 2009, ob 18. uri – Knjižnica Laško
13. Martinovo v Laškem – ddr. Jože Maček: Predstavitev prevoda Orožne kronike Das dekanat Tüffer
Organizator: Knjižnica Laško

Petek, 13. 11. 2009, ob 18. uri – Dom svobode, Zidani Most
Prireditev ob 160-letnici železnice: Vozi me vlak v daljavo
Organizator: KD Zidani Most

Sobota, 14. 11. 2009, ob 9. uri – start iz parkirišča pri TIC-u
11. tradicionalni pohod po nekdanjih trških mejah
Organizator: Planinsko društvo Laško, Občina Laško

Sobota, 14. 11. 2009, ob 18. uri – Kulturni center Laško
13. Martinovo v Laškem – 8. Območno srečanje pevcev ljudskih pesmi in godcev ljudskih viž laške okolice ter prikaz Ko bo mošt vino postal
Organizator: Etno odbor Jureta Krašovca Možnar, JSKD OI Laško, STIK

Nedelja, 15. 11. 2009, ob 8. uri – Aškerčev trg
13. Martinovo v Laškem – Martinov sejem
Organizator: Turistično društvo Laško, Etno odbor Jureta Krašovca Možnar, STIK

Nedelja, 15. 11. 2009, ob 10.30 – cerkev sv. Martina
13. Martinovo v Laškem – praznična sveta Maša
Organizator: Škofija Celje – Nadžupnija Laško

Nedelja, 15. 11. 2009, ob 11.30 – Aškerčev trg
13. Martinovo v Laškem – prireditev Lepa nedelja v Laškem
Organizator: Turistično društvo Laško, Etno odbor Jureta Krašovca Možnar, STIK

V okviru prireditev ob občinskem prazniku si lahko ogledate tudi:
Od petka, 6. 11., do ponedeljka, 9. 11. 2009 – Prostor Jureta Drakslerja v Šmarjeti

Slikovna razstava: Zanimivosti na Kitajskem
Organizator: KD Rimljan

Od četrтка, 5. 11., do sobote, 7. 11., in od četrтка, 12. 11., do sobote, 14. 11. 2009 – Galerija v OŠ na Valvasorjevem trgu
Razstava: Laško v štirih letnih časih
Organizator: Likovno društvo Laško

Cel november med 9. in 17. uro – Muzej Laško
Razstava: 20 let mažoretne skupine Laške pihalne godbe
Organizator: STIK Laško, JSKD OI Laško, Pivovarna Laško

OBČINA LAŠKO

Okolje in prostor

REKONSTRUKCIJA GLAVNE CESTE G1-5 SKOZI ZIDANI MOST

Februarja 2009 je prometni minister predal namenu odsek na glavni cesti Pod skalco, ki je bil vrsto let nerešljiv problem in na katerem je ugasnilo marsikatero človeško življenje. Dela je opravilo podjetje CM Celje, d. d., rekonstrukcijo je financiral DRSC v skupni vrednosti 2,3 mio evrov. Prav tako se je lani pričela rekonstrukcija na odseku Vila v Zidanem Mostu. Letos je

Direkcija RS za ceste izvedla razpis za rekonstrukcijo naslednjega odseka v dolžini 500 m. Izvajalca Strabag in CM Celje bosta dela začela oktobra 2009. Občina Laško bo na tem odseku financirala izgradnjo **hodnika za pešce in javno razsvetljavo** v skupni vrednosti **80.000 evrov**. Pogodbeni rok se izteče 1. oktobra 2010. Ob obisku direktorja Direkcije RS za ceste Gregorja Ficka v Laškem junija 2009 je bilo predstavnikom občine zagotovljeno, da bodo za ostali odsek ceste v Zidanem Mostu zagotovljena finančna sredstva tudi v prihodnjih proračunskih letih do dokončanja vseh del.

KANALIZACIJSKO OMREŽJE

Po začetku delovanja čistilne naprave v letu 2005 oziroma predaji v uporabo v letu 2006 občina nadalje gradi fekalno kanalizacijsko omrežje. V letu 2008 smo pričeli z izgradnjo primarnih in sekundarnih vodov na delu Podšmihela, Valentiničeve ulice, Kidričeve ulice, Sp. Rečice in Debra. Končanih je 90 % del, zgrajenih je bilo dobrih **4.000 m omrežja**. Stanovalci predelov v Spodnji Rečici, Valentiničevi ulici in Podšmihelu so že dobili odločbe, da se morajo v dveh mesecih priključiti na omrežje. Oktobra bodo te odločbe dobili še prebivalci Kidričeve ulice, ki so jim bili v letu 2008 zgrajeni odcepi za priklop. Dela so se financirala iz kohezijskega sklada EU, Regionalnega sklada za razvoj, sredstev okoljske datave in sredstev lokalne skupnosti.

V fazi pridobivanja ustrezne projektne dokumentacije je del Debra in spodnje območje Valentiničeve, Kidričeve, Kajuhave in Podhumske ulice ter priključevanje naselja Kobivjek.

Izgradnja nadomestne podružnične osnovne šole Šentrupert

Težko je izmeriti vse napore in ves trud, ki je bil vložen v to, da je končno nastopil trenutek slovesnega podpisa pogodbe za

izgradnjo nove podružnične osnovne šole v Šentrupertu. Prav tako je težko naštetati vse, ki so v tej dolgi in naporni zgodbi sestavljali kocke, da lahko danes ponosno zremo v mozaik. Navkljub mnogim težavam pa nikoli niti za trenutek nismo podvomili, da nam ne bi uspelo. In nam tudi je.

Nova podružnična osnovna šola Šentrupert bo imela tlorisne dimenzije 19,20 m x 46,10 m z delno vkopano kletjo in pritličjem. V pritličju bodo prostori, namenjeni krajevni skupnosti, kulturnemu društvu in mladini. Tu bodo tudi prostori za javno knjižnico in večnamensko dvorano (telovadnico) za kulturno in športno dejavnost s pripadajočimi pomožnimi prostori. V nadstropju bodo prostori za potrebe vrtca in osnovne šole ter kuhinje. Konstrukcija strehe bo klasična, rahlo razgibana dvokapnica z naklonom 350 z opečno

Slovesen podpis pogodbe z izbranim izvajalcem del podjetjem Remont, d. d., je potekal 30. septembra v sejni sobi Občine Laško. Pogodbo sta podpisala direktor podjetja Remont, d. d., Bogomir Amon, in župan Občine Laško Franc Zdolšek.

kritino bobrovcem. V okviru zunanje ureditve je predvidenih trinajst parkirnih mest. Fekalna kanalizacija bo speljana do male čistilne naprave, kjer se bo pred izpustom ustrezno očistila. Za ogrevanje je predvidena peč na trda goriva. Kot energent se bo uporabljala lesna biomasa – sekanci.

Dela so bila na podlagi javnega razpisa oddana izvajalcu podjetju Remont, d. d., iz Celja, ki mora objekt dokončati v roku devetih mesecev od dneva podpisa pogodbe, uporabno dovoljenje za objekt pa mora pridobiti najpozneje **do 30. junija 2010**.

Vrednost pogodbenih del znaša **869.467,99 evrov** (vključno z DDV). Dela bo nadzorovalo podjetje Modrec, d. o. o., iz

Maribora. Sredstva so zagotovljena v občinskem proračunu, k investiciji pa bo svoj delež prispevalo tudi Ministrstvo za šolstvo in šport RS v letih 2009–2011.

Občinska uprava pripravlja tudi javni razpis za opremo in otroška igrala.

Z novo podružnično osnovno šolo v Šentrupertu želimo zagotoviti kakovostno vzgojo otrok, saj se zavedamo, da so tovrstna vlaganja bogata naložba v našo skupno prihodnost. Prepričani smo, da bomo z novo podružnično osnovno šolo v Šentrupertu uresničili vsa naša pričakovanja in da bo to šola prijaznih obrazov naših otrok, staršev, zaposlenih in vseh, ki so s svojim trudom prispevali, da se bodo njena vrata odprla v vsem svojem sijaju.

Tomaž Novak

PROSTORSKO NAČRTOVANJE

V pripravi je gradivo za občinski prostorski načrt, najbolj problematična pa je tema poseganja na kmetijska zemljišča. Občina želi ob vložitvi vlog občanov na varovana območja z vsakim prediskutirati tudi druge možnosti, predvsem zamenjavo zemljišč, gradnjo na obstoječih stavbnih zemljiščih in nadomestne gradnje na fundusih dotrajanih objektov. Zakonske omejitve so sledeče: **geološko labilna območja (plazovi); kmetijska zemljišča; narava; varovani gozdovi državnega pomena; EPO (enote posebnih naravovarstvenih območij) in pomanjkanje infrastrukture.**

Na zemljiščih, kjer omejitev ni, pa je v večini primerov eventualno možno graditi ob sprejetju OPPN-ja (občinskega podrobnejšega prostorskega načrta) v poznejši fazi po sprejetem občinskem načrtu, če se tako odločijo vsi zainteresirani na svoje stroške. Sprejetje OPPN-jev je postopek po veljavnem ZPNačrt in po izkušnjah do dokončnega sprejetja na občinskem svetu traja od devet do 12 mesecev.

MRLIŠKA VEŽICA V ZG. REČICI

Krajani Rečice si že vrsto let želijo novo mrliško vežico. Dolgo časa je bil problem v določitvi sprejemljive lokacije objekta. Z velikim prizadevanjem vodstva KS Rečica je celjski Zavod za kulturno dediščino določil dve možni lokaciji. Kot sprejemljiv predlog lokacije za gradnjo je lokacija **na zahodnem delu pokopališkega kompleksa ob lokalni cesti in dovozni cesti do pokopališča**. Zemljišča je občina že odkupila. Trenutno potekajo aktivnosti za pripravo vseh potrebnih podlag za projektiranje, tako geodetskega posnetka kakor geomehanskega poročila.

UREDITEV VAŠKEGA JEDRA V MALI BREZI

V okviru strategije razvoja in enakomernega usklajenega razvoja občine si občina želi (in to tudi udejanja), da se poleg dveh večjih središč, in sicer Laškega in Rimskih Toplic, razvijajo tudi druga manjša naselja in vaška središča. Ugotavljamo, da brez primerne infrastrukture ni razvoja, ki bi pomenil dvig kakovosti bivanja na podeželju.

V nadaljevanju tega je občina v strategiji vodooskrbe posvetila pozornost pripravi novih projektnih rešitev za izvedbo gradnje javnih vodovodnih omrežij. Tako je bil v letu 2006 zgrajen vodovod Trobni Dol–Modrič. Kot nadaljevanje temu smo že v začetku leta 2009 pridobili gradbeno dovoljenje za gradnjo vodovoda Trobni Dol–Mala Breza. V okviru pridobivanja evropskih sredstev je treba za naš primer poleg vodovoda istočasno prijaviti gradnjo druge infrastrukture. Tako je v sredini septembra potekal javni razpis za izdelavo projektne dokumentacije **hodnika za pešce in javne razsvetljave** v Mali Brezi ob regionalni cesti. Ko bo dokumentacija pripravljena, bomo vodovod, hodnik za pešce in javno razsvetljava z avtobusnimi postajališči prijavili na razpis Ministrstva za kmetijstvo pod nazivom Ureditev vaških jeder. Upamo, da bomo skupaj s predstavniki krajevne skupnosti pri lastnikih zemljišč naleteli na razumevanje in da bomo lahko celotno nalogo realizirali v najkrajšem možnem času.

IZGRADNJA HODNIKA ZA PEŠCE ŠMARJETA–POD KOJZICO OB REGIONALNI CESTI

Oktober se bodo pričela izvajati dela za izgradnjo hodnika za pešce, dolgega 140 m, in javno razsvetljava, kar bo velika pridobitev za krajanje tega območja. S tem se bo izboljšala prometna varnost vseh udeležencev v prometu, še posebej pa bodo bolj varni otroci, ki tod hodijo v vrtec in osnovno šolo.

Luka Picej

SANACIJE PLAZOV

Občina Laško je v tem letu sanirala večino plazov, ki so se sprožili med neurji v preteklih letih.

Na lokalni cesti **Tevče–Vrh–Gozdec–Mišji Dol** sta bila sanirana dva odseka, prvi v

dolžini 45 in drugi v dolžini 20 m. Stabilizacija ceste je bila izvedena s klasično kameno zložbo, sanacijo pa je na podlagi geološkega poročila in predloga sanacije, ki ga je izdelal Geosvet, Samo Marinc, s. p., izvedlo podjetje AINA Vesenjaj, d. o. o. Nadzor je vršil Franc Ratej, RC Inženiringi, d. o. o. Vrednost sanacijskih del je znašala **76.518,30 EUR**. Plaz je bil saniran tudi na javni poti **Mrzlo Polje–Marijina vas–Polana–Visočje**. Sani-

rana sta bila dva odseka. Prvi je bil dolg 33 m, drugi pa 17 m. Cesta je bila stabilizirana s klasično kameno zložbo. Sanacijo je izvedlo podjetje AINA Vesenjaj, d. o. o., na podlagi geološkega poročila in predloga sanacije, ki ga je izdelal Geosvet, Samo Marinc, s. p. Nadzor je vršil Franc Ratej, RC Inženiringi, d. o. o. Vrednost sanacijskih del je znašala **40.439,15 EUR**.

Vozišče na javni poti **Rebre–Gorica** je bilo zaradi globoke lege kompaktne podlage in slabega odvodnjavanja širšega območja plaz stabilizirano z ureditvijo odvodnjavanja meteornih in podtalnih vod. Podjetje AGM Nemec, d. o. o., je na podlagi geološkega poročila in predloga sanacije, ki ga je izdelal Geosvet, Samo Marinc, s. p., uredilo kameno drenažno rebro, dolgo 11 m. Nadzor je vršil Franc Ratej, RC Inženiringi, d. o. o. Vrednost sanacijskih del je znašala **15.390,61 EUR**. Cestni odsek na javni poti **Podrenovca–Globašek–Sadovje–Bozovica–Preval**, dolg 40 m, je bil utrjen s kamnito zložbo, urejeno pa je bilo tudi odvodnjavanje zalednih vod. Sanacijo je izvedlo podjetje AGM Nemec, d. o. o., na podlagi geološkega poročila in predloga sanacije, ki ga je izdelal Geosvet, Samo Marinc, s. p. Nadzor je vršil Franc Ratej, RC Inženiringi, d. o. o. Vrednost sanacijskih del je znašala **23.720,93 EUR**.

Za utrditev lokalne ceste **Rečica–Slivno–Šmohor** je bilo treba sanirati tri plazišča pod cesto. Na območju vseh treh plazov se je uredila struga potoka v dolžini 130 m. Sanacijo je izvedlo podjetje AGM Nemec, d. o. o., na podlagi projekta, ki ga je izdelalo podjetje Hidrosvet, d. o. o., Celje. Nadzor je vršil Miran Kačič, Izvir Plan, d. o. o., Laško. Vrednost sanacijskih del je znašala **137.773,19 EUR**.

Vsi navedeni sanirani cestni odseki so bili tudi asfaltirani, vrednost te investicije pa je bila **25.000,00 EUR**. Sredstva za obnovo objektov občinske infrastrukture je zagotovila vlada RS iz proračunske rezerve za odpravo posledic iz neurja v letu 2005.

Geotehnični ukrepi proti plazanju zemljine in za zavarovanje objektov so bili izvedeni pri: Marku Deželaku, Ojstro 25; Radomirju Krušiču, Na pristavi 34; Dragici Lončar, Sp. Rečica 138; Francu Mačku, Olešče 2 a; Silvu Marotu, Olešče 32; Simonu Pompetu, Lokavec 46; Francu Škorji, Gaberno 1; Nataliji Šulic Šanca, Na Pristavi 33; Francu Tržanu, Lahomno 80; Branku Lokošku, Olešče 41; Marku Žveplanu, Brodnice 7; Stanku Vodišku, Olešče 18 a; Ludviku Verbovšku, Ojstro 33 in Zdravku Pirnatu, Olešče 59. Sredstva za izvedbo geotehničnih ukrepov je zagotovila vlada RS iz proračunske rezerve za odpravo posledic iz neurja v letu 2005.

IZVEDBA NUJNIH UKREPOV ZA ZAVAROVANJE STANOVANJSKIH OBJEKTOV

Zaradi padajočih kamnov s hriba je bilo ogroženih več stanovanjskih hiš na **desnem bregu naselja Tevč**. Po ogledu skalnatega podora sta bila izdelana geološko-geomehansko poročilo in predlog nujnih sanacijskih ukrepov za zavarovanje objektov. Dodelati je bilo treba že izdelano zaščito z odsluženimi

železniškimi tračnicami in armaturnimi mrežami ob spodnji krajevni cesti. V ta namen se je obstoječe vertikalne tračnice zgostilo, med njimi pa so zavarovane armaturne mreže. Zaradi aktivnega skalnatega podora bo treba območje utrditi na osnovi podrobnih geoloških raziskav. Izvedbo nujnih sanacijskih ukrepov v višini **10.000,00 EUR** smo financirali iz stalne proračunske rezerve. Iz rezerv smo v višini **6.000,00 EUR** financirali tudi nujna sanacijska dela na plaz **Kristanc v Lokavcu**.

ASFALTERSKA DELA

Julija se je izvajala obnova na delu javne poti **do objekta Rimske terme**. Dolžina obnovljenega odseka je 170 m. Na tem odseku sta bila odstranjena zablaten tamponski ustroj in poškodovan asfalt. Asfaltiranje se je izvedlo na novo nosilno tamponsko podlago. Uredilo se je tudi odvodnjavanje cestnih površin in zgradilo novo krožno križišče, ki bo omogočalo urejen promet vozil. Vrednost obnovitvenih del je znašala **56.912,50 EUR**.

Navedena asfaltna dela so se izvajala na

podlagi sklenjene letne pogodbe z izvajalcem del Cestnim podjetjem Maribor in pod nadzorom Franca Rateja, RC Inženiringi, d. o. o.

REKONSTRUKCIJA CEST

Junija in julija se je izvajala rekonstrukcija kategorizirane javne poti **Polana–Vislana–Kozmus** na odseku **Bratčev Graben do domačije Leskovšek** v dolžini 1.120 m. Osnovni namen rekonstrukcije javne poti je omogočiti boljši dostop do zaselkov na tem območju.

Obstoječa cesta je bila v slabi makadamski izvedbi brez urejenega odvodnjavanja. Obnovitvena dela so obsegala asfaltiranje vozišča in plovne mulde na utrjeno nosilno podlago, ureditev in zaščito vkopanih brežin zaradi širitve vozišča, ureditev propustov z vtočnimi jaški in ureditev bankin s postavljenimi zaščitnimi ograjami. Izvajalec del je bilo podjetje AGM Nemec, d. o. o. Strokovni nadzor je vršil nadzornik Franc Ratej, RC Inženiringi, d. o. o., Celje. Vrednost celotne investicije je znašala **116.000,00 EUR**.

Ljubica Vižintin

OBČINA LAŠKO in JAVNI NEPREMIČNINSKI SKLAD OBČINE LAŠKO vabita zainteresirane ponudnike, da na spletnih straneh Občine Laško (<http://www.lasko.si>) in na oglasni deski Občine Laško spremljajo aktualna

ZBIRANJA PONUDB ZA SKLENITEV NEPOSREDNIH POGODB ZA PRODAJO

I. OBJEKTA LOKAVEC 5, 3272 RIMSKE TOPLICE, S PRIPADAJOČIM ZEMLJIŠČEM:

Predmet prodaje je nepremičnina, ki jo v naravi predstavlja starejša poslovna stavba s pripadajočim zemljiščem na naslovu Lokavec 5, 3272 Rimske Toplice. Objekt etažnosti K+P+2 je bil zgrajen leta 1942 in je dostopen po lokalnem asfaltnem cestišču, v zadnjem delu po makadamskem cestišču. Objekt ni priključen na javni vodovod. Posest sestavljajo nepremičnine parc. št. 505/3 – dvorišče v izmeri 1.473 m² in poslovna stavba 150 m², vpisani v z. k. vložku 137, k. o. 1041 – Lokavec. Na osnovi potrdila Občine Laško št.: 3502-7/2007 z dne 4. 6. 2007 je parcelna št. 505/3, k. o., Lokavec v cenitvenem poročilu vrednotena kot stavbno zemljišče.

Najnižja možna izhodiščna cena za nepremičnino znaša 39.910,90 EUR.

II. PSO ŠMARJETA 11, 3272 RIMSKE TOPLICE, S PRIPADAJOČIM ZEMLJIŠČEM:

Predmet prodaje je poslovno-stanovanjski objekt etažnosti K+P+1 na naslovu Šmarjeta 11, Rimske Toplice, s pripadajočim zemljiščem, ki ga v naravi predstavljajo nepremičnine:

parc. št.	z.k. vl. št.	vrsta rabe	površina v m ²	k.o.
602/4	162	poslovna stavba	122	Rimske Toplice
		cesta	75	
		dvorišče	1.040	

Objekt je bil zgrajen pred približno 80 leti, leta 1974 pa je bil v celoti prenovljen in dograjen. V zgornjem nadstropju je stanovanje, v pritličju pa ambulanta s pripadajočimi prostori. V kleti je kurilnica. Objekt je v celoti solidno vzdrževan, nahaja se v naselju Šmarjeta v neposredni bližini cerkve in je od centra Rimskih Toplic oddaljen 500 m. Iz potrdila o namenski rabi zemljišča Občine Laško, št.: 35060-12/2008, z dne 18. 3. 2008 izhaja, da se nepremičnina nahaja na območju, ki se ureja z Odlokom o PUP za Občino Laško in je po osnovni namenski rabi stavbno zemljišče.

Znižana izhodiščna cena za nepremičnino je 199.505,50 EUR.

III. DELNO KOMUNALNO OPREMLJENIH IN NEZAZIDANIH STAVBNIH ZEMLJIŠČ NA OBMOČJU LN BELOVO, k. o. 1039 – Rimske Toplice:

Predmet prodaje so delno komunalno opremljena in nezazidana stavbna zemljišča, ki jih v naravi predstavljajo:

1. **parc. št. 212/3**, njiva 5. kat. razred, v izmeri 912 m² z izhodiščno ceno **22.927,68 EUR**;
2. **parc. št. 212/4**, njiva 5. kat. razred, v izmeri 1.082 m², z izhodiščno ceno **27.201,48 EUR**;
3. **parc. št. 212/5**, ekst. sadovnjak 4 kat. razred, v izmeri 872 m², in travnik 5 kat.

razred, v izmeri 514 m², z izhodiščno ceno **34.844,04 EUR.**

Zemljišča so bremen prosta in se nahajajo na območju, ki se ureja z Odlokom o lokacijskem načrtu Belovo, v katerem so navedeni tudi pogoji za izgradnjo objektov v območju individualnih stanovanjskih hiš s pomožnimi objekti. Za omenjeno območje je bil sprejet tudi Odlok o programu opremljanja zemljišča za gradnjo stanovanjskih hiš Belovo, ki predpisuje podlage za odmero komunalnega prispevka. Cene ne vključujejo DDV, ki ga plača kupec na podlagi izstavljenega računa.

IV. NEZAZIDANEGA DELNO OPREMLJENEGA STAVBNEGA ZEMLJIŠČA v k. o. 1022 – Rečica:

Predmet prodaje je nezazidano, delno opremljeno stavbno zemljišče parc. št. 1230/5 – travnik v izmeri 968 m², z. k. vl. št. 464, k. o. 1022 – Rečica. Zemljišče je dostopno po lokalnem asfaltnem cestišču. V neposredni bližini so priključki za elektriko, plin, kanalizacijo, telefon, KRS, javni vodovod, hidrantno mrežo in javno cesto. Iz potrdila o namenski rabi zemljišča Občine Laško, št.: 3502-147/2007, z dne 19. 3. 2009, izhaja, da se parcela nahaja na območju, ki se po Spremembah in dopolnitvah prostorskih sestavin dolgoročnega plana Občine Laško za obdobje od leta 1986 do leta 2000 in srednjeročnega plana Občine Laško za obdobje od leta 1986 do leta 1990 za Občino Laško ureja z Odlokom o spremembah in dopolnitvah zazidalnega načrta KS 3 in KC 2/1 in je po osnovni namenski rabi stavbno zemljišče. Po podrobnejši namenski rabi je zemljišče **namenjeno gradnji enodružinske stanovanjske hiše. Za gradnjo objekta na zemljišču je izdano gradbeno dovoljenje in izdelana projektna dokumentacija.**

Znižana izhodiščna cena za nezazidano stavbno zemljišče, ki je predmet prodaje, znaša 95.855,17 EUR. Davek na dodano vrednost po stopnji 20 % ni vključen v ceno in ga kupec plača poleg kupnine na podlagi izstavljenega računa. **Komunalni prispevek, strošek izdelave projektne dokumentacije in izdaje gradbenega dovoljenja so zajeti v izključni ceni nepremičnine.**

Vse zainteresirane ponudnike za nakup nepremičnin obveščamo, da navedene izhodiščne cene nepremičnin veljajo do odprodaje nepremičnin, vendar najdlje do 30. novembra 2009. Hkrati jih vabimo, da posredujejo svojo ponudbo priporočeno po pošti na naslov Občina Laško, Mestna ulica 2, 3270 Laško. V postopku razpolaganja bo prodajalec z zainteresirano osebo ali osebami opravil pogajanja o ceni.

Ponudbo lahko oddajo pravne in fizične osebe, ki izpolnjujejo pogoje za pridobitev nepremičnine na območju Republike Slovenije po veljavnih predpisih. Ponudnik mora v svoji ponudbi predložiti naslednje podatke oziroma dokumente:

- ✦ naziv kupca in njegov točen naslov,
- ✦ fizične osebe in samostojni podjetniki morajo predložiti naslednje podatke: ime in priimek, naslov stalnega prebivališča, telefonsko številko, EMŠO, davčno številko, transakcijski račun in

osebni dokument, samostojni podjetnik pa so dolžni predložiti še izpis iz registra Davčne uprave RS, star največ 30 dni,

- ✦ pravne osebe pa morajo predložiti: naziv in sedež, telefonsko številko, davčno številko, matično številko, transakcijski račun, podpisnika pogodbe in izpisek iz sodnega registra, ki ne sme biti starejši od 30 dni, ter dokazilo o plačanih davkih in prispevkih, staro največ 30 dni.

in

POSREDUJEJO KONTAKTNE PODATKE ZA NAKUP

STANOVANJ V PSO AŠKERČEVA CESTA 4, RIMSKE TOPLICE:

Zainteresirane za nakup osmih stanovanj v poslovno-stanovanjskem objektu na Aškerčevi cesti 4 v Rimskih Toplicah obveščamo, da še vedno zbiramo kontaktne podatke. Prodaja stanovanj bo potekala ob sodelovanju nepremičninske agencije, ki vas bo povabila na ogled in vam predstavila pogoje za nakup.

Objekt ima štiri izdelane etaže. **Poslovni prostori obsegajo** lekarno, pisarniški poslovni prostor, poslovni prostor za dejavnost zobne tehnike in zdravstveno postajo. **Preostali del stavbe je namenjen stanovanjem in servisnim prostorom zanje.** Vsi poslovni prostori imajo dostope iz zunanjih površin, stanovanjski vhod pa je ločen. **Stanovanja so sodobno zasnovana, svetla, z odprtimi pogledi** na prelepa gozdnata pobočja okoliških hribov. Stanovanja so **velika od 53,23 m² do 83,46 m²**, vključno s pokritimi balkoni in kletmi. Objekt je na JZ strani vkopan za celotno etažo in ima vgrajeno dvigalo. **Je prebivalcem in uporabnikom prijazen ter infrastrukturno zelo dobro povezan objekt.**

Ogrevanje stanovanj je okolju prijazno, urejeno preko daljinskega ogrevanja na sodobno lesno gorivo – pelete. Vsako stanovanje ima lastne merilnike za ogrevanje – kalorimetre, elektriko in vodo, kar omogoča komfortnost in pregled nad stroški. Dostop do objekta je z javnih površin. Parkirna mesta so ob objektu. **Uporabno dovoljenje za objekt je v postopku pridobivanja.**

Dodatne informacije o pogojih in predmetu prodaj lahko zainteresirani dobijo na tel.: 03 7338 700, 03 7338 712 ali e-naslovu: obcina@lasko.si oziroma stanka.jost@lasko.si. Po prehodnem dogovoru je možen ogled nepremičnin, ki so predmet prodaje, razen pri novogradnji.

Stanka Jošt

Na podlagi Pravilnika o enkratni denarni pomoči za študij v tujini (Uradni list RS, št. 99/2007), Statuta Občine Laško (Uradni list RS, 99/2007) in Odloka o proračunu Občine Laško za leto 2009 (Uradni list RS, št. 20/2008, 96/2008, 122/2008) objavlja Občina Laško

Javni razpis za enkratno denarno pomoč za študij v tujini za leto 2009

I. Predmet javnega razpisa

Predmet javnega razpisa so sredstva, ki se dodeljujejo za enkratno pomoč za študij v tujini.

II. Višina razpisanih sredstev

Sredstva v letu 2009 so predvidena v višini **4.000,00 EUR**. Javni razpis je odprt do porabe sredstev, ki so zagotovljena v proračunu Občine Laško za leto 2009.

III. Upravičenci

Vlogo za dodelitev enkratne denarne pomoči za študij v tujini lahko prijavi kandidat, ki izpolnjuje naslednje pogoje:

- ✦ ima državljanstvo Republike Slovenije,
- ✦ ima stalno prebivališče v Občini Laško,
- ✦ ima status študenta in ni v rednem delovnem razmerju,
- ✦ ima opravljene obveznosti za preteklo študijsko leto, tako da izpolnjuje pogoje za redni ali temu enakovredni vpis v naslednjo stopnjo izobraževanja v naslednjem študijskem letu.

Upravičenci so tudi tisti, ki so v preteklem šolskem letu (2008/2009) uspešno zaključili zadnji letnik študija v tujini, imajo o tem vse potrebne dokaze, so se takoj po končanem študiju zaposlili in ne izpolnjujejo pogojev iz 3. in 4. alineje zgoraj naštetih pogojev.

Izbor kandidatov, ki izpolnjujejo osnovne pogoje za dodelitev

enkratne denarne pomoči za študij v tujini, opravi pristojna strokovna služba občinske uprave.

IV. Oddaja in dostava vlog

Prosilci morajo vloge oddati po pošti kot priporočeno pošiljko oziroma osebno na naslov: **Občina Laško, Mestna ulica 2, 3270 Laško s pripisom "Vloga za dodelitev enkratne denarne pomoči za študij v tujini"**. V primeru nepopolnih vlog bodo prosilci pozvani, da v roku 8 dni od dne prejetega obvestila, dopolnijo vlogo. Vloge, ki jih ni vložila upravičena oseba in nepopolne vloge, ki jih prosilci ne bodo dopolnili v navedenem roku, se zavržejo.

VI. Rok za obveščanje o izidu razpisa

Prosilci bodo o izboru in višini sredstev obveščeni z odločbo župana v roku 30 dni po sprejeti odločitvi strokovne službe, ki vodi postopek. Rok za pritožbo je 15 dni od sprejema odločbe. Župan v 15 dneh odloči o ugovoru. Z izbranimi kandidati župan Občine Laško sklene pogodbo. Kandidata se lahko zaveže tudi k sodelovanju pri različnih projektih v občini, ki se navezujejo na področje njegovega študija. Če se ugotovi, da je prejemnik denarne pomoči posredoval neresnične podatke ali kako drugače zavajal pristojne službe, da je pridobil enkratno denarno pomoč za študij v tujini, jo je dolžan skupaj z zakonskimi zamudnimi obrestmi vrniti v skladu z določbami, opredeljenimi v pogodbi.

VII. Informacije

Vse informacije v zvezi z razpisom dobite na **Občini Laško, Mestna ulica 2, 3270 Laško, na Oddelku za družbene dejavnosti pri Jasni Kermelj** ali po telefonu: **03 733 87 20**.

Številka: 603-02/2009

Datum: 28. 9. 2009

Župan Občine Laško

Franc Zdolšek

19. seja Občinskega sveta Laško

Občinski svet Laško se je sestal 30. septembra v Zdravilišču Laško.

Svetniki so potrdili Poročilo o realizaciji proračuna Občine Laško za obdobje od 1. januarja do 30. junija 2009 in oceno realizacije za leto 2009 ter spremembe Načrta razvojnih programov za podružnično OŠ Sentrupert. Sprejeli so tudi Odlok o koncesiji za opravljanje lokalne gospodarske javne službe urejanja in vzdrževanja infrastrukture javne razsvetljave in cestnoprometne svetlobne signalizacije v Občini Laško v 1. obravnavi ter se seznanili z informacijo o stanju v zvezi s koncesijsko pogodbo za izgradnjo kanalizacijskega omrežja z napravami za čiščenje in izvajanje gospodarske službe odvajanja in čiščenja odpadnih voda v Občini Laško. Na seji je bil sprejet Odlok o obremenjevanju nepremičnega premoženja v lasti Občine Laško s stvarnimi pravicami in pridobivanju stvarnih pravic na nepremičnem premoženju s strani Občine Laško, Sklep o določitvi in vpisu statusa javno dobro v lasti Občine Laško, potrjena pa sta bila tudi posamična programa prodaje zemljišča z neposredno pogodbo. Na področju družbenih dejavnosti so člani občinskega sveta sprejeli Sklep o začasnem prešolanju otrok 4. razreda z območja podružnične OŠ Reka iz matične na Podružnično šolo Reka in Sklep o določitvi cene programov JZ Vrtec Laško ter podali soglasje k javnemu razpisu za podelitev koncesije v zobozdravstveni dejavnosti.

Občinski svet je podal soglasje k imenovanju **Tatjane Brinovec** za vodjo Podružnične glasbene šole Laško. Na podlagi izvedenega javnega razpisa je svet sprejel Sklep o podelitvi občinskih priznanj v letu 2009, in sicer: **naziv častni občan** se podeli **Jožetu Horvatu** (posthumno) za življenjsko delo na področju duhovnega delovanja ter obnove kulturne in sakralne dediščine v Občini Laško, **zlati grb** se podeli **Francu Markošku** iz Laškega za dolgoletno uspešno in ustvarjalno delovanje na družbenem področju, **srebrni grb** se podeli **Majdi Marguč** iz Olešč za uspešno dvajsetletno vodenje mažoretne skupine Laške pihalne godbe, **bronasti grb** pa se podeli **Janku Tovorniku** z Vrha nad Laškim za dolgoletno uspešno delovanje na družbenem, predvsem športnem področju in za aktivno delo v Krajevni skupnosti Vrh nad Laškim, **Juretu Travnerju** z Vrha nad Laškim za odlične športne dosežke v nogometu, **Vesni Bezgovšek** iz Lahomnega za odlične dosežke v športnih borbah in **Nicku Škorji** iz Marija Gradca za odlične športne dosežke v motokrosu. Občinska priznanja bodo podeljena na osrednji slovesnosti ob občinskem prazniku.

Tanja Grabrijan

Nagrajenec izžreban

Uredništvo Laškega biltena sporoča, da je župan Občine Laško Franc Zdolšek med štirideset prispelimi odgovori na Anketo o prisotnosti širokopasovnega omrežja v Občini Laško izžrebal **Ivana Kušerja, Zg. Rečica 99, 3270 Laško**. Nagrajenec prejme kopanje za 2 osebi in pizzo na kopališču Aquaroma v Rimskih Toplicah, svojo nagrado pa lahko prevzame v restavraciji kopališča ob predložitvi osebne dokumenta.

Za sodelovanje pri anketi se vam najlepše zahvaljujemo.

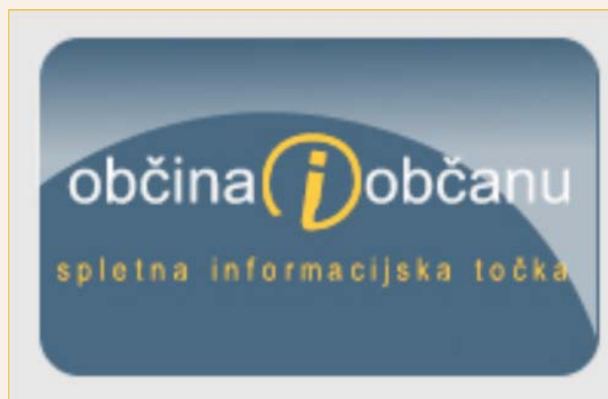

RADIJSKA ODDAJA "ŽUPANOVA URA"

Župan Franc Zdolšek je gost na Radiu Celje vsak prvi ponedeljek v mesecu ob 14.15. Morebitna vprašanja za župana lahko pošljete na elektronski naslov

info@radiocelje.com.

Ne zamudite naslednje oddaje, ki bo 2. novembra 2009.

Iz krajevnih skupnosti

KS LAŠKO

Cesta v Žikovco asfaltirana

Del krajanov Žikovce na Ojstrem nad Laškim se je poveselil ob novi pridobitvi – asfaltu v dolžini 236 metrov. »Njihove dolgoletne želje in prošnje so se uresničile,« je ob otvoritvi povedal **Matevž Kolar** iz Krajevne skupnosti Laško, ki že vrsto let pozna razmere in prošnje krajanov. »Morda sta prav recesija in kriza pripomogli k uresničitvi njihovih prošelj, saj sredstev za večje projekte ni in so na vrsto prišli finančno manj zahtevni, kakor je denimo omenjena cesta,« je še dejal Kolar. Zlasti pogoste nevihte so namreč tamkajšnjim krajanom povzročale nemalo nevšečnosti, saj jim je voda s ceste odnašala pesek na travnike, nekaterim tudi pred prag gospodarskih poslopij in hiš. Z asfaltno prevleko bo tovrstnih težav manj oziroma jih ne bo več. Za razumevanje, podporo in prispevek so izrazili hvaležnost Občini Laško, Krajevni skupnosti Laško, Komunalni Laško in Pivovarni Laško, pa čeprav so morali del sredstev in fizičnega dela za pripravo ceste do asfalta s strokovno pomočjo izvajalca Ferda Hercoga poskrbeti tudi sami. Otvoritev sta ob navzočnosti predstavnikov sofinancerjev in izvajalcev

opravila župan Občine Laško **Franc Zdolšek** in Matevž Kolar iz Krajevne skupnosti Laško, blagoslov pa sta opravila nadžupnik **Rok Metličar** in župnik **Iztok Hanžič**.

Vlado Marot

Očistili igrišče na Taborju

Ker je življenje v čistem okolju prijetnejše, se je skupina mladih fantov odločila za obširno čistilno akcijo na igrišču in v

njegovi okolici v soseski Taborje. Asfaltirano igrišče s košem, goloma in veliko zelenico je bilo zanje že od otroških

dni najbolj priljubljen kraj za druženje. Svoje športno znanje zdaj tam pridno utrjujejo tudi mlajše generacije, tiste najmlajše pa spremljajo mamice in babice, ki bodo svoj čas v lepem in čistem okolju še velikokrat delile z njimi. Pobudo fantov z veseljem pozdravljamo in se jim najlepše zahvaljujemo.

Stanovalci iz soseske Taborje

KS REČICA

Poletni utrip in jesenski načrti

Poletne dni smo namenili pripravam na praznik Krajevne skupnosti Rečica. Pripravili smo bogat kulturno-športni program, ki je v 14 dneh privabil več kot 500 ljudi. Glede na število obiskovalcev ocenjujemo, da je bil program dobro zastavljen, to pa nam daje zagon za naslednje leto. Sanaciji plazov Podrenovca in Šmohor se počasi zaključujeta. Ob javnih poteh smo

izvedli redno košnjo brežin, po opravljenih mesečnih pregledih teh poti pa smo izvajalcu del naročili, naj popravi cestni prepust na javni poti Kodre-Šmohor za domačijo Kodre. Kot upravljavci javnih poti opazamo, da se na posameznih odsekih izvajajo dela, kot so prekopi in podvrtavanja, nanje pa ne moremo vplivati kot soglasodajalci, saj nam je bila pred časom ta pravica odvzeta. Z Občino Laško in JP Komunalno Laško se bomo poskušali dogovoriti, da kot upravljavci to pravico spet pridobimo, ali pa bomo poskušali skleniti kakšen drug sprejemljiv dogovor. V začetku meteorološke jeseni smo se resno lotili aktivnosti, ki so povezane z izgradnjo mrliške vežice in javnega vodovoda v Zg. Rečici. Slednji je v sklepni fazi idejnega projekta: ta upošteva pripombe krajanov in vključuje več kot 60 gospodinjstev, ki se želijo vključiti v sistem javne vodooskrbe. Zdaj nas čaka najtežje dejanje, in sicer uskladitev s posamezniki pri pridobivanju služnostnih pogodb. Od tega je odvisno, kako hitro bomo zasadili prvo lopato. Postavljeni smo namreč pred dejstvo, da je Občina Laško finančna sredstva za izgradnjo vodovoda namenila za leti 2010 in 2011, od nas samih pa je odvisno, ali si te dobrine res želimo. V zadnjem tednu avgusta je župan Občine Laško Franc Zdolšek odobril dela, ki so povezana z izgradnjo mrliške vežice, v teku je tudi pridobivanje gradbenega

dovoljenja, in če bo izdano v jeseni, lahko pričetek del pričakujemo še letos. Sodelovali bomo tudi s podjetjem Telekom Celje, ki je pripravil projekt razširitve telefonskega omrežja (telefon, internet, TV-signal), ki bo več kot 80 % prebivalstva omogočil priključitev v internetni sistem, nekoliko manj prebivalcem pa v sistem prenosa TV-signala. Upamo in si želimo, da bomo našli skupen jezik z lastniki zemljišč in tako omogočili krajanom sodoben (elektronski) pogled v širni svet. V okviru obnove javnih poti bomo izvedli obnovo poti Zakrišek-Gaberšek, v okviru programa Občine Laško pa smo ponovno uvedli izvajanje meritev onesnaženosti zraka v Spodnji Rečici. Krajane še obveščamo, da bo JP Komunalna Laško namestila zabojnike za ločeno zbiranje odpadkov na različne lokacije od Spodnje Rečice do Zgornje Rečice in v Slivnem. Predvidenih je približno pet novih lokacij. Prvi nameščen zabojnik že stoji pri šoli v Rečici. Želimo vam lep preostanek jeseni! Srečno!

Predsednik KS Rečica
Matjaž Pikel

KS ŠENTRUPERT

Posodobitve cest

V KS Šentrupert smo v juliju posodobili dva odseka krajevnih cest z asfaltno prevleko. Enega v dolžini 320 m

Šentrupert-Jecl in drugega v dolžini 570 m Konjice-Kamnik. Ta dva odseka sta bila zelo potrebna posodobitve, saj sta na strmem terenu in sta bila ob deževju izpostavljena odnašanju gramoza. Ta pridobitev je zelo pomembna tako za krajane, ki živijo ob teh cestah, kakor tudi za kraj v celoti, saj so na teh lokacijah tudi vodni viri. Na eni strani so izviri in črpališče, na drugi pa vodni hrami za napajanje naselja Šentrupert s približno sto gospodinjstvi. Investicija je vredna **65.650 evrov**, od tega so krajan prispevali 14.850 evrov, donatorji pa 1.300 evrov. Krajevna skupnost pa bo pokrila asfaltiranje v višini 37.800 evrov in razliko 12.400 evrov za pripravo in izdelavo projekta. KS je del te vsote poravnala letos, drugi del pa bomo morali poravnati v letu 2010. V naslednjem letu računamo tudi na pomoč občine.

Predsednik KS Šentrupert
Ivan Gračner

KS VRH NAD LAŠKIM

Lepotec v novi preobleki

Kozolec ima v slovenski in tudi svetovni stavbni dediščini posebno mesto. Če bi ga primerjali po konstrukciji in estetskih

prvinah, bi ga mirno postavili ob bok japonskemu hramu, ki velja za višek svetovne arhitekture v lesu. Toda naš toplar se od tega loči še po uporabnosti, saj ima še povsem uporabno funkcijo. Ker pa v zadnjih letih klasično skoraj nihče več ne suši krme in tudi ne žit, kozolci izgubljajo svojo funkcijo in poslanstvo in propadajo pred našimi očmi. Take poteze, kot so se je lotili v Konjerejskem društvu Vrh nad Laškim, da so namreč kozolec postavili na novo, so zato več kot hvale vredne.

Na zamisel, da bi za svoje druženja konjerejci imeli prav kozolec toplar, in ne kak šotor ali drug objekt, so prišli, ko so zadnja leta sklepno dejanje konjerejskih iger, ki so potekale na domačiji Stanka Seliča v Leskovci, pripravili pod kozolcem.

Ker so zemljišče že imeli, je bilo treba poiskati le še primeren objekt in ga postaviti. Našli so ga v Sedražu, a bil je že zložen, po delih, na tleh. Odkupili so ga za zelo majhen denar, treba je bilo nato stesati posamezne dele, ki so bili že

dotrajali, in ga še postaviti. Kar nekaj poletnih dni je bilo v Tevčah, na zemljišču, ki ga je za dolga leta dobilo v najem Konjerejsko društvo Vrh nad Laškim, kot v panju. Na trenutke se je slišal glas motornih žag in tudi traktorja. Zvečine pa udarci kladiv in povelja tesarskega mojstra.

Skupina od deset do dvajset dela vajenih so v vročem soncu namreč postavljali kozolec, ki bo služil kot družaben prostor članom Konjerejskega društva Vrh nad Laškim, saj bodo na podstrešju uredili dvorano. Najbolj pridni iz konjerejskega društva so ob obilni pomoči dobrih ljudi iz okolice to tudi naredili. Nekaj so postavljali s pomočjo traktorja, zadnji del lepoteča s štirimi okni, ko so dogodek dokumentirale tudi kamere lokalne televizije TV Krpan, pa so postavljali na roke. Tako bo tudi zgodovina vedela, da so kozolec še postavljali ročno, čeprav tesarski mojster **Miha Brečko**, ki je dela vodil, priznava, da je kozolec s toliko novimi deli postavljaj

prvič. Je eden redkih, ki se razume na klasične lesne zveze, kakršne so včasih uporabljali pri gradnji kozolca, pa tudi uporabne pomočnike je kar težko najti. Take geste, kot so se je lotili v društvu konjerejcev z Vrha nad Laškim, so torej vse pohvale vredne. Dela, vredna nekaj deset tisoč evrov, so opravili s prostovoljnim delom in prostovoljnimi prispevki. Zato so konjerejci vsem, ki so pomagali, zelo hvaležni. So ga pa prijaviili za pridobitev evropskih sredstev in na tihem le upajo, da bodo denar zanj tudi dobili.

Foto: Sonja Štorman

Toplar že zaživel

Da pa bi svoj prostor za druženje čim bolj slovesno predali namenu, so konjerejci z Vrha slovesno odprtje svojega družabnega prostora, kozolca, združili s konjeniškimi igrami. No, tudi vreme je naredilo svoje;

letos so namreč prav zaradi slabega vremena igre preložili kar dvakrat. Običajni junijski termin je tako morala zamenjati druga nedelja v septembru.

Igre so bile tokrat sedmič zapovrstjo, ogledalo pa si jih je rekordno število obiskovalcev. Teren je bil dobro pripravljen, tekmovalci pa tudi. Svoje moči je pomerilo šest vpreg in devet tekmovalcev v treh disciplinah, najprej v vajah z ovirami. Druga disciplina je bil hitrostni tek, nato pa še tekmovanje konjskih vpreg. Zanimivo tudi za tiste, ki se s konjeniškimi športom ne srečujejo vsak dan.

Nato pa še slovesen dogodek, ki ga je spremljalo tudi igranje vaške godbe z Vrha, namreč obvezno rezanje traku, saj tako

lepega toplarja, kot se zdaj postavlja v Tevčah, vsak dan res ne postavijo na novo, kot je šlo v tem primeru. Kozolcu se, kot je znano, dogaja ravno obratno, da namreč pred našimi očmi umira stoje, in da vsake toliko kakšna noč kakega vzame. Zato je razveseljivo, da so slovenski stavbarski ponos zdaj postavili, medtem ko ga običajno – podirajo.

Boža Herek

Prizidek za gasilsko vozilo

PGD Vrh nad Laškim in KS Vrh nad Laškim sta se zaradi prostorske stiske v garaži gasilskega doma na Vrhu odločila za izgradnjo prizidka. V njem bo prostor za gasilski kombi, v mansardi pa se bodo

uredili prostori za KS Vrh nad Laškim in KORK Vrh nad Laškim. Objekt gradijo domačini sami s prostovoljnim delom, prizidek pa bo streho dobil do konca jeseni.

Jasmina Štorman

Upravna enota Laško

Spoštovane bralke in bralci!

V zadnjih številkah biltena smo zaposleni v Upravni enoti Laško zapisali nekaj podatkov, za katere smo bili prepričani, da bi jih morali poznati tudi Vi. Tokrat pa Vas vabimo, da nam sporočite na naslov: **ue.lasko@gov.si**, kaj je tisto, o čemer bi želeli izvedeti več. Veseli bomo Vaših

predlogov oziroma vprašanj in bomo nanje pripravili odgovore, seveda če sodijo na naše delovno področje.

Veliko lepih in prijetnih dni Vam želimo!

mag. Andreja Stopar
načelnica UE Laško

KS RIMSKE TOPLICE

KS Rimske Toplice sporoča, da bodo uradne ure odslej vsak ponedeljek od 16. do 18. ure.

Predsednik KS Rimske Toplice
Jože Senica

Raznolikost podeželja

Raznolikost podeželja

Celje • Laško • Štore • Vojnik

Kraške jame na območju občin Celje, Laško, Štore in Vojnik

Jamarji Koroško-šaleškega jamarskega kluba Speleos-Siga Velenje smo v septembru zaključili prvo fazo projekta, ki je bila namenjena predvsem iskanju in raziskovanju jam na območju Občine Laško, delno pa tudi na območju drugih treh občin. Ugotovili smo, da so obstoječi podatki o že registriranih jamah večinoma nepopolni in zastareli. Jame so imele napačno določene lege vhodov, opisov dostopov do jam večinoma ni bilo.

Vhod v jamo v dolini reke Gračnice.

V enem primeru smo ugotovili, da je bila jama registrirana dvakrat na različnih lokacijah pod različnimi imenoma. Odkrili smo tudi nekaj novih, še ne poznanih jam, ki smo jih izmerili in narisali načrt. Žal smo v več primerih ugotovili, da so jame napolnjene z odpadki in kot take nedostopne. Odpadki pa nevarno ogrožajo vire pitne vode ter tako tudi zdravje lokalnega prebivalstva.

Brezplačne strokovne ekskurzije in ogledi jam

V drugi fazi projekta bomo nadaljevali z raziskovanjem kraškega terena, iskanjem in dokumentiranjem kraških jam. Pripravili bomo tudi promocijsko gradivo o jamah. Organizirali bomo vsaj po eno strokovno ekskurzijo s predavanjem v vsaki občini. Udeleženci si bodo pod vodstvom izkušenih jamarjev ogledali nekatere neturistične kraške jame ter nekatere površinske kraške pojave. Udeležba bo brezplačna, predznanje pa ni potrebno. Vsi zainteresirani lahko že sedaj povprašate o terminih ekskurzij, predstavitev in drugih vprašanjih na speleos.siga@gmail.com ali **031 530 701** ali **041 352 868**. K sodelovanju ste vabljeni tudi vsi, ki bi se nam radi pridružili na terenu, ali pa tisti, ki veste za kakšno še ne raziskano kraško jamo.

Mojca Hribernik

Spoznajmo čebelarstvo dediščino

Bil je četrtek, 24. septembra, lep sončen dan. Ravno pravšnji za sprehod po parku Thermane Laško, ki ga prav na začetku ob zunanem bazenu še dodatno krasi vrt zdravilnih in medovitih rastlin. Pri njegovem nastanku so sodelovali laški čebelarji, Stik Laško in Thermana Laško. Na

tiskovni konferenci smo povabljenim novinarjem z veseljem sporočili, da je za nami veliko dejanje. Končan je vrt medovitih rastlin, namenjen otrokom laških vrtcev in osnovnih šol, turistom, ki prihajajo v Laško, gostom zdavilišča, še posebej pa domačinom, ki jim zdraviliški park neštetokrat napolni baterije za naslednji delovni dan.

Predstavili smo tudi svoje aktivnosti, ki so vezane na omenjeni projekt. Slišali smo, da so v Thermani v svojo že tako bogato ponudbo uvedli slovenski med (kar je še posebej razveseljivo) v razne masaže za sproščanje telesa, v njihovih lokalih pa je možno že dobiti tudi obroke hrane z dodatkom medu, ki hrano izredno popestri. Skupaj bomo razvijali medene poti do čebelarjev, ki so že odprli svoja vrata turistom, še posebej otrokom kot učne in ogledne kmetije. Tudi Zavod za gozdove Slovenije, KE Laško, se zaveda pomena gozdov, ki nas obdajajo, za čebelarstvo. Z gozdno gojitveno politiko nas je seznanil njihov vodja. So pravi zaveznik

vseh čebelarjev.

Z izjavo, da smo pri razvoju čebelarstva turizma v Laškem na pravi poti, nas je še posebej ohrabil podpredsednik Čebelarstva Slovenije **Franc Šivic**. Po njegovih besedah s projektom Spoznajmo čebelarstvo dediščino ne povečujemo le turistične ponudbe v Laškem, ampak širšo javnost seznanjamo z bogato čebelarstvo zgodovino o pomenu čebel in njihovih proizvodov za življenje na zemlji.

Veliko podporo našemu projektu ob predstavitvi prvega dejanja pa sta izrazila tudi naš župan in vsa občinska uprava, kar nas obvezuje, da bomo v prihodnje še boljši in da se bomo še naprej s svojimi idejami prijavljali na razpise LAS Društva Raznolikost podeželja, ki prek programa Leader pridobiva sredstva, namenjena razvoju podeželja. Vsem, ki so nam kakor koli pomagali pri izvedbi projekta Spoznajmo čebelarstvo dediščino, smo čebelarji izredno hvaležni.

Franc Šolar, predsednik ČD Laško

Po poteh dediščine

V sklopu projekta Po poteh dediščine in v okviru Dnevov evropske kulturne dediščine so v soboto, 26. septembra, v Občini Vojnik potekale številne aktivnosti, posvečene promociji kulturne dediščine. Osrednja tema dogodka je bilo mlinarstvo. Obiskovalcem dogodka smo želeli s pestrim animacijskim in informacijskim programom ter bogatim kulturnim programom približati tradicijo mlinarstva. Popoldan smo odprli razstavo Ob bistrem potoku je mlin. Potovala bo po območju LAS-a in vabljeni ste, da pridete v vam bližnjo osnovno šolo in spoznate bogato dediščino območja. Urnik razstav bomo objavili na spletni strani www.portab.si.

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja
Evropa investira v podeželje

V sklopu Induarta smo v večnamenski dvorani Osnovne šole Ljubečna odprli posebno razstavo z naslovom Cigonce ter pripravili organiziran in strokovno voden ogled poti in nastajanju Po poteh cigonc. Namen razstave Cigonce je bil, da podamo besedo mladim, da opozorimo na industrijsko dediščino lokalnega okolja in predstavimo projekte zavoda Porta B, s katerimi želimo prebivalce informirati in ozavestiti o pomenu industrijske dediščine območja LAS. Tokrat smo dali poseben poudarek opekarnam širše okolice Ljubečne, še posebej cigoncam – poljskim opekarnam, kjer so izdelovali zidno in strešno opeko, s katero so pozidali Celje in širšo okolico. Naš cilj je, da razstavo Cigonce predstavimo širši javnosti, zato jo bomo razstavili še v OŠ Štore, OŠ Laško, OŠ Vojnik, OŠ Frankolovo, OŠ Nova Cerkev in druge.

Zavod Porta B

Krepitev lokalne pripadnosti na območju LAS prek ljubiteljskega delovanja

Delovanje KUD-a Franceta Prešerna iz Vojnika sega v davna trideseta leta prejšnjega stoletja in se lahko pohvali z dolgoletno tradicijo. Letos smo pričeli izvajati projekt, sofinanciran iz sredstev Leader, ki se imenuje Krepitev lokalne pripadnosti na območju LAS prek ljubiteljskega delovanja ali na kratko: **Kultura nas povezuje**. Njegov namen je povezati kulturna društva in vzpostaviti še tesnejše sodelovanje s sosednjimi lokalnimi in regijskimi kulturnimi društvi. Pogrešamo namreč strokovna srečanja, na katerih bi izmenjali izkušnje, mnenja, saj bi tako lažje delovali in sodelovali. Naš namen je povezati kulturna društva na območju LAS, da skupaj identificiramo naše potrebe, izkušnje, težave, ovire in poiščemo najlažje rešitve. Mnoga društva se srečujemo s podobnimi težavami, ki jih rešujemo individualno. Pogosto se zgodi, da ob prehitrem življenjskem tempu nimamo časa spremljati, kaj delajo in kako delajo sosednja društva, organizacija strokovnega posveta ter srečanja sekcij pa bodo pripomogla k boljšemu poznavanju in spoznavanju članov ter dela društev. Cilj projekta je **organizacija strokovnega posveta kulturnih društev ter večdnevnega kulturnega srečanja vsaki dve leti v drugi občini območja LAS**. K projektu želimo pritegniti vsa društva, ki jim kultura, pa ne glede na to, katera zvrst je, ni tuja, zato vabimo vse, ki ste zainteresirani in kakor koli želite sodelovati, da nas kontaktirate na številko GSM: **041 415 447** ali e-mail: alenska@agencija-ave.si.

Alenka Vodončnik

stik

STIK - CENTER ZA ŠPORT, TURIZEM,
INFORMIRANJE IN KULTURO LAŠKO

Nova sezona prireditev v Kulturnem centru Laško

V Kulturnem centru Laško smo že pričeli s prireditvami v sezoni 2009/10. Tudi letos smo za vas izbrali vrhunske koncerte in gledališke predstave, ki so namenjene abonentom in za izven. Več o prireditvah najdete v programski brošuri Program prireditev v Laškem v sezoni 2009/10, ki jo dobite v TIC-u Laško. Po želji vam jo pošljemo tudi na dom. Še več o samih prireditvah pa najdete na naši spletni strani www.stik-lasko.si.

Želite redno prejemati obvestila o prireditvah v Občini Laško?

Pokličite TIC Laško, 03 733 89 50 ali pišite na elektronski naslov tic@stik-lasko.si ter se naročite na redno brezplačno pošto ali elektronsko obveščanje.

Vabimo vas tudi na ogled spletne strani www.stik-lasko.si, kjer najdete več informacij o prireditvah, kulturnem, turističnem in športnem dogajanju ter še mnogo več.

Obeležitev svetovnih dnevov v Občini Laško

Unesco (Organizacija Združenih narodov za izobraževanje, znanost in kulturo) si prizadeva za čim večji prispevek h medkulturnemu dialogu in pluralizmu, ki temelji na spoštovanju medkulturnih razlik in ohranjanju skupne dediščine človeštva. Obenem spodbuja tudi kulturno raznolikost, pri čemer se osredotoča predvsem na ohranjanje in zaščito kulturne dediščine in spodbuja razvoj umetnosti. V znak spoštovanja vsega naštetega je Unesco določil nekaj pomembnejših dni v letu, ki imajo širši družbeni pomen, saj ozaveščajo ljudi po vsem svetu.

V Stiku smo se odločili, da pripomoremo k čim večjemu ozaveščanju ljudi tudi v naši okolici. Vsak mesec izberemo svetovni dan, ki se navezuje na našo dejavnost, in ga skušamo na čim bolj zanimiv in primeren način obeležiti.

Svetovni dan turizma, 27. september

Svetovni dan turizma, ki ga vsako leto praznujemo 27. septembra, je letos proslavljal svojo 30. obletnico na temo raznovrstnosti v turizmu. **V strateškem dokumentu razvoja Občine Laško je turizem opredeljen kot eden ključnih razvojnih ciljev.** Tako smo se v TIC-u Laško odločili, da tudi letos obeležimo ta dan čim bolj zanimivo, predvsem pa turistom in domačinom prijazno.

V petek, 25. septembra, smo v Stiku pripravili **dan odprtih vrat TIC-a**, kjer smo obiskovalcem predstavili vse naše dejavnosti in publikacije, ki jih nudimo. Organizirali smo tudi **brezplačno vodenje**

po starem mestnem jedru z ogledom razstav Muzeja Laško ter ogledom proizvodnje piva v Pivovarni Laško. Organizator: TIC Laško

V soboto, 26. septembra, je **Čebelarsko društvo Laško** pripravilo **voden ogled**

vrta medonosnih rastlin s stalno razstavo, ki sta del projekta Spoznajmo čebelarsko dediščino, sofinanciranega iz programa Leader v okviru LAS Raznolikost podeželja. Obiskovalci smo se seznanili z različnimi vrstami medonosnih rastlin in skozi tematsko raznovrstne opise v slogu interpretacije narave vstopili v čudoviti svet življenja kranjske sivke.

Organizator: Čebelarsko društvo Laško
Thermana Laško pa je na dan turizma, 27. septembra, svojim obiskovalcem nudila 50 % **promocijski popust** na vse kopalniške in wellness storitve, na sladice v gostinskih lokalih družbe Thermana Laško in na redne cene bivanja od 27. do 28. septembra. Organizator: Thermana Laško

Metka Mavri, STIK – TIC Laško

Svetovni dan hoje 15. oktober

Hoja je izjemnega pomena za ljudi vseh starosti, je najpreprostejša in najprijetnejša vadba za izboljšanje telesnega in duševnega počutja. Svetovni dan hoje bomo v Laškem s tem namenom tudi primerno obeležili.

V četrtek, **15. oktobra, ob 16.00**, vas vabimo na **predstavitve in demonstracijo nordijske hoje**, ki bo potekala na ploščadi pred Kulturnim centrom Laško. Predstavitve bo izvedla **Majda Klakočar**, višja fizioterapevtka iz Laškega. Predstavljeni bodo učinki nordijske hoje in njihov vpliv na zdravje, palice za nordijsko hojo ter tehnika nordijske hoje z možnostjo poskusa hoje z nordijskimi palicami in svetovanjem. V primeru dežja predstavitve odpade.

Alenka Škorjanc, STIK

Laško na Mednarodnem obrnem sejmu v Celju

Na letošnjem 42. Mednarodnem obrtnem sejmu v Celju se je v okviru prve sejemске predstavitve vseh občin v Savinjski regiji, ob subregijah Obsotelje in Kozjansko, Spodnje Savinjsko, Dravinjsko ter Savinjsko-Saleški, predstavila tudi subregija Osrednje Celjsko. Območje subregije **Osrednje Celjsko**, ki združuje **občine Celje, Dobrna, Laško, Štore in Vojnik**, smo v osmih sejemskih dneh prikazali kot izjemno raznolik, a hkrati povezan geografski in kulturni prostor. Izdana je bila tudi skupna zloženska Osrednje Celjsko, kjer je na kratko

predstavljena turistična ponudba vseh petih občin subregije.

Turistično ponudbo Občine Laško smo predstavljali s promocijskimi zloženkami. Tokrat smo posebej izpostavili **nove tematsko obarvane izlete po Laškem in okolici**, ki obiskovalce popeljejo na spoznavanje bogate naravne in kulturne dediščine našega območja, obogatene z dejavnostjo lokalnih turističnih ponudnikov. K sodelovanju pri predstavitvi smo povabili tudi ponudnike s podeželja. **Turistična kmetija Kozmus** je pripravila degustacijo

domačega kruha in zeliščnega čaja popotnega menija, **domačija Antona Aškerca** pa pokušino odličnih ovčjih sirov, izdelanih po tradicionalnem postopku. S svojim promocijskim gradivom so se nam pridružile tudi **Thermana Laško** in **Rimske terme**.

Metka Mavri, STIK - TIC Laško

Ureditev pohodnih poti Pot na Hum in Zdraviliška pot

V skladu s Strategijo razvoja turizma v Občini Laško 2005–2015, katere pomemben del je tudi oblikovanje skupne turistične ponudbe in izvedba projekta

pohodništvo, smo v Stiku pričeli pripravljati projekte ureditve sprehajalnih, pohodniških in kolesarskih poti po Laškem in okolici. Pohodniški turizem kot posebna veja predstavlja segment turizma, ki je za naše območje zelo zanimiv. Lepota krajine in narave, čista in neokrnjena narava, razne znamenitosti ... so le del bogate ponudbe

turističnega območja Občine Laško, do katerih vodijo številne sprehajalne, gozdne, romarske in druge poti, ki pa so žal povečini neurejene in neoznačene. To narekuje korenito spremembo v smeri priprave, ureditve, označevanja, promoviranja in vzdrževanja omenjenih poti. Avgusta smo tako pričeli z aktivnostmi ureditve prvih dveh poti: **Zdraviliška pot** in **Pot na Hum**.

Zdraviliška pot je sprehajalna pot in vodi od Mosta želja pri hotelu Wellness Park Laško do mestnega jedra, po desnem bregu reke Savinje skozi zdraviliški park, mimo Hotela Zdravilišče Laško ter skozi avlo hotela Wellness Park Laško do izhodišča. Na delu poti zdraviliškega parka bo označen 500 m dolg odsek (ravnina ob Savinji), namenjen testu hoje na 2 km. **Pot**

na Hum je že deloma označena pohodna pot, ki je med pohodniki poznana in zelo priljubljena. Dodatno se bo uredilo varovanje prepadne udorine Prižnica, počivališče na sredi poti s konstrukcijo pojasnjevalnih info tabel rastlinja Huma, označbo poti od Aškerčevega trga do izhodišča poti pri gradu Tabor, obe poti pa bosta označeni z novo prometno in neprometno signalizacijo pohodnih poti, enotno za območje vse občine.

Pod izrazom prometna signalizacija razumemo usmerjevalne table, ki ponazarjajo smer hoje in pomagajo pohodniku pri načrtovanju poti, orientaciji ter zagotavljajo, da ne zaide s predvidene trase, neprometna signalizacija pa združuje table na izhodiščih poti, pojasnjevalne info table, s katerimi podajamo informacije o zanimivostih na in ob poti, ter druge informacijske in obvestilne table.

Skladno z načrtom se za obe poti (kakor tudi za vse druge, ki se bodo urejale naknadno), načrtuje priprava plana vzdrževanja in urejanja poti ter celoletnega nadzora nad stanjem poti. Predvidevamo, da bosta obe poti v celoti urejeni in označeni **do konca novembra 2009**.

Cilj projekta je vključevanje naravnih in kulturnih vrednot v turistično ponudbo, povečati število izletniških turistov in vključevanje v pohodniški segment turizma, razvoj dodatne

turistične ponudbe na podeželju, povečati možnosti za razvoj novih kapacitet in pohodniških točk ter popestritev ponudbe za stacionarne turiste Zdravilišča Laško.

Nosilca projekta sta Center za šport, turizem, informiranje in kulturo Laško ter Občina Laško v sodelovanju z zainteresiranimi subjekti na lokalnem območju, kot so lokalni turistični vodniki, kmetje, gostinci, podjetniki in drugi.

Projekt je skladen s Strategijo razvoja turizma v Občini Laško 2005–2015, Strateškim razvojnim dokumentom Občine Laško (marec 2009) ter projektom Ureditve pohodnih poti na območju Občine Laško (avgust 2009).

Dean Muhovec, STIK – strokovni sodelavec za turizem

DNEVI EVROPSKE KULTURNE DEDIŠČINE V LAŠKEM

Zadnji teden septembra je že tradicionalno vsako leto posvečen evropski kulturni dediščini. Projekt, ki ga prirejata Svet Evrope in Evropska komisija, v Sloveniji koordinira **Zavod za varstvo kulturne dediščine**. Po lanskem bogatem in uspešnem programu, posvečenem Primožu Trubarju, so letošnji dnevi nosili naslov **Dediščina, ustvarjalnost in inovativnost**. Inovativno in ustvarjalno Laško se je na Dnevih evropske kulturne dediščine (DEKD) predstavilo z bogatim programom in raznolikimi prireditvami. Organizatorja laških DEKD **STIK**, Center za šport, turizem, informiranje in kulturo Laško, in **Thermana Laško** sta obiskovalce povabila na štiri prireditve.

Pričetek DEKD v Laškem je bil glasbeno obarvan. V čudovitem ambientu med z arkadami obdanega **dvorišča župnišča cerkve sv. Martina v Laškem** sta akademska glasbenika **Kristian Kolman** in **Irena Kralj** poslušalce v prvem delu koncerta z igranjem na starodavne

inštrumente rebec, baročno violo in čembalo popeljala v čas srednjeveških trubadurjev in vitezov. Izredno dobrodošla je bila predstavitev predhodnika violine, rebece. Obiskovalci prireditve so imeli edinstveno priložnost prisluhniti zvokom edinega takega glasbila v Sloveniji, na katerem je Kristian Kolman izvajal srednjeveške skladbe. Zanimiva je bila tudi razlaga goslarkega mojstra **Ivana Miliča**, ki je v svoji goslarski delavnici glasbilo izdelal. V nadaljevanju koncerta sta umetnika predstavila baročno glasbo Antonia Vivaldija in Johanna Sebastiana Bacha. Sobotni koncert v sklopu DEKD je ponovno pokazal, da je v Laškem veliko ljubiteljev klasične glasbe, ki si želijo prireditve na zahtevnejši, profesionalni kulturni ravni.

V Thermani Laško so s predavanjem **Inovativno zdravilišče** obiskovalcem predstavili zgodovino zdravilišča, ki je v različnih obdobjih svojega obstoja in razvoja v kraj prineslo marsikatero novost. V smislu letošnje osrednje teme DEKD so pripravili tudi razstavo inovativnih fizioterapevtskih pripomočkov, v glavnem

izumov priznanega strokovnjaka fiziatra Marjana Barleta, ki so v takratnem času (pred petdesetimi leti) povzročili pravo revolucijo pri rehabilitacijskem delu z invalidi in bolniki in so predstavljali razvojni prototip marsikateri današnji fizioterapevtski napravi.

Biser renesančne umetnosti v slovenskem prostoru, **cerkev Matere Božje v Marija Gradcu**, je bil v program DEKD vključen s strokovnim vodenjem in razlago umetnostne zgodovinarke **Nataše Podkrižnik** z Zavoda za varstvo kulturne dediščine. Obiskovalci so se seznanili s časom humanizma in renesanse, ki sta v naš prostor prinesla velike spremembe v pojmovanju narave in človeškega bivanja. Freske, ki predstavljajo začetek renesančne upodabljalne umetnosti v Sloveniji, so v slikoviti razlagi zaživele in razkrile marsikatero skrivnostno zgodbo svojega nastanka in pomena. Prireditve je opozorila na pomen in izjemnost marijagraške cerkvice v slovenskem in evropskem kulturnem prostoru in ponovno odprla že v preteklosti izraženo potrebo po strokovni obnovi celotnega kompleksa s kapelicami vred.

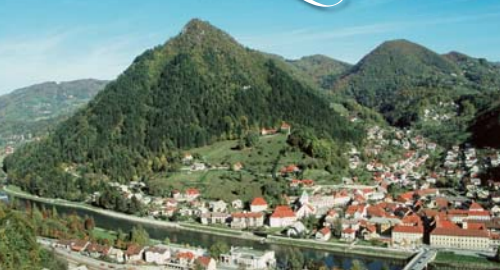
Za zaključek laških DEKD so se učence in učenci fotografskega krožka Osnovne šole Primoža Trubarja Laško pod vodstvom mentorja **Andreja Gobca** in v organizaciji Stika sprehodili po mestu v iskanju značilnih kulturno-zgodovinskih fotografskih motivov. V objektivne svojih fotoaparatorov so ujeli zanimive, včasih zaradi navajenosti ali naglice spregledane utrinke Laškega.

Tomaž Majcen
STIK, kustos muzeja Laško

Laško
skozi čas

Tradicija
pivovarstva

V objemu
zdravja

Špet
vodnih nimf

Popoldan
s pesnikom

Dolina
kartuzijanov

Barvita paleta izletov

po Laškem in okolici

Osrednja tematika letošnjega svetovnega dneva turizma je bila namenjena praznovanju raznovrstnosti. V občini Laško se lahko pohvalimo **z raznovrstno in bogato turistično ponudbo**, ki smo jo z novimi izleti po Laškem in okolici **še nadgradili**. Dvanajst tematsko obarvanih izletov, ki vam jih predstavljamo v nadaljevanju, **obiskovalce popelje na spoznavanje naravnih lepot in bogate kulturne dediščine našega območja, obogatene z dejavnostjo lokalnih turističnih ponudnikov**. Namenjeni so zaključenim skupinam ter so odličen namig posameznikom pri spoznavanju kraja.

V kolikor pa si tudi vi želite Laško z okolico spoznati bolj podrobno, vas vabimo, da se nam pridružite.

LAŠKO SKOZI ČAS

Laško je staro mesto, ki je pisno prvič omenjeno že leta 1227. Njegovo zgodovinsko pot začnemo odkrivati **v Muzeju Laško**, nato pa **ob sprehodu skozi mesto** spoznamo bogato kulturno-zgodovinsko dediščino ter živahen družaben utrip mesta.

TRADICIJA PIVOVARSTVA

V Muzeju Laško nam razstava Pivovarstvo in zdraviliški turizem najprej razkrije razvoj pivovarstva in zdraviliški utrip skozi čas, nato pa si ogledamo najsodobnejši postopek proizvodnje piva **v Pivovarni Laško**. Na koncu si privoščimo še **degustacijo piva** v prijetnem ambientu izbranega gostišča.

V OBJEMU ZDRAVJA

Na obširni razstavi Pivovarstvo in zdraviliški turizem **v Muzeju Laško** spoznamo zgodovino pivovarstva in zdraviliškega turizma ter njun velik vpliv na razvoj kraja skozi zgodovino. Za tem se podamo **v Thermano Laško**, kjer se po ogledu sodobnega zdraviliške turističnega centra prepustimo raznovrstnim in navdihujočim vodnim sprostitvam.

ŠPET VODNIH NIMF

Po ogledu razstave Pivovarstvo in zdraviliški turizem **v Muzeju Laško** se podamo v star zdraviliški kraj Rimske Toplice. Ogledamo si **Rimske terme**, ki že od nekdaj slovijo kot kraj s prav s posebno energijo. Sprehodimo se skozi **zdraviliški park s starodavnimi sekvojami** ter se po želji razvajamo v edinstvenih kopalnih kadeh, imenovanih »**Kopeli vodnih nimf**«.

POPOLDAN S PESNIKOM

Na domačiji pesnika balad in romanc Antona Aškerca v Rimskih Toplicah si ogledamo v muzej preurejeno pesnikovo rojstno hišo z ohranjeno značilno arhitekturno dediščino. Aškerčevi nam predstavijo **sonaravno vzrejo drobnice** in nam zaupajo **postopek izdelave odličnih ovčjih sirov**, ki jih na koncu tudi poskusimo.

DOLINA KARTUZIJANOV

Jurklošter je bil nekdaj znan po vsej Evropi zaradi ene od treh najstarejših srednjeevropskih kartuzij nastalih na slovenskih tleh. Ob obisku **Kartuzije Jurklošter**, ki leži v samotni dolini Gračnice, spoznamo skrivnostno življenje kartuzijanov in prisluhnemo pripovedi o prepovedani ljubezni med Friderikom II. in Veroniko Deseniško.

Sakralna dediščina

Čebelarstva dediščina

Križnikove mesnine

Pozabljen rudnik

Umetnost splavarjenja

V družbi s pticami

SAKRALNA DEDIŠČINA

Laško z okolico se ponaša z zelo dobro ohranjeno in bogato sakralno dediščino. Odkrivamo lahko starodavno **romansko arhitekturo**, vključeno v evropske poti Transromanice, prisluhnemo najstarejšim orglam na Slovenskem, si ogledamo **umetniško pomembne freske** iz različnih slogovnih obdobj in se seznanimo tudi s **Plečnikovo zapuščino**.

ČEBELARSKA DEDIŠČINA

Pri čebelarjih z **dolgoletno tradicijo čebelarjenja** v bližnji okolici Laškega, ki obiskovalcem z veseljem odprejo vrata svojih čebelarstev, izvemo veliko zanimivosti o naši kranjski čebeli in skrivnostih njenega življenja ter se seznanimo s **čebeljimi izdelki - zdravjem iz čebeljega panja**.

KRIŽNIKOVE MESNINE

Na domačiji Križnikovih v **Trobnem Dolu** nam po gostoljubnem sprejemu predstavijo **izdelavo mesnin na tradicionalen način, po pokušini odličnih domačih suhomesnatih dobrot** pa nas popeljejo še z zapravljivčkom po okoliških krajih.

POZABLJEN RUDNIK

V zaselku Padež, na **kmetiji Slapšak**, k obisku vabi jama, ostanek nekdanjega rudnika, kjer so v preteklosti izkopavali padeški svinčev sijajnik, iz katerega je mogoče pridobivati svinec. Ogled zaključimo s **pogostitvijo v notranjosti ohranjenega rudniškega rova**.

UMETNOST SPLAVARJENJA

Na vožnjo s posebnim splavom na **sotočju rek Savinje in Save** nas popeljejo veseli flosarji, ki nam predstavijo življenje in delo splavarjev v preteklosti, uprizorijo splavarski krst in nas razvajajo s kulinaricnimi užitki.

V DRUŽBI S PTICAMI

V okolici Laškega lahko za svoj **polet s tandemom** izbiramo med tremi priljubljenimi lokacijami, ki nudijo možnost letenja preko gričevnate in ravne pokrajine. Poletimo lahko z **Maliča, Lisce ali Kopitnika** in občudujemo pokrajino pod seboj v vsej njeni lepoti.

stik

STIK - CENTER ZA ŠPORT, TURIZEM,
INFORMIRANJE IN KULTURO LAŠKO

Informacije:

TIC Laško, Trg svobode 8, 3270 Laško, tel.: 03 733 89 50
fax: 03 733 89 56, e-pošta: tic@stik-lasko.si, www.stik-lasko.si

Delovni čas:

ponedeljek - petek od 8.00 do 17.00,
sobota od 9.00 do 12.00

Fosilni svet v Muzeju Laško

Pred mnogimi milijoni let je velik del Evrope prekrivalo obsežno Panonsko morje. Ozemlje Laškega in njegove okolice je bilo v tistem času nekje na njegovem obrobju, kjer so se plitvi zalivi zajedali v kopno.

Valovi so se razlivali po obali in ustvarjali debele nanose morskoga peska. Zakopane v njem so živele različne školjke, po morskem dnu so se plazili polži, povsod okoli so plavale pisane ribe. Tu in tam je v plitvino priplaval kakšen orjaški kit in delfini so se igrivo poganjali iz vode. Toda vse ni bilo tako idilično, kot je videti na prvi pogled. V morju je kar mrgolelo morskih psov. In to takšnih velikih.

Nekaj milijonov let pozneje, ko je morje odteklo, so se življenjske razmere spremenile, z njimi pa tudi rastlinski in živalski svet, ki je naseljeval okolico današnjega Laškega. V času toplejšega podnebja so se po obsežnih travnikih pasle nepregledne črede orjaških turov, na gozdnih obronkih so se sprehajali jeleni in tropi volkov so oprezali za plenom. V obdobjih s hladnejšo klimo pa so tod kraljevali mamuti in jamski medvedi.

V debelih plasteh različnih kamnin, ki so nastajale v geološki preteklosti, so se kot neme priče nekoč bujnega življenja ohranili številni fosili. Muzej Laško predstavlja zakladnico okamenlega življenja. Fosilizirane lupine školjk in hišice polžev, ogrodja rakov vitičnjakov, oklepi želv, kitova vretenca in zobje morskih psov (tistih velikih), kosti in nastavki za rogove divjega goveda, čeljustnice in zobje jamskih medvedov, volkov in mamutov pred obiskovalci ponovno oživijo in pripovedujejo zgodbo o življenju pred davnimi časi.

Poleg na stalni razstavi prikazanega fosilnega gradiva je v depojih laškega muzeja shranjena še množica okamnin, ki zaenkrat svojega mesta niso našle v razstavnih prostorih. Večino paleontoloških eksponatov je **Karl Valentinič** zbral s pomočjo domačinov, predvsem rudarjev iz laškega rudnika in osnovnošolskih otrok. Nekaj okamnin je pridobil tudi z zamenjavo s soslednjimi, predvsem avstrijskimi muzeji. Tako lahko danes marsikatero pomembno najdbo iz geološke preteklosti okolice Laškega občudujemo na razstavnih policah muzejev v Gradcu, Celovcu ali na Dunaju. Na žalost za mnoge fosilne najdbe zaradi nestrokovnega vodenja inventarne knjige v preteklosti najdišče ni znano. Kljub temu ima paleontološka zbirka v Muzeju Laško veliko vrednost predvsem zaradi bogastva in raznolikosti fosilnega materiala.

Največji del paleontološke zbirke laškega muzeja predstavljajo okamenle lupine in kamena jedra školjk. Najdišča sicer niso natančno definirana, vendar lahko po barvi fosila dokaj natančno določimo kamnino, v kateri je bila okamnina najdena. Večina školjčnih ostankov pripada rodovom *Pecten*, *Cardium*, *Chlamys*, *Phalodomya*, *Ringicardium*, *Paphia*, *Pitar*, *Loripes*, *Venus*, *Panope* in *Ostrea*. Izredno veliki in dobro ohranjeni so primerki vrste *Chlamys latissima*. Med ostrigami so zanimivi primerki vrste *Ostrea lamellosa*, na katerih so ohranjeni fosilni raki vitičnjaki vrste *Balanus concavus*.

Miocenski so tudi ostanki polžjih hišk iz rodu *Turritella*. V paleontološki zbirki muzeja hranimo tudi mavčni odlitek hiške polža vrste *Pleurotomaria styriaca*. V okolici Laškega sta bila najdena dva primerka te vrste. Eden od originalov je shranjen v celjskem pokrajinskem muzeju, drugi pa, vsaj po ustnem izročilu, v muzeju v avstrijskem Gradcu. Morda so iz istega muzeja v Laško prinesli dve hiški zgornjekrednega polža vrste *Acteonella gigantea*, saj v okolici Laškega krednih kamnin ni. Prav tako lahko le ugibamo, od kod so bile prinesene lupine paleozojskih brahiopodov. Verjetno jih je ustanovitelj muzeja Valentinič dobil kot zamenjavo za fosile iz laške okolice. Podobno lahko sklepamo tudi za hiško jurskega amonita iz rodu *Perisphinctes*. V zbirki so štirje fosilni ostanki iregularnih morskih ježkov. Med njimi je rod *Clypeaster*, ki je bil najden v miocenskih kamninah okolice Laškega.

Muzej Laško hrani tudi veliko fosilnih ostankov vretenčarjev. Številni so zobje, ki pripadajo različnim rodovom terciarnih morskih psov. Med njimi so strah vzbujajoči zobje velikanov iz vrste *Carcharocles megalodon*. Za njih je značilna trikotna oblika z nazobčanimi robovi. Višina zob brez korenine je od tri do devet cm, širina na bazi zoba pa od 4 do 7,6 cm. Vsi so bili najdeni v okolici našega mesta. Najštevilnejši so zobje morskega psa podvrste *Isurus oxyrinchus hastalis*. Značilnost teh pri vrhu rahlo ukrivljenih zob so gladki robovi in izredno koničasta oblika. Zanimiv zob z močno nazobčanimi robovi pripada podvrsti *Hemipristis serra serra*. Med fosilnimi ostanki rib kostnic so v muzeju shranjeni štirje manjši primerki, ki

jim zaradi slabe ohranjenosti ne moremo določiti niti rodovne pripadnosti. V muzeju so bili prineseni iz Trbovelj in Zidanega Mosta. Plazilci so v paleontološki zbirki laškega muzeja zastopani z dvema fosilnima odtisoma notranjosti oklepa želv iz rodu *Tryonix*. Pri obeh je lepo viden koščeni skelet, pri manjšem primerku pa tudi del oklepa. Ekspozita sta terciarne starosti in sta bila v Laško pripeljana iz Zagorja. Od fosilnih ostankov sesalcev muzeji hrani dele rogovja pleistocenskih jelenov vrste *Cervus elaphus*, *Dama dama* in *Alces alces*. Najdišča teh niso znana. Prav tako ne vemo, od kod izvira najdba dela spodnje čeljustnice divje svinje (*Sus scrofa*). Lepo ohranjeni so ostanki pleistocenskega goveda vrste *Bos primigenius*. V zbirki so trije nastavki za rogove z delno ohranjenimi čelnicami. Največji med njimi je, kljub temu, da je pri vrhu odlomljen, dolg 36 cm in ima v delu, kjer je bil prirasel na lobanjo, obseg 29 cm. Isti vrsti pripadata tudi desni humerus in radius. Najdišče ni znano. Najdbe verjetno izvirajo iz mlajšega pleistocena, saj so v tistem času na območju Slovenije živele velike črede pragoveda. Iz Potočke zijalke je bil v muzeju prinesen del leve spodnje čeljustnice volka (*Canis lupus*). Najden je bil v srednjewürmskih plasteh. Tri mandibule in več samostojnih podočnjakov pripadajo jamskemu medvedu (*Ursus spelaeus*).

Najbolje ohranjena je desna spodnja čeljustnica iz Mornove zijalke pri Šoštanju, najslabše pa iz Hude luknje pri Velenju. Lokalizacije drugih najdb niso znane. Iz Lačarke pri Mitrovici (Kosovo) je bil v Laško prinesen fragment desne stegenice mamuta. Kost je zaradi nestrokovnega deponiranja v preteklosti zelo slabo ohranjena. Vrsti *Mammuthus primigenius* pripadata tudi dva manjša dela molarjev. V muzeju hranimo tudi dve kitovi vretenca, ki sta bili najdeni v neposredni bližini Laškega, na Gabrnem in pri Mariji Gradcu. Večji del bogastva paleontološke zbirke Muzeja Laško je prikazan na stalni razstavi **V pradavnem panonskem morju**, ki si jo je možno ogledati tudi s strokovnim vodstvom v delovnem času muzeja **od torka do sobote med 9. in 17. uro** v razstavnih prostorih muzeja na **Aškerčevem trgu 5** v Laškem.

Tomaž Majcen
STIK, kustos Muzeja Laško

Zbiralci fosilov

STIK, Center za šport, turizem, informiranje in kulturo Laško, je tudi letos vse ljubitelje narave povabil na sprehod po **Geološki učni poti na Govce**. V soboto, 12. septembra, se je pred TIC-em kljub slabim vremenskim napovedi zbrala skupina

pohodnikov, željna odkrivanja davne preteklosti našega planeta in predvsem okolice našega kraja. Vreme seveda ni bilo takšno, kot so ga vremenoslovci pretekli večer napovedali, in iz jutranje megle se je izvil čudovit sončen dan. Ravno pravšnji za sprehajanje po okoliških hribih. Dva profesionalna in dvanajst amaterskih geologov se je najprej zagrizlo v strmino, ki

jih je po nekajminutnem grizenju kolen le spustila iz svojega objema, in na Krištofu se jim je odprl čudovit razgled na mesto, stisnjeno pod Hum in raztegnjeno ob Savinji. Toda časa za počitek ni bilo veliko. Globoko so zadihali svež jutranji zrak in nadaljevali svojo pot v **geološko zgodovino**.

Kaj kmalu so naleteli na ostanke

pradavnega plitvega morja s peščeno plažo, kjer je nastala drobnozrnata kamnina **šivica**, v kateri so brez velikega truda, le oči je bilo treba dobro odpreti, našli fosilne ostanke rastlin, ki so pred nekaj milijoni let prebivale ob obali toplega mirnega morja. V neposredni bližini njihovega prvega geološkega postanka jih je pričakalo tudi prvo presenečenje. **Vulkanske kamnine.** Le kako so se znašle tukaj? Geološki navdušenci so se posvetovali in kaj hitro našli rešitev uganke. Na pomoč pri razlagi nenavadne bližine po nastanku dveh popolnoma različnih kamnin so poklicali tektoniko. Ta premika celine, guba plasti kamnin in prelamlja velikanske kamnite bloke. Pravilen odgovor je bil hitro na dlani. Raziskovalna žilica »vikend geologom« ni dala miru in odpravili so se naprej, proti zahodu. Prečkali so območje, pokrito z **litotamnijskim apnencem**, ki so ga ustvarile rdeče cepljivke, kar ob cesti pobirali drobne bele **školjčne lupine** iz kamnine, ki je ime dobila po Laškem, in

končno prispeli do točke, kjer poti nazaj več ni bilo. Pred njimi se je odprla mogočna stena peščenjaka, ki so ga znanstveniki poimenovali po majhni vasici, ki je več ni. V

tej pisani kamnini je kar mrgolelo različnih **fosilnih dokazov o nekdanjem življenju.** Školjčne lupine, polžje hiške, ogrodja rakov vitičnjakov in zobje morskih psov. In prav slednjim so se pohodniki po Geološki učni poti na Govce najtemeljiteje posvetili. Oči

so postavili na peclje, s prsti brskali po krušljivi kamnini in slejkoprej je vsak med njimi našel svoj zob. Oziroma zob morskega psa za svojo zbirko. Ko je večina navdušenih geoloških entuziastov potešila svojo nabiralsko vnetost, so se odpravili do **lovske kočice na Govcah**, kjer so iz nahrbtnikov potegnili malico, med katero je bilo tudi veliko slastne čokolade.

Poklepetali so še o vasici, ki se je nekoč razprostirala pod Govškim brdom, nato pa so se zadovoljni vrnili v dolino. Pa ne vsi. Dva sta se med potjo izgubila. Bolje povedano: premamil ju je fosilni svet in v **govškem peščenjaku** sta se odločila še malo bolj poglobiti svoje znanje ter poiskati še kakšen dokaz o obstoju velikih morskih psov v okolici Laškega pred dvajsetimi milijoni let.

Kaj pa Stikovci? Zadovoljni. Odločili so se, da bodo podoben sprehod organizirali tudi **prihodnje leto.**

Tomaž Majcen
STIK, kustos Muzeja Laško

MAŽORETE ČETRTE V EVROPI

Septembra so se naše mažorete udeležile 11. evropskega tekmovanja mažoret, ki je potekalo v Franciji. Obmorsko mesto Fouras je bilo srečno mesto za našo mažoretno skupino, saj smo dosegle največji uspeh slovenske seniorske ekipe – 4. mesto. Poleg naše ekipe sta v tej kategoriji nastopili še dve slovenski skupini. Letošnje državne prvakinja, mažorete iz Trebnjega, so osvojile šesto mesto, sedme pa so bile mažorete iz Logatca.

Ker bo letos oktobra že dvajset let od začetka delovanja mažoretne dejavnosti v Laškem, bomo oktobra v **Muzeju Laško** pripravili **pregledno razstavo o našem delovanju**, svečana prireditev ob našem jubileju pa bo **3. decembra ob 18. uri** v Kulturnem centru Laško.

Majda Marguč

ZAČNIMO SKRBE TI ZA SVOJO DEDIŠČINO! INTERVJU S KIPARKO DRAGICO ČADEŽ

Dragica Čadež, ena najplodovitejših slovenskih kipark in umetnic, ki že več kot štiri desetletja raziskuje, pripoveduje, ustvarja in poučuje, je svoj pečat pustila tudi v rečiški dolini – v cerkvi blaženega Antona Martina Slomška in v prostorih kulturnega društva Galerija Maleš.

V sklopu projekta Revitalizacija kulturne dediščine, ki je deloma sofinanciran iz programa Leader, nadaljujemo cikel preglednih in tematsko zaokroženih razstav. Po poklonu dekletu, materi, ženi smo v oktobru pripravili pregledno razstavo Dragice Čadež. S pričujočo razstavo, ki smo jo pomenljivo poimenovali Začnimo skrbeti za svojo dediščino! Intervju s kiparko Dragico Čadež, želimo Laščane in prebivalce bližnjih krajev Celje, Štore in Vojnik spoznati z bogato zapuščino sodobnega slovenskega kiparstva, ki črpa navdih iz bogastva gozdov ter Plečnikovih in Valentinčičevih mojstrov.

Na otvoritvi 8. oktobra so sodelovali vsi, ki so se konec 90. let odločili, da povabijo umetnico v kraje in da skupaj z njo pripravijo kiparsko in arhitekturno okrasje cerkve. Še danes so vidni nadoltarni, celopostavni **leseni kip blaženega Antona Martina Slomška** in dva lesena monumentalna nosilca za bronasti križ in medeninasti svečnik. Še danes so prisotne lesene aplikacije na vzhodju ambona in na njem ambon v podobi odprte lesene knjige in lesena aplikacija na lesenem vzhodju mense.

Toplina in sublimnost kreativnosti in duhovnosti Dragice Čadež v prispodobi goloba, vinske trte, grozda ..., simbolov krščanstva, izdelanih v lesu – simbolu življenja,

nas ne pustita ravnodušne. **Razstava bo na ogled do 8. novembra v Galeriji Maleš v Zgornji Rečici. Vstop je prost.**

Tanja Čajavec

Dragica Čadež se je rodila l. 1940 v Ljubljani. Na ALU v Ljubljani je študirala kiparstvo pri profesorjih Frančišku Smerduju in Borisu Kalinu. Diplomirala je leta 1963. Študij je nadaljevala na specialki za kiparstvo pri profesorju Borisu Kalinu in ga zaključila leta 1965. Nagrado Prešernovega sklada je prejela leta 1986 za kiparski cikel Asociacije na Pompeje. S svojimi plastičnimi stvaritvami se je uveljavila že v šestdesetih letih, najprej kot občutljiva oblikovalka stiliziranih figurativnih motivov, nato kot tvorca osebno obarvane in drugače novega konstruktivizma. V zadnjih nekaj letih pa je brez grobih prehodov in z izjemnim poslušom za nove težnje v slovenski in svetovni likovni umetnosti načela vprašanja nove interpretacije človeške in živalske figure.

Njeni leseni kipi, pa naj gre za mogočne "podobe" antropomorfnih oblik z elementi sestavljene ali za sestavljene živalske figure, govorijo o izjemnem občutku za oblikovanje materiala in prostora. Likovne učinke dosega z minimalnimi sredstvi, zato je kvaliteta njenega kiparstva v notranji moči. Tako so njene ambientne plastike pretresljivo pričevanje o protislovjih časa in o iskanjih, ki se odvijajo med odmevi avantgardizmov in aktualnimi postmodernističnimi likovnimi tokovi.

Dragica Čadež je bila ena najbolj izrazitih predstavnic slovenskega neokonstruktivizma, saj je še leta pozneje dosledno sledila temeljnemu izhodišču njegovega posebnega likovnega jezika. Toda kljub navidez strogo urejenim kompozicijam, ki so sčasoma vse bolj določale celoten prostor, v katerega so bile postavljene, bi težko spregledali individualizem, berljiv tako na emocionalni kot simbolni ravni. Umetnica, katere delo že nekaj desetletij sodi v sam vrh slovenskega sodobnega kiparstva, poskuša svoje kiparske postavitve vedno znova spreminjati in prilagajati specifičnostim določene galerije.

KNJIŽNICA LAŠKO

Pomagajte nam graditi našo domoznansko

Ko razmišljam o naslovu, ki se mi je zapisal, ugotavljam, da to že v precejšnji meri počnete. Strokovnjaki (prof. Rybař, g. Krašovec, ddr. Maček, dr. Korošec in drugi) so pripravili za knjižnico številna domoznanska predavanja, članke za zbornik ste poleg njih prispevali tudi mlajši avtorji. Številni občani ste sodelovali pri naših multimedijških predstavah Huma, zidanic, pri razstavah fotografij naših krajev. Nekateri ste nam poklonili svoje diplomske naloge, svoja literarna dela, fotografije, pohvalimo se lahko z Rybařevo in Jelovškovo zapuščino, Občina Laško nam posreduje materiale sej občinskih svetov, JSKD Laško dokumentarna gradiva revij, Stik promocijske materiale, društva predstavljene izdaje itd.

Kaj bi še želeli od vas?

Naj za uvod pojasnim, kaj vse zajema domoznanska dejavnost. Gre za zbiranje, strokovno obdelovanje, hranjenje, posredovanje domoznanskih gradiv občanom, študentom, strokovnjakom, kakor tudi za posredovanje ter promocijo domoznanskih znanj. Pri nas smo doslej veliko publicirali, imeli veliko predavanj, nekoliko manj pozornosti pa smo namenili sistematičnemu zbiranju gradiv, naši domoznanski zbirki, kar je naša zakonsko določena naloga. Letos smo se odločili, da preuredimo domoznanski prostor na podstrešju, strokovno obdelamo še nevpisano gradivo, da bo razvidno v Cobissu, predvsem pa

dopolnimo in obogatimo našo zbirko. Pri tem lepo prosimo za sodelovanje institucije, ki še ne sodelujete z nami, kakor tudi posameznike, ki imate domoznansko gradivo, da nam ga poklonite, posodite za skeniranje ali nas obvestite, s čim razpolagate, da bomo

lahko vsaj evidentirali, kaj na našem območju obstaja.

Ostaja še odprto vprašanje, kaj je domoznansko gradivo, kaj torej zbiramo?

Glede na vsebino nas zanimajo:

- knjige in članki, ki v celoti ali v deležu govorijo o naših krajih (o občinah Laško in Radeče), in sicer z vidika zgodovine, geografije, etnologije, kulture, gospodarstva, upravljanja ...;
- umetniška in ljubiteljska dela, ki se nanašajo na naše kraje, predvsem literarna in glasbena;
- znanstvena in strokovna dela avtorjev, ki so se pri nas rodili ali so tu živeli, ali še živijo (dalje domači avtorji), vendar samo tista, ki bi utegnili biti zanimiva za naše občane;
- literarna, glasbena, slikovna dela domačih avtorjev, skupin in društev;

- publikacije, ki so bile pri nas izdane ali natisnjene.

Glede na obliko oz. nosilce zapisov zbiramo: knjige, zbornike in brošure, članke, muzikalije, zvočne posnetke (na različnih nosilcih), slikovno gradivo (krajevne razglednice, fotografije), slikovne posnetke (VHS, DVD), diplomska, magistrska in doktorska dela, raziskovalne naloge, projekte, kartografsko gradivo, društvene materiale, materiale lokalnih oblasti, glasila podjetij in institucij, propagandne materiale (napovednike, vabila), rokopise, tipkopise domačih avtorjev, za domoznansko zanimive zapuščine in zapise na računalniških nosilcih.

Na dan slovenskih splošnih knjižnic, v petek, 20. novembra, bomo imeli v laški knjižnici dan odprtih vrat našega domoznansko, ko vam bo bibliotekarka z daljšim delovnim stažem povsem na voljo za predstavljanje zbirke in odgovore na vprašanja. V prireditvenem prostoru pa bomo vseskozi predvajali odlomke domoznanskih predavanj od osemdesetih let dalje ter projicirali fotografske posnetke avtorjev, kakor tudi udeležencev takratnih prireditev.

Veseli bomo, če nas boste na naš praznik obiskali in naši domoznanski zbirki morda poklonili kakšno domoznansko darilo. Lahko pa se za slednje odločite že prej.

Metka Kovačič,
direktorica Knjižnice Laško

V goste prihaja Feri Lainšček, mojster dobre zgodbe

Bralna značka za odrasle je v Knjižnici Laško v letu 2009, ko smo za mladino in odrasle bralce ponovno pripravili izbor kvalitetnega branja, lepo zaživela. Že vse leto vas vabimo – in (po)vabimo še vedno velja –, da posegate po naslovih domačega ali p r e v e d e n e g a leposlovja, poezije kot tudi poljudno-strokovnih del. Ker se je bralna značka v prvem letu lepo prijela in so sodelujoči izrazili željo, da bi z njo nadaljevali, smo jo letos zastavili v širšem obsegu, tudi zunaj meja naše občine. S projektom, ki sta ga finančno podprli Javna agencija za knjigo RS in Občina Laško, tako gostujemo tudi v naših enotah v Rimskih

Toplicah in Radečah ter v Knjižnici Šentjur. Z veseljem povemo, da smo z našimi prizadevanji privabili lepo število novih bralcev različnih starosti in izobrazbenih struktur, iz različnih okolij, različnih bralnih navad in okusov. Temu primerno je izbor naslovov pester in obširen. Še vedno vam je na voljo v knjižnici in na spletu.

Da pa bo bralna značka zaživela ne le ob branju samem, nekje doma v bralnem kotičku, ampak tudi v našem lokalnem okolju, v našem srečanju, bomo **v petek, 30. oktobra, v Kulturnem centru gostili pisatelja in pesnika Ferija Lainščka.**

Na Goričkem rojenega in še danes s prekmurskim okoljem zraščene pisatelja imate naši bralci radi že od nekdaj – romani, za katere je bil nagrajen že pred časom, so redno izposojani. Prav tako je z zadnjima

romanoma, ki smo ju priporočali na letošnjem seznamu bralne značke: *Nedotakljivi* in *Ne povej, kaj si sanjala*. Ljubitelji poezije imate radi njegove pesmi *Ne bodi kot drugi* ali katero od prejšnjih zbirk, starši njegovo literaturo za otroke, nekateri pa boste Lainščkovo ime prepoznali v filmih *Petelinji zajtrk*, *Halgato*, *Hit poletja* ...

Na srečanje z Lainščkom lepo vabimo najprej "značkarje" in druge občane Laškega kot tudi sodelujoče iz drugih občin. S prireditvijo, katere soorganizatorja sta Občina Laško in JSKD, OI Laško, bomo obenem proslavili dan reformacije. Sicer si obetamo, da bo ta večer, ki ga bo ob našem gostu obogatil svetovno (pri)znani **cimbalist Adam Bicskey**, prava kulturna poslastica za ljubitelje dobrih zgodb – v romanih, poeziji, glasbi ali življenju sploh. Večer, ki nam bo karseda približal mehko in melanholijo »prekmürske duše«.

Barbara Rančigaj,
bibliotekarka

Izid prevoda Orožnove Zgodovine dekanije Laško

O Orožnovi Zgodovini dekanije Laško v prevodu akademika Jožeta Mačka smo pisali že v avgustovski številki biltena. V knjižnici smo o Ignaciju Orožnu pripravili tudi razstavo, dopolnjeno z ustvarjanjem naših občanov v literaturi, likovnih upodobitvah in klekljanju. **Zgodovina dekanije Laško bo izšla konec oktobra, prvič pa bo predstavljena v sklopu občinskega praznika, ob martinovem, v petek, 13. novembra, ob 18. uri, v naši knjižnici. Ignaca Orožna in prevod bosta predstavila ddr. Jože Maček in dr. Tomo Korošec.**

V omenjenem delu je Orožen, kot tudi v knjigah drugih dekanij južne Štajerske, predstavil cerkveno, ob tem pa zajel še splošno, arheološko, umetnostno in etnološko zgodovino, zato to delo upravičeno štejemo za prvo sklenjeno zgodovino Laškega in okolice do približno leta 1880. Zaradi pomembnosti knjige, predvsem za naše kraje, smo se v knjižnici odločili za sodelovanje z Mohorjevo družbo v Celju in pomoč pri izidu prevoda.

Ob lektoriranju sem knjigo večkrat prebral in se v izvirniku seznanil tudi z gotico, kar je dalo Orožnovemu delu v mojih očeh še poseben čar, sama vsebina pa mi je bila z vsakim novim branjem bolj domača. Poleg natančnega opisa takratne cerkvene zgodovine nam delo ponuja tudi obilo nikjer drugje zapisanih podatkov o Laškem, njegovi zgodovini in ljudeh, ki so živeli in delovali tukaj. Orožnova kronika je zaključena in smiselna celota, in to bo spoznal vsakdo, ki ji bo namenil nekaj svojega časa.

Ob vsem že povedanem je zgovoren dokaz o Orožnovi vrednosti tudi dejstvo, da je bil pomemben in velikokrat tudi edini vir mnogim zgodovinarjem, med njimi tudi našim rojakom, ki so se ukvarjali z zgodovino Laškega in okolice: Milošu Rybašu, Juretu Krašovcu, Jožetu Mačku idr. Orožen je še vedno aktualen, o njem se piše v zgodovinskih delih in se ga citira (npr. članek Rolande Fugger Germadnik l. 2007, dostopen tudi v naši knjižnici). Vse naštetje je vsekakor dober razlog, da Orožnova Zgodovina laške dekanije postane del tudi vaše knjižne zbirke.

Vabljeni na predstavitev knjige in k nakupu.

Matej Jazbinšek,
bibliotekar

PA CITRA NAJ VMES!

Ljubitelji citer so se v soboto, 1. avgusta, že 19. zbrali v dolini pod planinsko koč na Kopitniku, kjer je potekalo tradicionalno Popoldne ob citrah. Prof. Peter Napret je privabili pestro družino citrarjev in citrark, za ples pa je poskrbel Zagorski kvintet.

Po dolini Kopitnika se je vse od 13. ure razlegala glasba, ki so jo iz citer izvajali različni izvajalci. Prof. Peter Napret je pred leti vodil tečaj za citrarje na Kopitniku in ob zaključku priredil predstavitev naučenega, letos pa so se citrarji srečali že 19. Prireditve nikoli ni imela tekmovalnega značaja, pač pa se tu srečujejo različni izvajalci iz različnih koncev Slovenije (Laško, Zabukovica, Radovljica, Bovec) in si izmenjajo izkušnje. Nekateri bolj izkušeni, kot so Janja Brlec, Fani Lapajne, Dejan Praprotnik, Marjan Beton, Peter Napret, zaigrajo bolj zahtevne skladbe. S seboj pa pripeljejo svoje učence in že tudi učence učencev, ki se šele navajajo na nastopanje. Tako je bila najmlajša citrarka Barbara Stefanciosa iz Laškega, najstarejša pa je bila osemdesetletna prešmentana citrarka Fani Lapajne iz Zabukovice. Gostje, ki jih je bilo malo manj kot lani, so z navdušenjem in pozorno spremljali glasbeno dogajanje. Med citrarskimi nastopi so jih k plesu povabili člani Zagorskega kvinteta, k poskušanju sreče prodajalci srečk in k okušanju dobrot pridni kuharji.

Vse to, kar se je dogajalo prvo soboto v avgustu na Kopitniku, potrjuje misel: »Kdor hoče živeti in srečo imeti, naj dela veselo, pa citra naj vmes!« (Citrarske novice, avgust 2009). Uspeh 19. Popoldneva ob citrah je člane PD Rimske Toplice spodbudil, da se bodo tudi naslednje leto spopadli z zahtevnim projektom – 20. Popoldnevom ob citrah. Prijazno vabljeni!

AŠKERČEVINA POJE

Glasovi pevcev in pevk treh zborov so se lepo zlili s pojemajočim sobotnim popoldnevom in zamrli v prvem mraku, prežetim z mrzlim obetom jeseni. MPZ KD Anton Aškerc Rimske Toplice in Vokalni sestav Rimljanke pod vodstvom Polone Aškerc so gostili MPZ Sedraž, ki ga vodi gospa Škorja.

»Zakaj pa pojemo na Aškerčevini, če je pa tako blizu, da bi lahko peli vsak na svojem koncu, pa bi se vseeno slišali?« se je pošalil mladi pevec MPZ Sedraž, ki ga je KD Anton Aškerc tokrat povabilo na prijateljsko srečanje. Srečanje pevskih zborov je tradicionalno, letos že 18., s katerim obeležujemo 10. september, dan, ko je Aškerc zadnjič obiskal svoj dom.

MPZ Sedraž, ki ga vodi gospa Škorja, se je najprej predstavil, nato pa je zapel šest pesmi. Ubrani glasovi pevcev so napolnili prostor pred kaščo na Aškerčevini v tolikšni meri in s tako prepričljivostjo, da so jih obiskovalci zasuli z dolgimi aplavzi. Gostitelja MPZ in Rimljanke, ki ju vodi mlada Polona Aškerc, sta se predstavila vsak zase, skupaj pa sta zapela dve pesmi. Glasovi so se lepo zlili in poslušalci so navdušeno sprejeli njihovo skupno petje. Kot vsako leto je bilo tudi letos najbolj zanimivo druženje po »uradnem« delu, saj se je prepletalo petje vseh treh zborov in še obiskovalcev, ki so »pomagali« pri vsaki malo bolj znani pesmi. Na trenutke je bilo

slutiti tudi malo tekmovalnosti, le da je bilo to prijateljsko draženje, ki se je končalo kako drugače kot s skupnim petjem. Mrak in mrzel veter sta naznanila, da bo od zdaj pela drugačna pesem, pesem narave. Topel sprejem družine Aškerc ni mogel pregnati mraza, ki se je tihotapil pod oblačila, zato se je predsednik Aškerčevega zbora gospod Franci Kapun

gostom zahvalil z darilom in obljubo, da bodo prišli tudi oni k njim na obisk. »Kdor naš si, z nami poj!« je dejal Anton Aškerc. Res je. Vsakdo, ki poje, je vedno dobrodošlo in lepo sprejet na Aškerčevini na srečanju pevskih zborov. In tako bo tudi naslednje leto na 19. srečanju. Dobrodošli!

Milena Suhodolčan

Jurklošter v znamenju domačih godcev

Kulturno društvo Jurklošter je 4. septembra že drugič organiziralo srečanje krajevnih godcev, ki ga ni zmotil niti močan naliv ob samem pričetku prireditve. Prireditev je potekala v počastitev krajevnega praznika v šotoru pri kartuziji. Nekaj godcev se je prireditve udeležilo že drugič, nekaj pa jih je bilo z nami prvič. Tudi starostno so bili precej raznolika skupina, saj so bili zastopani tako osnovnošolci kot tisti v zrelih letih in z mnogo izkušnjami. Žal se srečanja zaradi slabega počutja ni mogla udeležiti **Ladislava Zemljak**, jo je pa odlično zastopal njen vnuk **Nik Čuber**, ki je močno raztegnil meh, za prihodnjič pa nam je obljubil, da bo tudi zapel. Vzdušje pa sta zelo popestrila tudi **Lenovska Ivan in Janez**, ki sta ob spremljavi kitare zapela nekaj šaljivih pesmi iz domačih logov. S harmoniko in svojim lepim glasom se je predstavil tudi **Gvido Borin**. Skupaj sta zaigrala **Nejc in Mišo (Milan ml.) Volavšek**. Slednji je tudi pevec skupine Fantje izpod Lisce, ki pa ta večer ni pel, saj so fantje naslednji dan igrali na veselici. V Jurkloštru pa skoraj ni prireditve brez **Kristijana**

Nemca, ki nas s svojo harmoniko rad razveseli in tudi tokrat je bilo tako. Večer so pevsko obogatili tudi Fantje z Razborja oziroma Florjanovci, ki so z nami sodelovali že pri predstavitvi kraja na prireditvi Pivo in cvetje v Laškem. Naše gostje pa so bile Ljudske pevke z Razborja, ki so popestrile večer s prijetnim petjem. Se bolj mogočno pa je pesem zazvenela, ko so fantje in dekleta združili moči in skupaj zapeli tudi po končani prireditvi. Med prireditvijo, ki jo je domiselno povezovala **Darja Horjak**, je nekaj šal kot iz rokava stresel **Blaž Palčnik**.

Mislil, da je večer prijetna popestritev v kraju, ko se krajani zberemo, prisluhnemo lepemu petju in igranju in tudi pokramljamo med seboj. Za vse to pa gre posebna zahvala krajevni skupnosti, ki poskrbi za šotor, članom kulturnega in prostovoljnega gasilskega društva, ki pomagajo pri pripravi in organizaciji prireditve, in vsem krajanom, ki nas na ta večer obiščejo in nastopajoče spodbujajo, pa tudi z njimi zapojejo. Upam, da bo prireditev postala naša stalnica in da bo z nami še več tako nastopajočih kot gledalcev.

Magda Stopinšek

Zaton

Pogled na morje.
Zahajajoče sonce.
Srce mi hoče raztrgati na konce.

Misli se lovijo,
ene sem, druge tja hitijo
– vtisi se vrstijo.

Pogled na morje,
na zahajajoče sonce.
Prekrivajoči vtisi se umirijo,
misel poveže v eno vse drhteče konce.

Cvetka Berginc

Zgodba, ki se ponavlja

Povedal bi ti sto stvari,
pa kaj bi sto, na tisoče – moj ata,
a je prepozno vem, za to,
zaprta so, moj Bog,
od groba vrata.

Sem v tvojih hribih včeraj bil
in gledal iz višin v daljave
in v cerkvico sem tam zavil,
sem videl freske in svetnike zlate,
pa grad sem star na holmu odkril
in križ ob poti, mline, žage ...
O, vem, ti bi se veselil –
ker tebe ni, odkrivam sam zaklade.

Si nisem časa vzel za te,
da bi razlagal mi, pokazal svoje sanje,
zdaj čas imam, pa tebe ni,
veš, to je eno čudno stanje.

Otrok bo moj
to zgodbo še naprej prenašal,
nikdar – ker nima časa – ne bo vprašal:
"Hej oče, kje si včeraj bil,
si kaj lepega videl, kaj novega odkril?"

Kot jaz si zate – nikdar časa nisem vzel,
ga tudi sin moj zame – dvomim, da bo kdaj imel.

Morda – šele tako, kot jaz – šele potem,
a kaj, ko je potem prepozno
in to, o Bog, šele zdaj vem!

Janez Medvešek

Naša Savinja

Ob savinjski je strugi nam teklo življenje,
mlada so leta zgubila se v njej,
kot večno življenje teko njene vode,
zidan moški utrip pa teče naprej.
in ko ne bomo hodili več tod,
stara Savinja bo šla svojo pot.

Hedi Peterkovič

Moj kraj

Mostovi, Savinja,
Kopitnik, Veliko Kozje,

vlak, apnenec
so zlati simboli,
so naši idoli.

So naši zdaj,
bodo v prihodnje.

Jih moramo spoštovati,
jih imeti radi,
z njimi rasti.

Ljudje, ki tu živijo,
so vajeni garati,

ljubiti in upati,
s svojimi držati,
druge spoštovati.

Zgodovina se je večkrat zarotila.
Vojna vihra sledi pustila.

Domovi so opusteli.
Na spomeniku žrtev
bodo imena vedno sledi imela.

Ne bomo dopustili,
da kdo nam vzame
vlak, apnenec, Savinjo, mostove,
Kopitnik in Veliko Kozje,
saj tu živijo ljudje, veseli ljudje.

Zlata Strel

Planika

Rada v naravo zahajam,
pri srcu mi je gorski svet,
vedno znova občudujem
na skalah lep planinski cvet.

Bela žametna kraljica, ki
vsakogar razveseli,
toplo sonce jo ogreva,
hladen dež jo orosi.
Veter pa jo utrjuje,
da trdno skale se drži.

Marsikdo steguje roke,
da bi utrgal beli cvet,
jaz pa stokrat rajši vidim,
da krasiš planinski svet.

Cvetka Berginc

Povej mi

Ali začutiš toplino mojih rok,
preden zaspiš?
Me nežno ljubiš
in v objemu mojem drhtiš?
Se kdaj vprašaš,
kakšen vonj na meni pustiš?
In se zasačiš,
ko le k meni si želiš?
Vedi –
v meni nikdar ne zblediš ...

Vesna Malgaj

V štiri tednih po Avstraliji: Uluru-Alice Springs-Sydney

Ravnina v nacionalnem parku **Uluru – Kata Tjuta** sega, do koder ti sega oko. In sredi te rdeče polpuščave, porasle z grmovjem in nekaj drevesi, se 348 metrov v modro nebo dviga **Uluru**, največji »kamen« na svetu. Od daleč, skozi zaprašeno okno minibusa, si navdušen nad tem, da se po več sto kilometrih vožnje in po tem, ko si popil že več deset litrov skoraj kuhane vode končno bližaš eni največjih znamenitosti celine tam spodaj. Od blizu ti zastaja dih, ko se čudiš nad tem, kako ga je izoblikovala narava: nekje se rdeče skale položno dvigajo proti vrhu, drugje stojiš pred ravno steno, na drugem koncu je videti, kot da bi ga spodnašali morskimi valovi ... Uluru je sveta gora Aboridžinov in vsaka oblika nosi eno od zgodb, ob katerih odraščajo. Otroke vzgajajo stari starši, saj veljajo za najmodreje. Na nekaterih mestih, kjer staroselci še izvajajo svoje obrede, ločene za ženske in moške, je fotografiranje prepovedano, nespoštovanje tega pravila pa je kaznovano z izgonom iz nacionalnega parka.

Na posebnem parkirišču, ravno prav oddaljenem, da »kamen« zlahka ujameš v objektiv, smo počakali na sončni zahod in še zdaleč nismo bili edini. Smo se pa precej razlikovali od tistih petičnežev, ki so jih po prihodu iz luksuznega avtobusa čakali pogrnjena miza s kozarci ohlajenega šampanjca in zložljivi stolčki. Mi smo bili namreč prepoteni, umazani od rdečega peska in utrujeni od vročine, sedeč na asfaltu pa smo iz kovinskih krožnikov zajemali pravkar kuhano večerjo: kaj drugega kot – testenine z zelenjavo. »A vi ste pa backpackerji (turisti, ki potujejo z nahrbtnikom)?« je bila radovedna turistka iz avtobusa, ki je bila seveda videti kot iz škatlice, zvečer pa jo je čakala soba v hotelu. Mi smo tudi to noč spali pod zvezdami.

Uluru je najlepši ob jutranji zori, ko zažari v rdeči barvi. Da tega ne bi zamudili, smo morali iz spalnih vreč zlesti ob štirih zjutraj. Njegov obseg – skoraj deset kilometrov – smo izmerili s svojimi koraki, s prvimi sončnimi žarki pa so se nam na poti pridružile tudi muhe. In ko smo ob osmih zjutraj sedli v minibus, je bilo že pošteno vroče. Iz enakega razloga so pot, po kateri je mogoče pripelzati na Uluru (v goro so zabiti klini, z vznožja pa so videti kot stopnice), zaprli. Aboridžini sicer na več mestih prosijo, naj turisti na Uluru ne plezajo. Razloga za to sta dva: prvič, Uluru je zanje sveto mesto, drugič, počutijo se odgovorne za smrt tistega, ki umre na njihovi zemlji. Doslej je

kamelo: polovico kroga počasi, polovico kroga v diru, še enkrat toliko časa pa čakaš, da se kamela odloči, da se bo na prigovarjanje lastnika spustila na kolena in jo boš lahko razjahal.

Sydney

Povsem drug svet pa naju je čakal naslednji dan, ko sva po več kot triurnem letu pristali v toplem in zelo vlažnem Sydneyju, velenemu z več kot štirimi milijoni ljudi. Drug časovni pas, drugo podnebje, drugačni ljudje, niti primerjava z Melbournom ni bila mogoča. Že zato ne, ker je bilo tu očitno vode dovolj: parki so se bohotili v zelenju, po njih se tekale nenavadne ptice, še najbolj podobne

puranom, visoko v krošnjah nikoli prej videnih dreves pa se je na ves glas oglašal kakadu.

Načrt za operno hišo, simbol Sydneyja, je narisal Danec Jorn Utzon, odprli pa so jo leta 1973. Arhitektov oče je izdeloval jadrnice in morda je ravno zato tudi operna hiša videti, kot da plava na vodi. Strehe so pokrite z 1.056.000 svetlečimi loščenimi švedskimi granitnimi ploščicami bele in krem barve. Drugi nepogrešljivi del panorame mesta je most Harbour Bridge, ki zaradi oblike spominja na obešalnik, južni in severni del mesta pa povezuje od leta 1932. Stroški gradnje so bili tako visoki, da so jih odplačali šele leta 1988. Še en velik strošek so bile poletne olimpijske igre leta 2000. Takrat so izboljšali prometne povezave, zgradili luksuzne hotele, mestni svet pa je porabil kar 200 milijonov avstralskih dolarjev, da bi polepšali ulice, trge in parke. Tekme v odbojki na mivki so bile na **Bondi Beachu**, sedem kilometrov stran od Sydneyja. Tam je l. 1907 nastal prvi klub reševalcev na svetu, v zgodovino pa so se zapisali 6. februarja 1938, ko so na Bondi Beach udarili trije velikanski valovi. Od več kot 30 tisoč ljudi, ki so bili takrat tam, jih je umrlo »le« pet, drugi pa so preživeli tudi zaradi uspešnega

reševalcev. Za varnost je danes zelo poskrbljeno. Z rdeče-rumenima zastavama je označeno, kje je plavanje varno, na plaži so reševalci, v vodi pa je tudi mreža proti morskim psom. A ta še ne zagotavlja stoo odstotne varnosti: ravno tisti dan, ko sva obiskali Bondi Beach, so morskega psa opazili s helikopterja, vest o tem pa sva prebrali šele naslednji dan ob zajtrku v enem od brezplačnikov. Midve sva bili sicer varno oddaljeni na peščenih plaži, kjer sva se ustrezno zaščitili pred močnim soncem nastavljal dopoldanskim žarkom. Najin mir je zmotil zagorel vrstnik, doma iz sosednje Italije, in vprašal, ali si lahko sposodi kremo za sončenje. Mojega faktorja 50+ se seveda ni branil in brž si je tudi sam

ustrezno zaščitil – ustnice. Morda je tudi zato pogovor lažje stekel, delili smo svoje »avstralske« izkušnje, nakar smo ugotovili, da smo sedeli na istem letalu iz Dubaja v Melbourne. Še en dokaz, da je svet res majhen, se nama je ponudil popoldne istega dne, ko sva v večmilijonskem mestu srečali par s Poljske, s katerim smo odkrivali notranjost celine. Prav veliko časa za klepet pa nismo imeli, saj se nama je že mudilo na trajekt do živalskega vrta na drugem delu zaliva. Tu sva prvič videli avstralske živali: kenguruje, koale in dinge. Ko so prvi evropski priseljenci zagledali poskakujočega kenguruja, so Aboridžini, ki je slučajno prišel mimo, vprašali, katera žival je to. Ta njihovega vprašanja ni razumel, zato jim je odgovoril: »Kengaru« ali »Ne vem, o čem govoriš«. Beseda koala pa naj bi pomenila »no drink«. Koale namreč ne pijejo, saj dobijo dovolj vode že z zaužitjem evkaliptusovih listov. So pa izbirčne: od približno 700 vrst evkaliptusa je zanje dovolj

dobrih le 12. In od njega niso »zadete«: evkaliptus ima namreč zelo nizko energetsko vrednost, zato spijo po 20 ur na dan, v tem času pa morajo razgraditi tudi strup, ki ga evkaliptus vsebuje. In medtem ko je bilo treba na prvo koalo v naravi čakati do vrnitve v Victorio, sva prve kenguruje v naravnem okolju videli že naslednji dan v **Blue Mountains** ali **Modrih gorah**. Trije so se, kot bi čakali samo na nas, mirno pasli na jasi, ravnodušno pa so pozirali tudi našim fotoaparatom. Počakala pa nas je tudi goana, drugi največji avstralski kušcar, velika približno 50 cm. Vodič Scott se je v potrošniškem stilu pošalil, da smo videli dve avstralski živali za ceno ene.

Modre gore so od daleč res videti modre, saj je v zraku, menda zaradi izhlapevanja evkaliptusovega olja, videti modro meglico. Planota je razčlenjena s soteskami in porasla z evkaliptusovim gozdom. V dolini se razrašča deževni gozd, vlago v njem pa ohranjajo klifi, ki so ponekod visoki več kot 700 metrov. V Modrih gorah živi tudi lyre bird, ptič »lažnivec«, ki lahko oponaša kateri koli zvok iz narave, celo zvok fotoaparata ter motorke in padanja dreves, no, njegov osnovni namen pa je seveda osvojiti družico. Kljub temu, da je naju osvojil Sydney z okolico, sva s prvim jutranjim letom odleteli v **Brisbane**, glavno mesto države Queensland.

Jasmina Štorman

med osvajanjem Uluruja življenje izgubilo približno 35 ljudi, večina zaradi srčnega infarkta, nekaterim pa je zdrsnilo in so omahnili v globino. Od vseh backpackerjev na našem minibusu si je sicer na vrh Uluruja želel le eden, v povprečju pa se nanj povzpne eden od desetih turistov.

Več zanimanja pa je bilo za jahanje kamel: v Avstraliji imajo namreč največ kamel v divjini na svetu, po besedah našega vodiča (katerega besed sicer ne gre jemati za čisto zlato) naj bi jih bilo kar 720 tisoč. Na kameljih farmah lahko tako, proti plačilu, seveda, jahaš

Območno združenje Rdečega križa Laško

LETO LEPIH IN POMEMBNIH OBLETNIC ZA RDEČI KRIŽ

Letošnje leto je za mednarodno gibanje Rdečega križa in Rdečega polmeseca še posebej pomembno. Mineva namreč 150 let od bitke pri Solferinu, obeležujemo 90-letnico ustanovitve Mednarodne federacije društev Rdečega križa in Rdečega polmeseca, 60-letnico ponovnega sprejema Ženevskih konvencij, lokalno pa dve naši krajevni organizaciji, Šentrupert in Svibno, obeležujeta svoji 50-letnici delovanja.

150-letnica bitke pri Solferinu – rojstvo ideje o Rdečem križu

Pogosto in vedno znova se spominjamo bitke pri Solferinu, v mestu v severni Italiji, kjer sta se pred 150 leti spopadli avstrijska in francoska armada. Da je bil spopad izjemno krut in obsežen, nam zgovorno priča podatek, da je v eni noči na bojišču obležalo preko 40 tisoč mrtvih in ranjenih vojakov. Naključje, danes pa bi lahko temu rekli tudi notranji klic, je tja pripeljalo švicarskega moža, Henryja Dunanta, ki je videl vso to morijo, trpljenje ranjenih vojakov in nenazadnje krutost vojn. Ko je taval med ranjenimi vojaki, ki so ga klicali na pomoč in prosili za kozarec vode, je spoznal, kako malo pozornosti so jim namenjali drugi ljudje. Okrog sebe je zbral nekaj somišljenikov, da so po svojih najboljših močeh pomagali. Takrat je spoznal, da so v ihti pomagati kar pozabili na narodnost vojakov. V danem trenutku so bili vsi bratje – »tutti fratelli«.

Ko je prišel do 20 let starega poročnika, ki je imel krogo v levi strani telesa, je vedel, da bo žal kmalu umrl. Mladeniču je dal vode, ta pa se mu je zahvalil in s solzami v očeh rekel: »Oh, gospod, ali bi lahko pisali mojemu očetu, naj potolaži mojo mamo«. Dunant je to storil in to je bila edina vest, ki sta jo prejela ob izgubi sina.

Nanj so vsi dogodki in zgodba vsakega posameznika napravili neizbrisni pečat. Poln vtisov jih je nekaj strnil v knjižici z naslovom Spomin na Solferino, v kateri je opisal vse, kar je videl tistega dne, in dodal preprost predlog: »Ali ne bi bilo mogoče že v času miru oblikovati društev za pomoč in podporo, ki bi pomagala ranjencem med vojno in bi v njih sodelovali predani in dobro usposobljeni prostovoljci?« Knjiga je zagotovo prispevala k ustanovitvi Rdečega križa. Rojeno je bilo svetovno gibanje Rdečega križa in Rdečega polmeseca, ki danes, 150 let pozneje, v svojih vrstah združuje 186 držav, v katerih delujeta Rdeči križ ali Rdeči polmesec. Bitka pri Solferinu je hkrati pomemben dokaz, kako lahko posameznik spremeni svet in naredi nekaj dobrega in kako lepo je danes, kadar

naše prostovoljke in prostovoljci marljivo nadaljujejo tradicijo in s svojimi dejanji uresničujejo sen Henryja Dunanta.

90 let mednarodne federacije društev Rdečega križa in Rdečega polmeseca

Mednarodna federacija društev Rdečega križa in Rdečega polmeseca (IFRC) je bila ustanovljena 1919. leta s sedežem v Ženevi in predstavlja zvezo vseh nacionalnih društev Rdečega križa in Rdečega polmeseca. Danes povezuje 186 nacionalnih društev. V imenu ogroženih skupin podpira humanitarne programe, ki jih izvajajo nacionalna društva, in ima vlogo mednarodne govornice ter zastopnice. Zveza oziroma federacija usklajuje dobavo mednarodne humanitarne pomoči žrtvam naravnih in drugih nesreč zunaj območij oboroženih spopadov, za katere je pristojen Mednarodni komite Rdečega križa (ICRC), ki ima prav tako sedež v Ženevi.

Federacija nadalje organizira mednarodno humanitarno pomoč v primeru naravnih nesreč velikih razsežnosti, pomaga nacionalnim društvom pri načrtovanju in izvajanju programov pripravljenosti na nesreče, pri pripravi načrtov za zmanjšanje ogroženosti ter pri organizacijskem razvoju posameznega nacionalnega društva. Obletnici Ženevskih konvencij bomo nekaj več prostora namenili v naslednji številki biltena, kakor tudi 50-letnici uradne registracije Krajevne organizacije Rdečega križa Šentrupert, ki so jo na delovni način obeležili na tradicionalnem srečanju starejših krajanov Šentruperta in tamkajšnjih krvodajalcev, ki so bili tokrat prejemniki enega od priznanj za darovano kri.

NA DEBELEM RTIČU JE LETOVALO NEKAJ NAŠIH MLAJŠIH IN STAREJŠIH OBČANOV

V poletnih mesecih je čas za sproščenost in oddih. Tudi osnovnošolski otroci laške in radeške občine ter starejši krajanje so lahko uživali v prekrasni naravi parka Mladinskega zdravilišča Rdečega križa Slovenije na Debelem rtiču in slani morski vodi na slovenski obali, saj smo jih na predlog krajevnih organizacij RK izbrali za brezplačno letovanje. Del stroškov se pokriva iz sredstev, pridobljenih na javnem razpisu Fundacije FIHO, del iz akcije Peljimo jih na morje, del pa iz donacij TUŠ-a. V avgustu je tako za sedem dni brezplačno letovalo osem otrok, starih od

7 do 15 let, v septembru pa šest naših starejših občanov. V

zadnjih nekaj letih smo letovanje omogočili že **183 otrokom** in **24 starejšim občanom**. Njihovi vtisi so vedno polni lepih in nepozabnih doživetij.

POMOČ V ŠOLSKIH POTREBŠČINAH

Na predlog krajevnih organizacij Rdečega križa smo nekaterim učencem tudi letos pomagali s prispevkom za nakup šolskih potrebščin iz lastnih sredstev in sredstev Tedna RK. Na podlagi popolno posredovanih vlog smo pomoč tokrat namenili za **23 otrok** v skupnem znesku **1.340 evrov**.

V DECEMBRU ŠE TRI KRVODAJALSKE AKCIJE

V letošnjem letu smo kljub slabšim časom izjemno zadovoljni z odzivom občanov, ki ste v minulih mesecih darovali kri na eni od naših krvodajalskih akcij ali na oddelku. Za vse nam Transfuzijski center Splošne bolnišnice Celje žal ne posreduje podatkov, kar je velika škoda. Letošnje leto bomo z akcijami zaključili decembra, ko bomo pripravili še zadnje tri akcije. Akcije bodo **10., 17. in 22. decembra**, vsakič v **Centru starejših – Hiši generacij, med 7. in 10. uro**. Laščani oz. vsi, ki lahko darujete kri, tudi tokrat prisrčno vabljeni.

OKTOBER JE SVETOVNI MESEC BOJA PROTI RAKU DOJK

V sodelovanju z Društvom za boj proti raku regije Celje in Zavodom za zdravstveno varstvo Celje želimo s skupnimi močmi prispevati k obeleževanju tega meseca. Že pred časom smo obvestili vse krajanje Marija Gradca z dopisom, v katerem smo povabili zlasti krajanke Marija Gradca, da se lahko na našem sedežu prijavijo na predavanje z delavnico samopregledovanja dojk in razgovora na temo **Rak dojke – problem sodobnega življenja**, ki ga bomo pripravili v drugi polovici tega meseca. Doslej se je za predavanje prijavilo 24 oseb, zato je nekaj mest še na razpolago. Ker bodo vse prijavljene pisno obveščene, vas vabimo, da se **do ponedeljka, 19. oktobra**, prijavite na naš telefon **734 34 60**. Prav tako še zbiramo prijave za predavanje z delavnico, ki jo pripravljamo za laško krajevno organizacijo Rdečega križa skupaj s Centrom starejših – Hišo generacij.

Z Zavodom za zdravstveno varstvo Celje in Društvom za boj proti raku regije Celje pa smo se tudi dogovorili, da bomo v naslednjih mesecih skupaj pripravili več preventivnih zdravstvenih predavanj o raku materničnega vratu po naših krajevnih organizacijah Rdečega križa. O datumih boste pravočasno obveščeni.

OBISKALI SMO ZELIŠČNO KMETIJO KALAN NA KALOBJU

Lani je Krajevna organizacija Rdečega križa Laško skupaj z Območnim združenjem Rdečega križa Laško in Centrom starejših – Hišo generacij pripravila zanimivo predavanje o zdravnih zeliščih. Takrat smo v besedah in sliki spoznavali Zeliščno kmetijo Kalan in nazorno predstavitev vsega, kar počneta Milan in Vikica na Kalanovi domačiji. Po zaključku predavanja smo se pogovarjali in z vsemi prisotnimi dogovorili, da ob eni od priložnosti njihovo kmetijo na Kalobju tudi obiščemo. Odbor Krajevne organizacije RK Laško je

omenjeno nalogo dal v načrt za letošnje leto. Prve dni septembra smo našli trenutek in priložnost, da nalogo tudi opravimo in tako izpolnimo obljubo zlasti vsem prisotnim na predavanju.

Pot do Kalobja preko Šentruperta nam je popestril domačin iz Male Breze **Viljem Videc**, ki je vsem 40 potnikom razlagal in povedal veliko zanimivosti iz preteklosti, nato pa nas je sprejelo Kalobje, obsijano s soncem in v velikem blišču in pričakovanju bližnjega romanja k Marijinemu imenu. Da je bilo prijetno, zlasti pa zanimivo in poučno, najbrž ni treba posebej poudarjati, pa čeprav je moral vsak sam prispevati tudi del stroškov za ogled in malico. Lepo smo se imeli in obljubili, da bomo pripravili še več tovrstnih druženj tudi za druge člane naše organizacije.

OB KRAJEVNEM PRAZNIKU TUDI SREČANJE KRAJANOV JURKLOŠTRA

V sklopu 8. krajevnega praznika Jurkloštra, ki je bil letos v znamenju obeleževanja 60-letnice Lovske družine Jurklošter, je na dvorišču kartuzije potekalo tudi tradicionalno srečanje krajanov Jurkloštra, starih 70 in več let.

Tamkajšnja Krajevna organizacija Rdečega križa je srečanje pripravila v sodelovanju s krajevno skupnostjo. Medse so povabili vseh **118 krajanov**, ki so z leti dosegli čast prisostvovati srečanju, druženju in skupnemu programu ob prazniku. Vsi zbrani so praznovanje prijetno obogatili.

Med njimi jih je bilo tudi nekaj s častljivimi leti, ki jih je v Jurkloštru kar veliko. Samo spomnimo naj na letošnje slavljenke iz zaselka Polana, kjer jih kar pet praznuje 90 let.

Prisotne so nagovorili župan Občine Laško **Franc Zdolšek**, predsednik Krajevne skupnosti Jurklošter **Franc Lesičar**, sekretar Območnega združenja Rdečega križa Laško **Vlado Marot** in predsednik krajevne organizacije RK Jurklošter **Ivan Klavžar**. Ob tej priložnosti so najstarejši udeleženci, 92-letni **Jožefi Oštir** z Blatnega Vrha, in **Francu Cerjaku** iz Polane, ki stopa v 91. leto, izročili priložnostni darili v znak zahvale za prisotnost in spodbudo drugim, ki ju je prispeval Akvonij Šentjur, Franc Zupanc s. p.

OB 90. ROJSTNEM DNEVU PRI MARIJI KAČIČ

11. septembra, dan pred njenim 90. rojstnim dnevom, smo se župan **Franc Zdolšek**, predsednik Krajevne skupnosti Laško **Martin Kokotec**, predsednik Društva invalidov občine Laško **Miha Lončar**, njihova poverjenica **Jožica Teršek** in sekretar Območnega odbora RK Laško **Vlado Marot** ustavili pri **Mariji Kačič** iz Jagoč, ki sedaj že osem let živi v Domu ob Savinji Celje. Tam smo jo tudi obiskali.

Le malokdo ve, da Marija prihaja od daleč, iz Cerknega, kjer se je rodila in kjer so njene korenine. V naše kraje jo je pot zanesla zaradi strica, ki je kupil posestvo v Šmiklavžu. Prišla je na ohcet enega od svojih bratrancev in potem za vedno ostala tukaj. Tudi vleklo je ni preveč nazaj, saj so spomini na tiste čase vse prej kot lepi. Mamo je izgubila, ko je imela dobra štiri

leta, prišla je mačeha, očeta je izgubila v taborišču Dachau, kmetija je bila velika 48 hektarjev.

Kmalu se je zaposlila v Volni Laško, tam spoznala svojega moža, se poročila in ustalila v Jagočah, kjer sta si ustvarila dom in družino. V zakonu sta se jima rodila hčerka Marija in sin Silvo, sicer pa ima še tri vnuke, eno vnukinjo, enega pravnuka in eno pravnukinjo.

Sama pravi, da se je življenja v domu navadila, lepo skrbijo zanjo, le hrbtenica ji vse preveč nagaja že polnih 40 let, od prve operacije. Z njenim rodnim krajem pa je kljub vsemu ohranila stike, tako z domačimi, kjer gospodari njen nečak z družino, pa tudi s še edino živečo prijateljico in otroki drugih prijateljic, ki so žal že pokojne.

Svoje trenutke prostega časa je, ko je bila še doma, posvetila branju, tudi idrijskemu klekljanju, ki se ga je naučila v dekliških letih, pletenju, rožam in križankam. Križanke še sedaj rešuje, da si utruje

spomin, rože pa prav tako krasijo balkon njene sobe v osmem nadstropju s prelepim pogledom na Celje. Oba, hčerka Marija, ki živi blizu v Celju, kar je bil tudi razlog, da si je izbrala ravno ta dom, in sin, ki je doma, jo pogosto obiščeta, prav tako vnuki in vnukinja ter drugi, kar ji je v veliko veselje. Če se bo hrbtenica umirila, pa se nadeja še kakšnega sprehoda okoli doma in tudi dlje. Pa iskrene čestitke še enkrat.

Vlado Marot

V REČICI USTVARJALNE POČITNICE

Krajevna organizacija RK Rečica je v času počitnic organizirala ustvarjalne delavnice

za otroke. Potekale so v treh zaporednih dneh in so bile zelo dobro obiskane. Voditeljice so k sodelovanju pritegnile tudi mamice sodelujočih otrok. Te so na koncu delavnic predlagale, da bi delavnice med naslednjimi poletnimi počitnicami potekale redno, enkrat tedensko. Avgusta je bila uspešno izvedena krvodajalska akcija. Udeležba je bila odlična, saj je nanjo prišlo kar 68 krvodajalcev, katerim se zahvaljujemo, ker tako nesebično darujejo kri za reševanje drugih življenj. V avgustu smo razdelili tudi živilske pakete, ki jih je pripravil RKS za socialno ogrožene skupine.

Vse naše krajanke, ki živijo v težkih socialnih razmerah (vemo, da jih je kar nekaj izgubilo delo), prosimo, da napišejo vlogo za pomoč na **KORK Rečica, Huda Jama 7**, lahko pa se osebno obrnejo na člane odbora in pri njih zaprosijo za pomoč. Na KORK-u namreč nimamo podatkov, v kakšni situaciji se nahaja posameznik ali družina. V avgustu sta bila dva otroka in ena odrasla oseba iz naše krajevne skupnosti na enotedenskem letovanju na Debelem Rtiču.

Oktober imamo predvidene tri delavnice ročnih spretnosti, in sicer sta dve že bili 6. in 10. oktobra, naslednja pa bo še **v torek, 20. oktobra, s pričetkom ob 18. uri, v sejni sobi KS Rečica, v Sindikalnem domu Huda Jama**. Vabimo vse, ki imate interes, da se nam pridružite. Oktober je mesec, posvečen tudi starejšim krajanom, zato bomo v nedeljo, **25. oktobra**, na **srečanje** povabili vse naše **krajanke, stare 75 in več let**. Pripravili jim bomo krajši kulturni program, skupaj bomo poklepetali in se povesečili ob zvokih harmonike. Da bo srečanje medgeneracijsko, bomo na srečanje povabili tudi **krvodajalce** in se jim zahvalili za njihovo humano delo. Vsem, ki so večkrat darovali kri, bomo podelili priznanja. Prosimo krvodajalce, da se v čim večjem številu odzovejo našemu vabilu.

Marija Šmauc

Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije

Od septembra na Celjskem on-line dostop do zavarovalniških podatkov

Območna enota Celje Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije je v sodelovanju z izvajalci zdravstvenih storitev in prostovoljnimi zdravstvenimi zavarovalnicami septembra začela uvajati neposreden (on-line) dostop do zavarovalniških podatkov.

Pred uvedbo tega sistema so bili na kartici zdravstvenega zavarovanja podatki o obveznem in prostovoljnem zavarovanju, izdanih medicinsko-tehničnih pripomočkih in zdravilih. Vsi ti podatki so se na kartico zapisali in osvežili vsakič, ko smo jo potrdili na samopostrežnem terminalu. V sistemu on-line pa na kartici ne bo več podatkov, zato tudi potrjevanje na samopostrežnih terminalih ne bo več potrebno. Kartica bo le ključ do podatkov, ki so hranjeni na strežnikih ZZZS in prostovoljnih zavarovalnic. Izvajalec zdravstvenih storitev bo s pomočjo profesionalne kartice, na kateri so različne pristopne pravice (različne za zdravnike, med. sestre, farmacevte ...), in kartice zdravstvenega zavarovanja prek varnih komunikacij neposredno dostopal do zavarovalniških podatkov, ki jih potrebuje.

Neposreden dostop do podatkov spreminja dosednji način pridobivanja podatkov. Do sedaj je lahko izvajalec bral podatke o zavarovanju, ki so bili stari tudi do tri mesece, za otroke in upokojece pa eno leto, odvisno od tega, kdaj je bila kartica potrjena. Po novem pa bo izvajalec lahko prebral le podatke o trenutnem stanju obveznega in prostovoljnega zavarovanja in ne bo imel kritja za naprej.

ZZZS svetuje vsem zavarovanim osebam, da poskrbijo, da imajo urejeno obvezno in prostovoljno zdravstveno zavarovanje. Ob vsakem obisku pri zdravniku, lekarni ali dobavitelju medicinsko-tehničnih pripomočkov imejte s sabo kartico zdravstvenega zavarovanja. Brez nje boste (razen v nujnih primerih) za storitve, zdravila in pripomočke samoplačniki.

Večina izvajalcev zdravstvenih storitev je že vključenih v informacijski sistem on-line. Območna enota Celje se v nov sistem vključuje septembra in oktobra, Maribor novembra in decembra, Ljubljana pa januarja in februarja naslednje leto. **Dokler niso vsi izvajalci zdravstvenih storitev vključeni v**

sistem on-line, je treba za uveljavljanje storitev pri izvajalcih, ki še niso vključeni v on-line, kartico potrditi na samopostrežnih terminalih.

Lahko se zgodi, da kdaj sistem on-line ne bo deloval in izvajalec ne bo mogel preveriti podatkov o zavarovanju. V teh primerih bo ZZZS v vsakem primeru izvajalcem poravnal stroške, ki jih krije obvezno zdravstveno zavarovanje. Če izvajalec ne bo mogel pridobiti dovolj podatkov za obračun opravljenih storitev o vašem prostovoljnem zavarovanju, bo lahko ta delež zaračunal, zavarovalnica (Vzajemna, Triglav, Adriatic Slovenia) pa vam ga bo naknadno povrnila.

Ker bodo sčasoma samopostrežni terminali odstranjeni, lahko že sedaj naročamo evropske kartice in konvencijska potrdila za Bosno in Hercegovino prek mobilnih telefonov in sporočil SMS (poleg že obstoječega spletnega naročanja). Več informacij najdete na www.zzzs.si v poglavju Elektronske storitve.

Sergeja Rajh Travner

Dijaki in študenti, starejši od 18 let, naj v septembru oziroma oktobru pravočasno poskrbijo tudi za ureditev svojega obveznega zdravstvenega zavarovanja

Ob začetku novega šolskega leta Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije (v nadaljevanju: ZZZS) obvešča dijake in študente, ki so dopolnili 18 let in se še vedno šolajo, da naj še v septembru oziroma oktobru pravočasno uredijo tudi svoje obvezno zdravstveno zavarovanje. Če še niso dopolnili 26 let, svoje zavarovanje uredijo tako, da potrdilo o šolanju predložijo zavezancu za prijavo (na primer delodajalcu starša, prek katerega so vključeni v obvezno zdravstveno zavarovanje), in si tako podaljšajo veljavnost svojega zavarovanja. To namreč velja le do datuma, ki je naveden na potrdilu o šolanju, zato se dijakom in študentom, ki so dopolnili 18 let, ter starejšim, v septembru ali oktobru obvezno zdravstveno zavarovanje izteče. Samopostrežni terminal tem osebam kartice zdravstvenega zavarovanja zato ne bo potrdil, temveč bo izpisal opozorilo, da oseba nima urejenega obveznega zdravstvenega zavarovanja.

Center za socialno delo Laško

Delovanje preventivnega programa za otroke, mladostnike in starše

Center za socialno Laško od leta 2006 izvaja preventivni program Trening socialnih veščin, ki je namenjen otrokom in mladostnikom, in Skupino za starše. Program financirata Občina Laško in Pivovarna Laško.

Julija letos smo izvedli Trening socialnih veščin z mladostniki, stari od 13 do 16 let. S takšno obliko dela so mladostniki uspeli pridobiti izkušnje skupinskega dela, spoznali so osnove medsebojnega sporočanja in poslušanja, pomen prijateljstva, hkrati pa so razvijali empatijo do sovrstnikov. Odziv mladostnikov na skupino je bil pozitiven, kar se je kazalo v prijetnem delovnem okolju ter njihovi sproščenosti.

Oktobra je začelo teči četrto leto, odkar deluje program za družine **Skupina za starše**. Skupina se srečuje **vsak 1. torek v mesecu od 19.30 do 21.00 v Hiši generacij**. Skupina je razgibana in namenjena vsem staršem, ki so se pripravljene spoprijeti s svojim primarnim poslanstvom – biti odgovoren starš. Ob naših srečanjih skozi razvojne mejnike naših otrok skupaj ugotavljamo, da se kljub otrokovemu individuumu vse faze razvijajo nekako podobno – skozi različne

izkušnje se starši srečujemo s podobnostjo vedenja in čustvovanja naših otrok, hkrati pa ob tem razglabljamo o različnih vzgojnih prijemih oz. »delujočih receptih«. Morda bi z vami podelila nekaj utrinkov staršev o delovanju Skupine za starše:

»Tu se počutim odlično, komaj čakam, da je mesec mimo. Rad prihajam, ker zmeraj izvemo kaj uporabnega.«

Damijan

»Všeč mi je bilo, ker sem lahko odkrito spregovorila o svojih težavah in dobila veliko nasvetov pri vzgoji otrok. Vedno je bilo prijetno in sproščeno vzdušje. Želela bi, da se srečanja udeleži več staršev, ki imajo otroke že v puberteti.«

Ivica

»Skupino za starše obiskujem eno leto in mi je zelo všeč. Pogovarjamo se o vzgoji, delimo mnenja in se srečujemo z novimi metodami vzgajanja. Moji otroci mi pomenijo vse – zdi se mi, da nikoli ni preveč informacij o vzgajanju, zato sem hvaležna skupini, da obstaja.«

Renata

V šolskem letu 2009/10 se bo skupina srečevala v naslednjih terminih:

3. novembra, 1. decembra, 5. januarja 2010, 2. februarja, 2. marca, 6. aprila, 4. maja in 1. junija.

Na naša mesečna srečanja smo/ste vabljeni vsi starši, ki: skrbite za svoje otroke in vas skrbi zanje; se vam zdi, da je starševstvo posebno poslanstvo; verjame, da lahko ukrepate in kaj izboljšate, in se zavedate, da si lahko tudi tako pridobite nove izkušnje.

Polonca Teršek

*Dajmo vsem svojim otrokom sidro vere,
krmilo upanja,
jadra znanja in vesla družine.
S tem si bodo pomagali,
ko bo morje življenja razburkal vihar.*

(Marian Wright Edelman)

Center starejših - Hiša generacij Laško

Tavžentrože so občudovale slovensko Primorje

Na dan turizma, 27. septembra, sem prijazno sprejela vabilo ustvarjalnih deklet krožka ročnih del Tavžentrož iz Rimskih Toplic in jih popeljala skupaj z našim avtobusnim šoferjem **Tonetom**, ki se ni ustrašil nobene ozke stezice, v slovensko Primorje.

Najprej nas je burja premetavala na obronkih kraškega roba, kjer smo si ogledale **grad Socerb** ter **edino podzemno cerkev v Sloveniji – Sveto jamo**, ki je posvečena sv. Socerbu. Nato smo zapustile apnenčasta tla in se podale na flišno slovensko obalo – res, da je dolga borih 43 km, a je vsak njen meter posejan s kulturnimi in naravnimi biseri. Tako smo se na polotoku Seča, ki leži poleg Sečoveljskih solin in Portoroške marine (Lucija), sprehodile med številnimi kamnitimi skulpturami, ki so nastale v več kot 40 letih mednarodnih srečanjih **Forma**

vive, se spustile proti Sečoveljskim solinam v **Vrt kaktusov**, kjer najstarejši kaktus – taščin stol šteje zavidljivih 54 »bodičastih« let, in si v toplem popoldnevu namočile utrujene noge v slano morje. Osvežene in polne energije smo pot nadaljevale v srednjeveško-mediteransko mesto **Piran**, ki je en sam velik muzej na prostem: Tartinijev trg, staro mestno obzidje, številne cerkve in rt Madona, kjer nedaleč stran, v morskih globinah leži **podvodni Triglav (37,25 m) – najgloblja točka Tržaškega zaliva**. Na poti v Ankaran pa smo zavile v zaliv sv. Katarine k naravni znamenitosti **školjčiču**; pokopališču školjk, ki so seveda šle z nami, saj smo na poti proti domu v mislih že snule načrte, kako, kje in kdaj to preprosto, a lepo bogastvo morja uporabiti.

Če upoštevam misel Pjotra A. Pavlenka: **»Življenje – to niso dnevi, ki so minili, temveč dnevi, ki smo si jih zapomnili,«** si upam trditi, da smo dodale še en nepozaben dan v družbi sonca, soli, vetra, prešernega smeha in radoživega klepeta v mozaik našega življenja.

Petra Šuster

Ogled zeliščne kmetije Kalan na Kalobju

Rdeči križ Laško in Center starejših – Hiša generacij so nas povabili na ogled zeliščne kmetije Kalan na Kalobje. Zbralo se nas je 41. Peljali smo se iz Laškega do Šentruperta, kjer smo imeli postanek za aperitiv in kifelj. Vodil nas je **Vlado Marot**, z nami pa sta bila tudi predsednik Rdečega križa Laško **Mirko Štuhec** in **Vili Videc**, ki nam je lepo opisal dolino Lahomnice in koliko je bilo včasih tu mlinov, žag in elektrarn.

Ko smo prispeli na Kalobje na zeliščno

kmetijo Kalan, sta nas pričakala gospa in gospod Kalan. Postregla sta nas s kruhom in soljo, pa tudi z zeliščnim likerjem. Potem smo šli na ogled njihove njive. Na njivi smo videli zelišča, ki seveda že gredo proti koncu. Vse delajo ročno, tudi obirajo ročno. Zemlje ne gnojijo z mineralnimi gnojili in ne škropijo s sintetičnimi škropivi. Pridelujejo 45 različnih zelišč, ki jih sušijo v namenski sušilnici za zelišča. Ko so zelišča suha, jih ročno osmukajo ali jih ročno zrežejo, če se uporablja cela rastlina. Ker je vse ročno pridelano, ni nobene kemije. Poleg zelišč lahko na kmetiji dobite še nekaj izdelkov iz zelišč, kot so: **zeliščna mazila** (ognjič, divji kostanj in gabez), **zeliščne tinkture** (ognjič, arnika, šentjanževka), **zeliščna olja** (ognjič, šentjanževka, bazilika), **imajo pa tudi razne zeliščne likerje in bezgovo vino**.

Ko smo se vrnil iz njive, so nas postregli s čajem iz citronke in melise, domačim kruhom in zeliščnim namazom. Polni vtisov o zeliščih smo se poslovili in odšli na zaslužno malico v Dobje. Bila je zelo dobra. Po malici je bil čas, da odidemo proti domu. Hvala vsem za lep dan.

Terezija Škoberne

Prostovoljke na Pikinem festivalu in Festivalu za tretje življenjsko obdobje

V petek, 25. septembra, smo se prostovoljke Centra starejših – Hiše generacij Laško odpravile v pikasto Velenje, kjer smo na 20. Pikinem festivalu Piki Nogavički ter vsem otrokom, ki se za teden dni prepustijo norčavim dogodivščinam in ustvarjalnim delavnicam ob Velenjskem jezeru, **poklonile pisan volnen šal, ki v dolžino meri kar 13 metrov!** Pikin šal smo pletle leto dni in predstavlja preplet zank kreativnosti, novih znanstev in prijateljstev ter moto »V slogi je moč«.

In ker smo prostovoljke pridne vse dni v letu, nas je Center starejših – Hiša generacij Laško nagradil z ogledom Kavčnikove domačije v Zavodnjah nad Velenjem. Kmetija, stara 400 let, predstavlja trdo kmečko življenje, brez elektrike, vode in tudi dimnika, tako da se je dim iz ognjišča valil po celi hiši in risal črne lise na lesene stene in obraze ljudi ter živali, ki so si delili bivanjski prostor.

Zadnji dan v septembru pa smo se z vlakom odpeljale v megleno Ljubljano, kjer smo si podrobno ogledale Festival za tretje življenjsko obdobje, na katerem se predstavljajo razstavljalci, ki nudijo upokojujencem takšne in drugačne ugodnosti. Na odru so potekale razne prireditve, predstavljala so se društva upokojujencev iz vseh koncev Slovenije. Tudi pelo in plesalo se je, poleg vseh drugih

razstavljalcev je bilo moč videti tudi ročna dela, nad katerim smo prostovoljke Centra starejših – Hiše generacij še posebej navdušene, saj je kakšna nova ideja za ustvarjanje vedno dobrodošla.

Izlet na Pikin festival in na Festival za tretje življenjsko obdobje je nagrada in zahvala za naše prostovoljno delo v Hiši generacij. Prostovoljke pa vedno poskrbimo za to, da tudi na izletu najdemo kakšno novo idejo za ustvarjanje. Ob zaključku Pikinega festivala smo se že odločile, da bomo za naslednje leto poskušale spodbuditi obiskovalce Centra starejših – Hiše generacij, da skupaj napletemo nogavice Piki Nogavički.

Petra Šuster

Srečanje starejših krajanov v Šmiklavžu

Člani Karitasa Šmiklavž in člani KD Miklavž smo v sodelovanju s pevskim zborom in dramsko sekcijo 19. septembra pripravili srečanje krajanov, starejših od 70 let. Najprej sta bila v farni cerkvi maša in prijeten nagovor g. župnika **Iztoka Hanžiča**, nato pa še srečanje s kulturnim programom v prostorih KD Miklavž na šoli Lažiše. Srečanja se je udeležilo **24 krajanov** (od 54 vabljenih) in prav vsi so bili po zaključku prireditve veseli in hvaležni, da se jih še kdo spomni, še posebej na tako zanimiv način.

S skromno pogostitvijo, ki so jo pripravili člani Karitasa, prispevali pa člani KD Miklavž, sta se razvila pogovor in obujanje spominov na minula leta. Vsak udeleženec je po svoje obujal spomine na šolska leta, na dogodke med vojnami in čas v prejšnjem stoletju. Moški pevski zbor je zapel nekaj priljubljenih pesmi najprej po svojem izboru, pozneje pa se je pelo vse, kar se je kdo spomnil – tudi iz svojih mladih dni. Posamezniki, ki so bili povabljeni, da povedo svoje mnenje o tovrstnih srečanjih in na splošno o dogajanju v kraju, so izražali svoje poglede, kaj in kako bi bilo treba ravnati po njihovem mnenju, v glavnem pa so zadovoljni, da so le toliko zdravi, da so lahko prišli na srečanje.

V nadaljevanju so člani dramske sekcije KD Miklavž zaigrali še dva zabavna skeča, oglasila se je harmonika, pozneje v zabavo še druga in kar hitro je minil čas, ko se je bilo treba posloviti in oditi domov. Vsi so si želeli, da bi se še večkrat srečali ali vsaj enkrat na leto. Zahvalili so se vsem nastopajočim za lep program, Karitasu za pripravo in KD Miklavž za kritje stroškov pogostitve. Na domove smo odšli tako eni kot drugi z bogato izkušnjo in polni čudovitih pripovedi iz mladih let ter s trdnim sklepom, da se – če ne še letos, naslednje leto pa prav gotovo – spet srečamo na podoben način. V celotno delo so bili vključeni tudi vsi člani MGS – prijatelji. Na obrazih je bilo čutiti naslednje razpoloženje:

Vetra ne moremo spremeniti, lahko pa mu nastavimo svoja jadra!

Nastavimo svoja jadra, da ulovimo srečo, uspeh in zadovoljstvo v prihajajočem času!

Smeh in veselje naj nas spremljata, naša dejanja pa naj vodi ljubezen in tako bo tudi vsak ponedeljek prijeten dan!

Prostovoljec Ivan Jelenc – Vanč

Vrtec Laško

Vrtec – moje novo okolje

Prvi september je dan, zaradi katerega mnogim staršem zatrepeta srce. Za marsikaterega starša je to dan, ko njihov malček prvič vstopa v »hišo otrok«. Kot da ni že dovolj dejstvo, da njihov otrok ni več dojenček, ampak že malček, ki pred njihovimi očmi odrasča s svetlobno hitrostjo. In zdaj zdaj stojijo skupaj z njim pred vrati naše igralnice – Polži. Da, to smo mi. Najprej otroci – srce naše igralnice, potem starši – najpomembnejši člen v

otročtvu in vzgojiteljici – njihovi zaveznici in zvesti spremljevalki vsakega njihovega koraka, narejenega v času njihovega bivanja v vrtcu.

Skupaj s starši smo iskali poti, kako otrokom olajšati prehod dom/vrtec, da bi bilo zanje čim manj stresno. Pri tem smo izhajali iz vsakega otroka posebej in vsakega otroka obravnavali drugače. Saj to namreč je: drugačen, poseben, edinstven. In otroci so se odzivali različno. Z vzgojiteljico sva sprva želi prazne poglede, jokave poglede, prestrašene in zmedene poglede ... Ampak to je bila pot, ki naju je pripeljala do prvega nasmeha, prve ponujene igrače iz otrokove rokice, prvega objema ... In takrat smo se začeli igrati. Ko pa se otrok prične igrati s teboj, veš, da si na pravi poti.

Zaupanje otroka vate pa ni samoumevno, treba ga je negovati, vsak dan znova in znova. In takrat ti otrok podari nekaj, kot so njegovi prvi koraki. To je darilo, ki ga nikoli ne zlomiš, izgubiš ali porabiš, vedno je s teboj, tudi takrat, ko si že doma in v pižami ležiš v postelji. Ampak to so le majhni delčki tega, kar ti lahko da otrok. Mi odrasli pa znamo govoriti samo o tem, kaj smo mi dali otroku, kaj smo ga naučili in kaj smo mu kupili. Otroci nimajo denarja, a nam lahko podarijo največje bogastvo – sebe same in to v celoti.

Ana Lukić

Živeti z naravo in za naravo

Že v kurikulumu za predšolsko vzgojo je področje narave opredeljeno kot posebno področje s poudarkom na aktivnem vključevanju otroka v okolje, v katerem živi, z nalogo ustvarjanja zdravega in varnega življenjskega okolja in navad, ki jih bo doživljal otrok sam.

Naravno okolje ima velik pomen pri razvoju otroka. V predšolskem obdobju mora potekati spoznavanje naravnega okolja v prijetnem ozračju z namenom privzganja naravnega življenjskega ritma in sloga v sožitju z naravo. Prav prva

otrokova doživetja so temeljni usmerjevalec v njegovem duhovnem in predstavitvenem svetu o naravi in njeni raznolikosti. Za to je potrebno, da otrok v predšolskem obdobju postane aktiven soudeleženec dogajanja v okolju in zato mora biti deležen kompleksne vzgoje – naučiti se živeti z naravo, ustvarjati.

Zadnji dan koledarskega poletja se je naša skupina odpravila na izlet oz. pohod na bližnji hrib Krištof. Predhodno smo se dogovorili, kako bomo oblečeni in obuti, vsak otrok je prinesel s seboj nahrbtnik za odvečna oblačila in vodo. Sadno malico smo dobili v vrtcu in jo vzeli s seboj. Pot po hribu navzgor je bila zelo zanimiva: hodili smo po ozki stezi, ki jo je obdajal raznolik rastlinski svet in se sprehodili skozi tunel, narejen iz vej grmičevja in dreves. Ko smo prišli v gozd, smo prisluhnili tišini, tam pa smo srečali tudi gobarja s košaro gob, pokritih s praprotnjo, in se pogovarjali z njim. Na travniku smo opazovali čudovite pajčevine z jutranjo roso, ki so se lesketale v soncu, na vrhu hriba pa smo videli osla z mladičem in konja.

Prispeli smo na Krištof, kjer je bila najbolj slastna malica in nato je sledila igra. Ker je bil prekrasen sončen dan in so otroci zelo uživali v igri, kar nismo mogli verjeti, da je čas potekel in smo se morali vrniti v vrtec, kjer nas je čakalo kosilo. Ob prihodu na cilj je sledilo vprašanje: "Ali bomo kmalu spet šli?"

Otroci skupine Veveric
Mojca in Zvonka

Vrtec Rimske Toplice

Izlet v Aškerčev sadovnjak

Gibanje predšolskih otrok je izrednega pomena za njihovo zdravje in razvoj na vseh področjih. Še posebej to velja za gibanje na svežem zraku skupaj s starši. V vrtcu Ostržek smo se v okviru projekta Ciciban planinec odpravili na prvi izlet na Globoko v Aškerčev sadovnjak. Imeli smo lepo, sončno vreme, vsi smo uživali in občudovali razgled na Rimske Toplice. Gospod Andrej nas je sprejel zelo prisrčno

in nam skupaj s hčerjo Katarino razkazal sadovnjak. Pokazala sta nam nekaj poskusov, kdaj je jabolko zrelo in kako merijo sladkor. To je bila kar prava čarovnija. Otroci so poskusili pravilno obirati jabolka in jih previdno zlagati v zaboje.

Ogledali smo si tudi hladilnico, v kateri je bilo zelo mrzlo in polno zabojev. Pred hladilnico je bila tehtnica in otroci so se stehali. Največ zanimanja pa so posvetili vozu. Na njem so sedeli in malicali, nato pa ga premikali naokoli.

Polni novih moči so se razživali in uživali v igri. Čas pa je hitro tekkel in morali smo se posloviti. Dogovorili smo se, da se ponovno snidemo spomladi v cvetočem sadovnjaku.

Na koncu bi se rada zahvalila družini Aškerc za topel sprejem. Hvala, da ste si vzeli čas, nas poučili in pokazali zanimivosti, ki se nam bodo vtisnile v spomin.

Ivana in Mateja

OŠ Primoža Trubarja Laško

Policist Leon svetuje

V lanskem šolskem letu so učenci 5. razreda matične šole Laško in PŠ Debro sodelovali v projektu Policist Leon svetuje. Na prvem srečanju s policistom so prejeli delovni zvezek, ki so ga v naslednjih urah reševali. **Policist Bojan Šipek**, ki je vodil

srečanja, je učencem predstavil teme iz delovnega zvezka. Učenci so lahko spraševali in pripovedovali o svojih izkušnjah, v delovnem zvezku pa so dobili nasvete, kako naj se v določeni življenjski situaciji obnašajo, da bodo čim bolj varni. Na koncu vsake ure so izpolnili kuponček, na zadnjem srečanju pa so srečni izžrebanci prejeli majice. V svojih vtisih so zapisali:

Policist Bojan me je vedno razveselil s svojim prihodom v razred. Kar nam je povedal, sem si zapomnila. Če bom kdaj v težavah, bom pomislila na to, kar smo se pogovarjali, in ukrepala.

Tina Lapornik

Ure, ko nas je obiskal policist, so bile zelo zanimive. Pogovarjali smo se o naši varnosti in reševali delovni zvezek. Zahvaljujem se policistu Bojanu Šipku, ker nas je naučil veliko pomembnih stvari.

Evita Sanda

Ure s policistom so bile zelo poučne. Ker sem imel srečo, sem bil izžreban in dobil majico.

Žan Jeran

POLICIST LEON SVETUJE

*Policist Leon je medved rjav.
Letos pogosto med nami je bil,
in nam koristne nasvete delil.*

*Kaj delajo policisti?
Kaj je vandalizem?*

Kako ravnati, če se srečaš z nasiljem?

*Kako varno priti v šolo in domov?
Kako uporabljati pirotehnična sredstva?*

*Na vsa ta vprašanja smo odgovorili
in se veliko pomembnih stvari naučili.*

*Na koncu policist Leon opozorilo je dal:
„Dragi otroci, pazite se,
saj nevarnosti v življenju veliko je!”*

Sara Lazar

Prvošolci

Prvošolci OŠ Primoža Trubarja v Laškem so 1. septembra prvič prestopili šolski prag. Sprejeli smo jih v telovadnici, kjer smo zanje pripravili kulturni program. Prvošolce in njihove starše je pozdravila ravnateljica ga. **Ljudmila Pušnik**, ki je predstavila vse učiteljice 1. razredov ter druge strokovne delavce. Kulturni program so popestrili: mažoretna skupina pod vodstvom mentorice **Majde Marguč**, Pika Nogavička – **Brigita Mulej** ter učenci in učenke matične šole Laško in podružnične šole Debro. Prvošolce pa je čakalo še nekaj presenečenj v razredu. Vsem, ki so pomagali, da je bil prvi šolski dan nepozaben, se iskreno zahvaljujemo.

Prvi teden v šoli namenjamo posebno pozornost varnosti v prometu. Po varnih poteh je prvošolce spremljal policist **Bojan Sipek**. Skupaj smo obiskali tudi policijsko postajo v Laškem.

Učiteljice Ivica, Lojzka in Nina

OŠ Antona Aškerc Rimske Toplice

Na obisku v sadovnjaku

V petek, 18. septembra, in v ponedeljek, 21. septembra, so učenci 1. triletja CS

Rimske Toplice ter PŠ Lažiše, Jurklošter, Sedraž in Zidani Most imeli pouk v naravi, v sadovnjaku. Obiskali so **kmetijo Rožej v**

Turju, kjer je doma njihov vrstnik, prvošolec Matevž. Ob prihodu na kmetijo sta jih razveselili tetka Jesen in prijazna dobrodošlica gostiteljev Ivanke in Tomaža Rožej. Ogledali so si nasad jablan, v katerem zrastejo jabolka, ki jih jedo v šoli. Poiskali so največje jabolko in se naučili razlikovati sorte jabolk po barvi, velikosti, okusu. Najljubše opravilo v sadovnjaku je bilo pobiranje jabolk. Pri tem so bili tako

pridni, da je bil voz kmalu do vrha poln. Na kmetiji so si učenci ogledali hladilnico ter postopek stiskanja jabolk. Ob koncu druženja so se posladkali z jabolčno pito, zavitkom in nazdravili s sveže stisnjanim jabolčnim sokom. Od prijaznih gostiteljev so se poslovili polni prijetnih vtisov in doživetij, ki jim bodo gotovo še dolgo ostala v lepem spominu.

Irena Vavričuk

PŠ SEDRAŽ

Tehniški dan s Piko Nogavičko

23. septembra se je naša šola udeležila Pikinega festivala v Velenju. Vsi, od najmlajših do najstarejših, so se razveselili Pikinih ustvarjalnih delavnic. Njihov namen je bil, da se otrok igra, spoznava nove materiale, je ustvarjal in svoje znanje posreduje prijateljem. Pikine delavnice so

bile pripravljene tako, da je otrok v kratkem času pod vodstvom Pike Nogavičke (mentorja) ustvaril izdelek in ga lahko odnesel domov. Naši učenci so bili zelo ustvarjalni, saj so izdelali od pet do sedem izdelkov. Bili so ponosni na svoje izdelke, saj jih je spremljala in jim svetovala deklica oranžnih las, pegic na obrazu, različnih nogavic in čevljev, deklica, ki nikoli ne želi odrasti. Mogoče si tudi mi kdaj želimo, da ne bi nikoli odrasli. Tudi naslednje šolsko leto si želimo za tehniški dan obiskati Pikin festival v Velenju.

Pikčast pozdrav
učencev in učiteljic PŠ Sedraž

Šola, obsijana s soncem

4. november 1859 je bil za šolstvo v Rimskih Toplicah zelo pomemben dan. Takrat je v kraju začela delovati šola, ki neprekinjeno na različnih lokacijah deluje že 150 let.

Martin Godina, župnik v Šmarjeti, je 4. novembra 1859 pri kmetu Bogilcu v Ogečah najel sobo za poučevanje otrok. Zaradi slabega zdravja je kmalu zaprosil škofijo v Mariboru za učitelja, ki bi prevzel poučevanje. Najprej so z dekretom ustanovili enorazredno šolo, čez dve leti pa nastavili učitelja absolventa **Jožefa Kokalja**. Kokalj je bil zavzet učitelj, na žalost pronemško usmerjen. Velik poudarek je dal poučevanju nemškega

Stoji učilna zidana ...

jezika, za kar ga je šolski svet tudi pohvalil s posebnim dekretom. Lastnik zdravilišča Uhlich je kot rojen Nемец še posebej spodbujal otroke pri učenju nemščine. Seveda je imel učence v mislih kot svoje bodoče uslužbence. V tem času je šola obiskoval **Anton Aškerc** in jo l. 1868 zaključil s prav dobrim uspehom. Učitelj Kokalj je staršem predlagal, naj ga pošljejo na gimnazijo. Kmalu -je število otrok

Šola v Šmarjeti leta 1938.

preraslo učilnico. Z denarno pomočjo krajevne gospode Uhlichov so l. 1887 zgradili novo šolsko poslopje, ki je poleg dveh učilnic imelo še stanovanje za učitelja in pomožno učiteljico. Za šolo se je razprostiral dvanajst arov velik vrt in telovadišče. V našem kraju smo dobili dvorazredno šolo. Do leta 1917 so v šoli poučevali v nemškem jeziku, takrat pa je nadučitelj **Karel Korošec**, ki je vodil šolo v času vojne, začel pisati šolsko kroniko v slovenskem jeziku.

Po letu 1941 je nemška oblast v osebi nemškega šolskega nadzornika **Lorenza Schulrata** odpustila slovenske učitelje in nastavila nemške. Nemški učitelji so z učenci ravnali brutalno. Pretepali so jih, sramotili in poniževali. Odstranili so vse slovenske napise, v matičnih listih pa so ponemčili slovenska krstna imena. Uničili so vse slovenske knjige v šolski knjižnici. Otrokom je bila strogo prepovedana raba slovenskega jezika v šoli. Nasilno so

vključevali učence v organizacije, kot je Hitlerjugend ali Hitlerjeva mladina. V letih 1948/49 so se razmere že izboljšale, otroci so bili topleje in bolje oblečeni, primerno obuti, tudi učni pripomočki so bili zadovoljivi. Obnova po vojni vihri je bila končana l. 1954.

Čas po drugi svetovni vojni je na šoli zaznamovalo pionirsko gibanje. Pionirska zadruga, ki so jo ustanovili leta 1959, je bila namenjena obdelovanju šolskega vrta, ki je imel tradicijo že v 19. stoletju. Pomembne kulturne in druge slovesnosti so potekale na Aškerčevini. Najpomembnejši med njimi je bil dan šole, prvič obeležen na 60. obletnico smrti Antona Aškerca (10. junija 1971), ob tej priložnosti so prvič podelili tudi Aškerčevo bralno značko. Posebno doživetje je bilo druženje s pobrateno šolo Živadin Apostolović Trstenik iz Srbije. V 70. letih so se pobratene šole po vsej Jugoslaviji pričele obiskovati, kar je trajalo skoraj do razpada države.

Podružnične šole Sedraž, Lokavec in Lažiše so se priključile centralni šoli leta 1962, Jurklošter pa 1967. Zgodba **Jurkloštra** pa je bolj pestra, saj začetki šolstva segajo v

Nova šola l. 1972.

16. stoletje, ko je avstrijski nadvojvoda Karel leta 1564 izrazil željo, da bi v samostanu ustanovili šolo za meniške novince in drugo mladino v kraju.

Skozi desetletja so se potrebe tako učencev kot učiteljev spreminjale. Šola v Šmarjeti je postala premajhna. 1972 so odprli čisto novo šolo pri Ogečah. V naslednjih desetletjih se je šola še vedno zelo aktivno vključevala v kulturno življenje kraja. 12. junija 1987 so pred šolo s pomočjo kulturne skupnosti odkrili doprni kip Antona Aškerca.

Z več kot 300 vpisanimi učenci šola kmalu ni več zagotavljala normalnih delovnih pogojev. Novi prizidek, s katerim je bil zagotovljen enoizmenski pouk, je bil vveljavljen septembra 1988.

Prizidek prvega triletja, zgrajen l. 2002.

Na PŠ Jurklošter se je 9. februarja 2000 začel pouk v novih šolskih prostorih, 2002 pa smo postali bogatejši za razširitev z učilnicami za 1. triletje.

Šola je vse bolj odprta navzven, nudi možnosti za sodelovanje s krajem in društvi. Prof. **Joža Košak** je z delavci in

učenci v letu 1995 zasnovala Pohod po Aškerčevih poteh, ki je prerasel krajevne in občinske okvire in je tradicionalna prireditve, sodelujemo v republiških projektih, smo v projektu Zdrava šola in Ekošola. Učenci so zasnovali Gozdno učno pot, ki poučno povezuje Borovke in Aškerčevino. S projekti Zdrava šola in Ekošola redno sodelujemo s krajem, zadnji dve leti tudi z na novo prebujajočim se zdraviliščem Rimske Terme.

Vendar pa se potrebe na področju vzgojno-izobraževalnega dela ves čas spreminjajo. Z velikim veseljem pričakujemo nov šolski prizidek, saj je naša šola v tretjem tisočletju postala zastarela, pretesna in neustrezna za potrebe sodobnega pouka. Naša bogata šolska zgodovina se bo nadaljevala s sodobnimi ter varnimi učilnicami in športnim objektom, ki bo nosil ime velikega rojaka Daretu Ulage, in bo v ponos tudi kraju Rimske Toplice.

In tako smo zopet tam, kjer smo bili na začetku. Šola, vpeta v bitje in žitje kraja. Tesno povezana s sodelovanjem in prijaznim sobivanjem. Prireditve ob 150. obletnici šolstva v Rimskih Toplicah v letošnjem novembru bodo zopet priložnost za potrditev sodelovanja. Želimo, da bi nas zgodovina zopet spomnila, da je le s sodelovanjem mogoče doseči uspeh, zadovoljstvo in kakovost. In od tega je odvisno šolstvo v Rimskih Toplicah na centralni šoli in vseh štirih podružničnih šolah.

Dušanka Klančar, Natalija Sojč Breznik, Darja Horjak

dragi starši,

bližajo se jesenske šolske počitnice in mnogi med vami se sprašujete, **KAKO in KJE urediti VARSTVO** za svoje otroke in kako jim popestriti dneve, ko bodo sami doma ali pri starih starših.

Šmocl & Thermana Laško smo za vaše in naše otroke pripravili

ORGANIZIRANO, STROKOVNO, POUČNO, ZANIMIVO, VARNO, ZABAVNO in PESTRO

varstvo od 26. do 30. 10. 2009., od 7.00 do 16.00.

Zanimiv program, kopanje in kosilo v Termalnem Centru Wellness Park Laško, malica, sadje, napitki, pisno in likovno ustvarjanje v Šmocl (najboljši bodo nagrajeni), aktivnosti v naravi, možnost celodnevne varstva in **NIZKA CENA** (7 eur/otroka/dan).

To je samo nekaj dejstev, ki vas bodo prepričala, da boste otroka prijaviili na prvo organizirano varstvo otrok pod okriljem Šmocla & Thermane Laško.

Povejte še drugim staršem in izberite za svoje otroke jesenske počitnice z dodano vrednostjo v Laškem!

Varstvo bo organizirano v primeru minimalne udeležbe 10 otrok.

Informacije in rezervacije:

ŠMOCL, MESTNA ULICA 2, 3270 LAŠKO
info@smocl.com t: 03 733 87 44 (pon.–pet. od 12.00 do 20.00)
THERMANA, d. d., recepcija Termalnega Centra, Zdraviliška c. 6, Laško,
info@thermana.si, t: 03 7348 900 (vsak dan od 9.00 do 22.00)

Partnerji v projektu:

C-vista, Paron, Klasje, Hrib Podvin, Presad in Modetex

NEFORMALNO UČENJE: UMETNOST NA ULICE

Laško je pod okriljem Šmocla letos drugič gostilo festival, ki želi umetnost približati prebivalcem Laškega in hkrati vsem naključnim mimoidočim utrgati kanček pozornosti in jim, kakor ob pogledu na fantovščino, zapeljati miselni tok v drug čas in občutke.

Prizorišče smo z laških ulic prestavili na vrt Hotela Savinja. V petek, 11. septembra, se je od 17. do 1. ure naslednjega dne na dveh »odrih« zvrstilo preko 30 različnih artistov in športnikov.

Lansko petdnevno dogajanje smo zaradi kadrovskih in finančnih primanjkljajev strnili v en dan. Program je poleg nastopov vseboval tudi delavnice. Obiskovalci so lahko poskusili žonglirati, vrteti krožnike na palici, poganjati diablo, se peljati z monociklom, izdelati svoj lovilec sanj in zavrteti goreče verige ali palice. Kaj imata skupnega organizacija in izvedba festivala z mladinskim delom in poslanstvom mladinskega centra, pa v nadaljevanju.

Mladinsko delo je kot učni prostor kvaliteten partner tradicionalnim izobraževalnim sistemom za privlačnejše, odprto, fleksibilno in bolj učinkovito izobraževanje. Programska koordinatorica letošnjega festivala je bila **Ludivine Demay**, prostovoljka v sklopu evropske prostovoljne službe (EVS) programa Mladi v akciji (MVA; www.mva.si) pri projektu Okno v svet. Poleg videa, ki je glavna naloga projekta, je zaželeno, da vsak prostovoljec med prostovoljno službo izpelje še svoj projekt. Ludivine je v Laško prispela ravno na festival Umetnost na ulici lani septembra. Izvesti festival kot zaključek celotnega projekta je bila

izpeljanka iz njenega prvotnega načrta kulturne izmenjave med Francijo in Slovenijo. Proces, v katerem sta nastajala celoten projekt in festival, imenujemo neformalno učenje, vzporedno z njim pa skoraj vedno poteka priložnostno učenje. Neformalno učenje poteka zunaj glavnih sistemov izobraževanja in usposabljanja in ni nujno, da vodi do formaliziranih certifikatov (<http://linux.acs.si/memorandum/prevod/>). Neformalno učenje je vedno namerno učenje z vnaprej določenimi učnimi cilji ter učno potjo, s katero naj bi dosegali te cilje. Je učenje, pri katerem udeleženci potovanja po učni poti sami določijo učne cilje ali pa pri njihovem določanju sodelujejo.

Neformalno učenje je izobraževalni proces, v katerem vloga "učenca" prehaja v vlogo "učitelja" in obratno (O mladih z mladimi: namigi za aktivno vključevanje mladih v lokalno okolje, Patricija Čular, Mladinska mreža MaMa, 2008).

(informalno) učenje je naravni spremljevalec vsakdanjega življenja. Za razliko od formalnega in neformalnega učenja za to učenje ni nujno, da je namerno. Zato ni nujno, da ga prepoznajo celo posamezniki sami kot tisto vrsto učenja, ki prispeva k njihovemu znanju in spretnostim.

Pri svojem delu je imela Ludivine na voljo podporo v mentorju **Thomasu Aymardu** (bivši EVS v Šmoclu) in celotnem kolektivu Šmocla. V enoletnem procesu neformalnega učenja si prostovoljec pridobi Youthpass, potrdilo o osvojenih veščinah in kompetencah med projektom. Potrdilo je skupno delo

prostovoljca, mentorja in gostiteljske organizacije.

V proces neformalnega in priložnostnega učenja so bili poleg Ludivine vključeni še nekateri mladi, ki so se preizkušali v vlogi voditeljev, povezovalcev, snemalcev in udeležencev ponujenih delavnic.

Rok Sajovic je že več ko leto vodja akrobatske skupine **X-3M**, ki je nastopila na festivalu. Trenutno se v skupini z osmimi prijatelji ukvarja z vodenjem več projektov (spletna stran, izdelava video priročnika za izvajanje skokov in akrobacij, ustanavljanje društva), vse skupaj pa smo postavili v nov devetmesečni projekt v

sklopu MVA, Mladinske pobude, kjer so mladi kot potrdilo za svoje delo prejeli odobritev projekta in sofinanciranje projekta.

Rok se je preizkusil tudi v vlogi povezovalca programa oziroma MC-ja (master of the ceremony), kjer je njegov mirni temperament prišel navzkriž z živahnim temperamentom **Mitje Kralja**, mladeniča iz Žalca, ki je imel poleg MC-ja na festivalu še svojo vlogo znotraj skupine improvizacijskega gledališča iz Celja ČMRLJO. **Tina Rataj** (zaposlena v Šmoclu prek programa javnih del) in novi

prostovoljec **Fernando Miguel Canadillas Ramallo**, ki bo v projektu Okno v svet nasledil Ludivine, sta si nabirala izkušnje in znanje kot snemalca.

V vlogi udeležencev delavnic so se urili otroci in mladi iz širše okolice. Vsak udeleženec je bil tako del procesa neformalnega in priložnostnega uče-

nja, Ludivine pa je zaključila projekt Okno v svet s klicajem. Več o festivalu si lahko ogledate na spletni strani www.smocl.com.

Aljaž Cestnik

POZDRAVLJENA LAŠKA MLADINA!

V Šmoclu pripravljamo **programski plan za prihodnje leto**, zato se obračamo na vse, ki bi radi pomagali z svojimi **predlogi**, da se v našem malem mestu dogaja.

Zaupajte nam, ali bi to idejo izvedli sami ali želite, da ŠmoCL to naredi za vas.

Ideje zbiramo **do 26. oktobra 2009**, vse predloge bomo skrbno pregledali in se na podlagi naših zmožnosti odločili, katere bomo v prihodnjem letu tudi izvedli.

Predloge pošljite na uo_smocl@googlegroups.com.

Predsednik Šmocla
Rok Remic

Študiramo že od leta 1957

Laški akademski klub deluje že več kot 50 let, zaradi česar velja za enega najstarejših študentskih klubov v Sloveniji.

Pred dobrimi petimi desetletji so se laški študentje odcepili od takrat imenovanega Celjega akademskega kluba in začeli pisati svojo dolgoletno tradicijo. V pol stoletja je v klubu delovalo več generacij, ki so pustile

svoj pečat in svoje zgodbe. Ugotovljamo, da se laška študentska mladina pravzaprav ni spremenila, kajti klub še vedno deluje in nastajajo vedno nove zgodbe in tradicije, za katere upamo, da jih bodo nadaljevale tudi naslednje generacije.

Od nastanka do danes je bilo organiziranih že več kot 50 **brucovanj** in **akademijskih plesov** – najpomembnejša dogodka LAK-a. Brucovanje, kjer vsako leto preverjamo znanje in kreativnost brucev, in akademijski ples, kjer novepečene študente predstavimo tudi starim bajtam in akademikom, veljata za tradicionalni prireditvi, kjer se družijo vse generacije, kjer

se obujajo spomini in kjer navsezadnje nastajajo novi.

Med odmevnejše projekte štejemo **fotografski natečaj kLAK**, ki se ga vsako

leto udeleži vse več fotografov, ki na izbrano tematiko poskušajo najti različne interpretacije. Vsako leto se udeležujemo tudi **Škisove tržnice** v Ljubljani, prireditve, kjer se predstavijo študentski klubi z vseh koncev Slovenije. Skupaj s klubi iz regije 03 tvorimo otoček, kjer obiskovalcem predstavljamo našo regijo, vsak klub posebej pa še svoj kraj.

V zadnjih letih poskušamo dijakom in študentom ponuditi še več. Ko so dijaki že dober mesec v šolskih klopeh, se oktobra tudi za študente začne novo študijsko leto in s tem tudi priprava na novo dogajanje v LAK-u. Že nekaj let v novembru v znamenju martinovanja organiziramo **izlet po vinskih kletih** po Sloveniji. Letos se bomo tako odpravili na Primorsko, natančneje na Obalo, kjer si bomo ogledali tri vinske kleti in si privoščili večerjo v enem od gostišč. Kmalu za tem se začne veseli december, ki ga »otvorimo« z brucovanjem in nadaljujemo z **najdaljšo nočjo v letu**, ki smo jo zadnja štiri leta preživeli v tujini (Bratislava, Beograd, Brno, Sarajevo). Tudi letošnji konec leta ne bo nič drugačen, saj bomo silvestrovali v eni od privlačnih noveletnih destinacij za mlade. Zimski čas je primeren tudi za zimske norčije, kot je na primer **nočno sankanje**, organiziramo pa tudi **LAK-ov bowling** turnir v Planetu Tuš v Celju. Ob sobotah imamo rezervirano telovadnico v OŠ Primoža Trubarja Laško, kjer poteka

rekreacija tako za študente oz. študentke kot tudi za dijake oz. dijakinje. Po zimskem izpitnem semestru, pravzaprav v začetku poletnega pa v Ljubljani priredimo še pravo **študentsko žurko** za vse naše člane. S pomladjo pride tudi toplo vreme, ki ga izkoristimo za različne **dejavnosti na prostem**, kot so paintball, karting, enodnevni izleti in pikniki, med katerim je še posebej zanimiv **turnir generacij**, kjer se tri generacije LAK-ovcev pomerijo v nogometu. Vrhunec je vsekakor poletje, počitnice, ki jih marsikdo izkoristi za počitniško delo. Zato izlete in dogodke organiziramo predvsem med vikendi. Prejšnja poletja smo organizirali enodnevne izlete v vodni park Aqualandia, rafting po Soči, odpravili smo se v adrenalinski park na Mariborsko Pohorje, letos pa smo prvič organizirali **LAK-ov**

aquasplash v Aqua Romi v Rimskih Toplicah, na katerega so dijaki in študentje imeli prost vstop. Poleg animacije smo priredili tudi turnir v odbojki na mivki, za glasbo pa je ves popoldan in večer skrbel DJ.

Glavni poletni dogodek je **večdnevni izlet v tujino**. Pred leti smo začeli z raziskovanjem raznih zabaviščno-adrenalinskih parkov po Evropi – v zadnjih treh letih smo tako poleg sproščanja adrenalina še spoznavali in si ogledovali predvsem mesta v Italiji (Rimini, »žepna država« San Marino) in Nemčiji (Stuttgart, München).

Ne glede na vse dogodke pa so na prvem mestu druženje, zabava in spoznavanje. Pravijo, da so študentska leta najlepša leta, zato jih je treba izkoristiti. V klubu, kjer lahko prav vsak izrazi svoje ideje, poskušamo prirediti čim bolj zanimive dogodke. Z novim šolskim letom bomo spet začeli zbirati **potrdila o vpisu**, s čimer lahko vsak postane član LAK-a, povsem brez obveznosti, lahko pa koristi razne popuste (subvencionirane karte za kino in bowling v Planetu Tuš, brezplačna članarina v Knjižnici Laško, ena ura vožnje pri AMD Laško gratis, subvencionirane vstopnice za izbrane koncerte in festivale itd.) in seveda koristi subvencionirane izlete.

Nika Košak

KOLESARSKO DOGAJANJE

Med poletnimi meseci smo po programu kluba organizirali sobotna kolesarjenja. Že maja smo organizirali 14,6-kilometrski kronometer **Gračnica open**, katerega zaključek je bil pri ribiški koči na Marofu. V začetku junija se nas je deset odpravilo na 100-kilometrsko pot čez drn in strm po laški občini **Laško Extreme 2009**. Kolesariti smo pričeli ob 7. uri, na cilj pa smo prišli ob 17. uri. Pot nas je vodila iz Laškega na Svetino, Šentrupert, Mačkovec, Trobni Dol, Blatni Vrh, Marof, Jurklošter, Polano, Lisco, Polano, Paneče, Gračnico, Rimske Toplice, Lurd, Jesenovo Ravan, Turje, Gore, Turje, Marno, Buzno, Zavrata, Zg. Rečico, Kodreta, Pernice, Šmohor in nazaj v Laško. Skupaj s Stikom smo 28. junija organizirali 47 km dolgo **Stikovo kolesarjenje**, ki se ga je udeležilo 44 udeležencev. Izpeljavo kolesarjenja so omogočili zvesti člani kluba in člani Moto kluba Goldhorn iz Laškega, ki so na kritičnih točkah varovali udeležence. Stik je v Trobnem Dolu pri domačiji Križnik pripravil postanek z okrepčilom. Zadnji vikend v avgustu pa smo organizirali **4. Kolesarski vzpon na Šmohor** pod generalnim pokroviteljstvom Pivovarne Laško, d. d., in medijskim pokroviteljem NT&RC iz Celja. Udeležencev je bilo 177, žal pa je lepo prireditev na cilju zmotilo slabo

vreme. Prvi trije v šestih kategorijah so dobili pokale in lepe praktične nagrade. Na tem mestu bi se radi zahvalili Občini Laško, JP Komunalni Laško, Pivovarni Laško, Thermani, d. d., in Moto klubu Goldhorn pri izpeljavi raznih naših kolesarjenj.

Luka Picej

ZLATA MEDALJA NA SVETOVNEM PRVENSTVU V NATANČNEM PRISTAJANJU

Od 20. do 27. junija je na Hrvaškem potekalo svetovno prvenstvo v natančnem pristajanju. V zelo močno petčlansko reprezentanco Slovenije se je uspelo uvrstiti tudi **Davidu Slugi** in **Tonetu Svovljšaku**,

članoma Društva za jadralno padalstvo Zlatorog iz Laškega. Tekmovanje je potekalo v zelo spremenljivih vetrovnih razmerah, tako da so se vodeči izmenjavali na vrhu iz serije v serijo. Šele v predzadnji seriji je ponesrečen skok Davida Slugo oddaljil od boja za kolajno. Tudi za Tonija Svovljšaka je bila odločilna predzadnja serija. V posamični konkurenci sta na koncu osvojila dvanajsto in šestnajsto mesto med 86 tekmovalci. V ekipni konkurenci sta za reprezentanco Slovenije prispevala odlične

rezultate in pripomogla, da je osvojila 1. mesto in s tem zlato medaljo.

S svojimi rezultati nadaljujeta serijo odličnih rezultatov, ki so jih do sedaj na svetovnih prvenstvih osvojili padalci iz Zlatoroga Laško, ki ima sedež v Spodnji Rečici. Tekmovalci so na dosedanjih petih svetovnih prvenstvih osvojili že **deset zlatih medalj** in **dve srebrni** v ekipni konkurenci (Franc Unuk: ena srebrna in tri zlate, David Sluga: dve zlati, Matej Gošte: dve zlati, Matjaž Sluga: ena srebrna in dve zlati, Tone Svovljšak: ena zlata). V posamični konkurenci je David Sluga na 2. svetovnem prvenstvu osvojil bronasto medaljo, Matej Gošte pa na 3. svetovnem prvenstvu srebrno.

Vsi ti odlični rezultati so odraz dobrega treninga in pripravljenosti tekmovalcev. Zahvaljujemo se Občini Laško, ki nam je do sedaj vedno priskočila na pomoč pri plačilu ne ravno nizkih startnin.

Franc Unuk

DRŽAVNO PRVENSTVO V BALVANSKEM PLEZANJU

Kljub svojemu kratkemu obstoju je Plezalni klub Laško letos že sedmič organiziral tekmo državnega prvenstva v balvanskem plezanju za vse kategorije plezalcev. Dvodnevno tekmovalje na graščinskem dvorišču Občine Laško je drugi vikend v septembru potekalo v čudovitem vremenu in vsakršna bojazen, da nas bo pregnal napovedan dež, je bila odveč. Vendar organizacija takšnega dogodka terja precej sredstev in dovoljenj za izvedbo, zato so se priprave pričele že kar nekaj tednov prej. Pri tem sta nam na pomoč znova priskočili Občina Laško in Osnovna šola Primoža Trubarja, prav tako pa se je na prošnjo za izposojlo in postavitev konstrukcije za

balvanske stene tudi letos prijazno odzvala Pivovarna Laško, za kar se ji najlepše zahvaljujemo, saj nam je s tem prihranila precejšnjo skrb. Brezhibna izvedba dogodka je seveda zahtevala še postavljavce, nagrade in koordinacijo številnih, a nič manj pomembnih malenkosti, kar pa z dobro organizacijo in sodelovanjem članov kluba in staršev mladih plezalcev ni bilo težko. Pozitivno nas je presenetilo tudi število prijavljenih tekmovalcev, saj se je v balvanskih izzivih pomerilo kar 170 plezalcev iz skoraj vseh slovenskih plezalnih klubov. Manjkali so le tisti, ki so se udeležili tekme svetovnega pokala.

V soboto dopoldne so tekmo otvorile starejše deklice, sledili so jim starejši dečki. Ker v teh kategorijah naš klub nima predstavnikov, smo lahko nepristransko navijali za vse tekmovalce. Precej bolj razburljivo pa je bilo v kvalifikacijah članov, kjer je barve kluba zastopal naš prekaljeni tekmovalac **Matic Kozmus**. Brez posebnih

je osvajal vrh za vrhom in z doseženimi vsemi vrhovi dosegel odlično drugo mesto. Čestitamo.

V nedeljo so svoje znanje in moč pokazali najmlajši, cicibani in cicibanke, pri čemer je bilo zelo lepo opazovati njihovo vztrajnost in željo, da bi osvojili vrh, ter seveda veselje, ki je sledilo, ko jim je to tudi uspelo. V tej kategoriji sta tekmovala in pridobivala nove izkušnje **Rok Pražnikar** in **Lan Lavrinc** ter obljubila, da bosta v želji po izboljšanju svoje uvrstitve na naslednji tekmi še bolj zavzeto trenirala. Za njimi pa so se v boj podale mlajše deklice in mlajši dečki. Pri slednjih se je s povišano telesno temperaturo po svojih najboljših močeh boril **Gregor Pungeršek**, za kar si zasluži posebno pohvalo.

Še enkrat bi se radi zahvalili vsem, ki ste nam kakor koli pomagali in omogočili, da je prireditev odlično uspela, pogrešali smo le nekaj več gledalcev, a verjamemo, da se v večjem številu vidimo znova naslednje leto.

Marjan Hohkraut

KOŠARKARSKI TURNIR OSVOJILI DOLENCI

Športno društvo Vrh nad Laškim je 5. septembra na svojem igrišču organiziralo 5.

težav se je uvrstil v popoldanski finale, v katerem je imelo devet tekmovalcev pred seboj pet balvanskih problemov, ki so jih poskušali rešiti oz. preplezati do vrha. Matic

tradicionalni turnir v ulični košarki. V prijateljskem vzdušju se je zbralo 10 ekip. Po napetih dvobojih v predtekmovanju so se naprej uvrstile najboljše štiri. Te so se pomerile med sabo in se razvrstile po naslednjem vrstnem redu: 1. Dolenci, 2. Veterani Tevče, 3. Zlatorog, 4. Mala Breza. Istočasno je potekalo tekmovanje v metanju trojk, v katerem je bil najboljši **Gregor Zalokar**.

Silvester Verbovšek

NA IGRIŠČU NA VRHU NAD LAŠKIM UREDILI TRIBUNE

V Športnem društvu Vrh nad Laškim tudi v zadnjih mesecih nismo počivali. S pomočjo občinskih sredstev smo v sodelovanju z lokalnimi obrtniki in z lastnimi močmi poskrbeli za obnovitvena dela na nogometnem igrišču pri podružnični šoli

Vrh nad Laškim. Izvedli so se ureditev brežine ob strani igrišča, izkop temeljev za tribuno, izgradnja tribune s tremi sedalnimi etažami in platojem ter betoniranje poti do tribune ter postavitve varovalne ograje med tribuno in igriščem. Poleg obnove nogometnih golov in vhodnih vrat do igrišča, ki smo jih izvedli že v začetku leta, smo tako precej izboljšali pogoje za športno udejstvovanje mladine v našem kraju. Tudi v prihodnjem letu načrtujemo nekaj obnovitvenih del na dotrajanih lesenih konstrukcijah v neposredni bližini igrišča in seveda kopico športnih prireditev.

David Bezgovšek

DOM STRELCEV V MALI BREZI JE NA KONČNO PODOBO ČAKAL 40 LET

18. septembra smo v Mali Brezi simbolično odprli končno povsem dokončan objekt, katerega gradnja je trajala okrogla štiri desetletja. Skromne slovesnosti so se poleg članov društva udeležili predstavniki Občine Laško na čelu z županom Francem Zdolškom, ki je tudi opravil formalno otvoritev, predstavniki Krajevne skupnosti Šentrupert, nekateri donatorji in predstavniki izvajalcev, slovesnost pa je popestrila tudi novoustanovljena godba z Vrha nad Laškim.

Z letošnjimi obnovitvenimi deli smo zaključili gradnjo, ki se je pričela leta 1969 s postavitvijo lesenega objekta, ki je pomenil temelj za delovanje Strelskega društva Celjska četa v Mali Brezi in je bil prvi objekt v Šentrupertu, namenjen društvenemu delovanju. Samo društvo je bilo sicer ustanovljeno že leta 1955, vendar to do tedaj ni imelo svojih prostorov,

izvajanje dejavnosti pa se je selilo po kraju v glavnem iz ene kmetije na drugo.

Lesen objekt je bil neprecenljive vrednosti za takratno izvajanje športne in kulturne dejavnosti, vendar je kmalu postal

pretesen in začela se je postopna betonska gradnja okrog lesenega doma. Najprej je bil narejen prizidek za shrambo orožja in

klet, nato pa je kar nekaj let trajal ročen izkop v hrib za gradnjo strelišča. Končno so zrastle betonske stene z vseh strani ob lesenem objektu in v letu 1979 je ta moral prepustiti prostor povečanemu zidanemu objektu, vsi prizidki pa so dobili skupno streho. V novem objektu so bili v pritličju zastavljeni naslednji prostori: večnamenska dvorana za kulturne in druge prireditve, strelišče za zračno orožje, sodniška soba, klet in kurilnica, v etaži pa mala dvorana, skladišče orožja, sejna soba ter klubski prostor in sanitarije. Skupna površina vseh prostorov znaša skoraj 400 m². Urejanje notranjosti je bilo postopno in dolgotrajno. Najprej smo uredili strelišče in večnamensko dvorano, nato klubski prostor in sejno sobo, in ko je bila v letu 1986 izvedena še fasada na sprednjih stenah, smo objekt slovesno odprli. V letu 1990 je objekt dobil še centralno ogrevanje, nato pa v letu 2005 ob 50.

obletnici delovanja društva še obnovljeno fasado na celotnem objektu. Treba je poudariti, da je gradnja potekala z minimalnimi vlaganji družbene skupnosti in s pomočjo podjetij iz bližnje okolice, predvsem v obliki finančne pomoči za nabavo materiala, izvajanje del pa je skoraj v celoti potekalo s prostovoljnim delom članov, ki so se v društvu zvrstili v vseh teh letih.

Velik poseg pri ureditvi objekta nam je uspel v letošnjem letu, ko nam je ob izdatni pomoči Občine Laško uspelo dokončati še zadnje prostore v etaži

objekta, glavino stroškov pa je predstavljala zamenjava strešne kritine, ki je bila po tridesetih letih dotrajana, kot azbestna pa je bila neustrezna tudi glede na sedanje gradbene standarde. Poleg nove strehe smo tako za uporabo pridobili še malo dvorano, veliko približno 50 m², skladiščni prostor, velik približno 18 m², in hodnik, velik 12 m². V sklopu ureditve prostorov pa smo izvedli tudi kompletno

obnovo opleskov sten in stropov v prostorih etaže ter izvedli še nekatera zaključna dela v teh prostorih, kot so prezračevanje, zaključne obrobe ipd. Prav tako smo v letošnjem letu obnovili zaščitno mrežo na zunanem športnem igrišču za košarko in odbojko. Povišali smo ograje, zamenjali zaščitne mreže ter dogradili dodatne zaščite.

Vrednost del, ki smo jih izvedli v letošnjem letu, presega **30.000 evrov**. Večino sredstev za obnovo je prispevala Občina Laško, in sicer 24.000 evrov, približno 1.200 evrov v materialu so prispevali donatorji Monting SK, Elektroinstalacije Medved, OVOS in Krovstvo Karli Urankar, društvo pa je vložilo preko 2.000 evrov lastnih sredstev za nabavo materiala. Člani društva so opravili še več kot 400 ur prostovoljnega dela. Gradbeni izvajalci so zamenjali streho in uredili malo dvorano (obloge sten stropa in poda, elektrifikacija, ogrevanje), obnovo drugih prostorov in zamenjavo zaščitne mreže pa smo opravili člani sami.

Da smo dosegli nov mejnik pri zagotavljanju prostorskih pogojev za delovanje društva, velja torej še enkrat zahvala vodstvu Občine Laško, donatorjem in vsem članom, ki imajo tudi v sedanjih težkih razmerah še vedno posluš za prostovoljstvo.

In še nekaj besed o našem delovanju. Naša osnovna dejavnost sta strelski šport in ljubiteljska kultura. Organizirano imamo redno vadbo streljanja z zračno puško in v tej disciplini izvedemo kar nekaj društvenih in občinskih tekmovanj, zelo uspešno

nastopamo v občinski ligi s številno udeležbo, na državnih tekmah pa imamo predstavnike v pionirski konkurenci in tekmovanju veteranov. Poleg strelskih tekmovanj pa organiziramo tudi vadbo in tekmovanja v nekaterih drugih športih, kot so namizni tenis, košarka, odbojka,

kolesarjenje, pohodništvo, biljard ... Udejstvovanje v ljubiteljski kulturni dejavnosti je stalnica dela našega članstva v vsem obdobju obstoja društva, vezana pa je predvsem na ohranjanje starih običajev, izvedbo odskih uprizoritev in pripravo proslav ob raznih kulturnih dogodkih.

Upam, da bodo nove prostorske pridobitve še povečale aktivnosti članov v društvu, obenem pa vabim vse zainteresirane, ki še niste vključeni v delovanje v društvu, da se nam priključite pri organiziranem preživljanju prostega časa, saj je možnih aktivnosti kar nekaj.

Cvetko Privšek

Dejavnosti Društva invalidov Laško v poletnem času

Člani društva invalidov Laško smo bili kljub poletni vročini aktivni. Sodelovali smo na srečanju invalidov na Kopah in v Novem Mestu, organizirali smo kopalni dan v Izoli, v septembru pa še izlet na Koroško. Koristili smo tudi počitniške kapacitete v počitniških objektih ZDIS-a.

Naši športniki so tudi to poletje dosegli lepe rezultate. Na državnem prvenstvu v namiznem tenisu se je **Jože Cverle** uvrstil na peto mesto, **Jože Ramšak** pa na enajsto. Vidne rezultate so dosegli tudi naši strelci: najvišji dosežek, tretje mesto posamezno – bronasto medaljo v streljanju z zračno pištolo, si je priboril **Nenad Vignjevič**, med ženskami pa je deseto mesto v streljanju z zračno puško osvojila **Helena Videc**.

Posebno aktivni so bili to poletje tudi invalidi v športnem ribolovu, dva naša člana, **Karli Zimšek** in **Jovan Stankovič** sta se uvrstila na državno prvenstvo, ki je bilo pri Lendavi. Organizirali smo tudi ribolov s

plovcem v čast preminulim članom društev invalidov. Ob ribniku Marof se je na lep poletni dan zbralo pet ekip: MDI Celje, DI Velenje, DI Zagorje, DI Litija in DI Laško. Osvojili smo prehodni pokal ter drugo in tretje mesto posamezno. Organizirali smo tudi srečanje ribičev našega društva ob Lavi, nasproti zdravilišču, kjer smo se prijetno družili. Naš največji ponos pa je, da je bil naš član Karli Zimšek z državno reprezentanco Slovenije na svetovnem prvenstvu invalidov v lovu rib s plovcem na Portugalskem. Slovenska reprezentanca je osvojila prvo mesto. Ob tako velikem uspehu moramo vsi čestitati Karliju Zimšku. Kot vsako leto smo tudi letos s Hišo generacij pripravili razstavo ročnih del ob prazniku Piva in cvetja ter obiskovali ostarele in bolne člane društva.

Zdaj nas čakajo nove obveznosti in izzivi, da našim članom omogočimo aktivno življenje in da smo invalidi čim bolj enakopravni v naši družbi. Pripravili bomo še martinovanje, načrt za prihodnje leto in zaključek leta.

Predsednik Društva invalidov Občine Laško
Mihael Lončar

V ekipi svetovnih prvakov tudi Karel Zimšek

Karel Zimšek iz Zidanega Mosta je bil član sedemčlanske slovenske ekipe, ki se je v začetku avgusta udeležila svetovnega prvenstva v lovljenju rib s plovcem v Ponte de Soru na Portugalskem. Kljub temu, da so bili Slovenci po številčnosti najmanjša ekipa, so po kilogramih ulovljenih rib

premagali drugouvrščene Hrvate in tretjeouvrščene Britance.

Karel Zimšek se z ribolovom ukvarja že od malih nog. Lani se je kot član slovenske reprezentance prvič udeležil svetovnega prvenstva v lovljenju rib s plovcem v Berlinu in z ekipo osvojil 4. mesto. Letos pa so se odrezali še bolje in ugnali vse sodelujoče. »Od vseh medalj, ki sem jih osvojil, je ta najslajša, postati svetovni prvak pa je enkrat občutek,« je povedal Zimšek, ki se za pomoč zahvaljuje Društvu invalidov Laško.

Lovili so zelenike, bogo in mreno, pa tudi nekaj sončnih ostrizhev in krapov, velikih do pet centimetrov. Uspešen je bil tisti tekmovalac, ki je ulovil več kot 200 zelenik ali več kot 100 rib kombinirano, najuspešnejši pa so ulovili od 1,6 do 3 kg rib.

Slovensko ekipo so sicer sestavljali Rudolf Centrih, Boštjan Javernik, Franc Štefanič, Branko Zelič, Karel Zimšek, trener Petar Dimitrovski ter pomočnik trenerja in vodja reprezentance Uroš Hrovat. Rudolf Centrih je postal tudi vice svetovni prvak.

Jasmina Štorman

GRAŠKA GORA 2009

Osmič zapored smo se člani Društva za ohranjanje spomina na pohod XIV. divizije Laško odpravili na srečanje planincev, borcev NOB, veteranov ZVVS in Sever, ZSČ in nas, pohodnikov na Graško goro – goro jurišev.

Udeležba na svečanostih, ki poudarjajo krepitev slovenske zavesti in biti, kjer se s ponosom lahko ozreš nazaj in preteklost povežeš s sedanostjo, je za člane našega društva pomemben dogodek, sploh če gre za obuditev spominov na težke trenutke v polpreteklosti, ko se je na Štajerskem rojevala

legenda moči, upornosti, neuklonljivosti in poguma, strahotnih žrtev in tovarštva – legenda XIV. slovenske narodnoosvobodilne udarne divizije. Nima smisla, kot »generali po bitki« (kar mnogi danes skušajo biti), ocenjevati okoliščin in odločitev, sprejetih med epopejo borcev; bile so vpete v čas vojne in v popolnoma drugačnem svetu, kot ga doživljamo danes; smisel ima ohranjanje zavest duha, pokončnosti in voljo premagovati še tako nemogoče ovire, če pot k boljšemu vodi preko njih. Tega je danes, predvsem pri mlajših generacijah, premalo, kot da ni potrebno, bo že kako, ali bo kdo drug namesto. Veseli pa nas, da na Graški gori srečujemo vsako leto več mlajših, ki jim ni vseeno.

Prijetna pot udeležence srečanja vodi na slovesnost iz Pake pri Velenju navkreber, s krajšim postankom v Škalskih Cirkovcah, kjer nam še živeči udeleženec dogajanj med drugo svetovno vojno in borec obudi spomin na takratne težke trenutke, na prireditve in srečanje, popestveno z vsečnim kulturnim programom in glasbo. Druženje in spoznavanje novih prijateljev se v zgodnjih popoldanskih urah prevesi v spoznanje, da smo Slovenci narod, ki ima v sebi nekaj posebnega, ki ve, kaj hoče in želi, in ki zna zeleno in sanjano tudi uresničiti. Pol stoletja je moralo preteči, da smo dogradili in pridobili zeleno – svobodno, neodvisno državo Slovenijo. Uporni duh generacij pred nami je v osamosvojitveni vojni ponovno zaživel v braniteljih domovine, ki smo enotnejši kot kadarkoli vedeli, kaj nam je storiti in kaj ubraniti. Zato se nam zdi pomembno, da se zavedamo vsega, kar je slovenski živelj moral prestati za naše današnje mirno bivanje, ne glede na obdobje trpljenja in žrtev, in da to prenašamo na mlajše generacije. Tudi zato smo opravili del poti, kjer se je leta 1944 dogajala epopeja XIV. divizije, ob pomnikih smo za trenutek postali in izkazali spoštovanje za trpljenje in življenje, ki so bila dana na oltar domovine. Naj se nikoli ne ponovi!

Zahvala pohodnikom za udeležbo, prihodnje leto pa se vidimo v še večjem številu.

Konrad Zemljčič
Foto: Viljem Hladin

TOVARIŠKO SREČANJE PRI
KARLIJU VODIŠKU

Letošnjega tradicionalnega regijskega veteranskega srečanja, ki je bilo 27. junija na Vrunchevem lovskem domu na Svetini nad Štorami, se je kot slavnostni govornik udeležil tudi predsednik Zveze veteranov vojne za Slovenijo **Janez Pajer**. Nato pa se je odzval povabilu **Karlija Vodiška**, praporščaka občinskega odbora ZVVS Laško, in se udeležil tradicionalnega tovariškega srečanja na njegovi domačiji v Oleščah nad Laškim.

Sproščene družbenje se po tradiciji udeležujejo pohodniki, člani Planinskega društva Laško, ki se na prireditve iz Laškega na Svetino vsako leto odpravijo peš, veterani, člani občinske borčevske organizacije, člani Društva za ohranjanje spomina na pohod XIV. divizije Laško, člani društva Sever ter drugi krajanje. Janez Pajer je bil navdušen nad kraji na meji s Kozjanskim, ki jih doslej ni poznal, posebej je bil presenečen nad urejenostjo tamkajšnjih strmih kmetij, ki jih domačini še obdelujejo in skrbijo za urejeno pokrajino. Kot je dejal, bi bilo treba politike enkrat na leto povabiti na slovensko podeželje, med preproste ljudi, da bi začutili, kaj tem

(z leve): Slavko Ožek, predsednik občinskega veteranskega združenja Laško, veteran Štefan Galuf iz Šmarja pri Jelšah, Janez Pajer in Konrad Zemljčič, predsednik Društva za ohranjanje spomina na pohod XIV. divizije Laško.

ljudem pomeni domača zemlja in kaj jim pomeni svoboda, ki so jo bili pripravljene leta 1991 ponovno braniti. Menil je, da politiki žal pogosto pozabljajo, kako je slovenski narod leta 1991 strnil vrste, da imamo danes svojo državo. Po njegovem pa je pomen domoljubnih društev, kamor poleg veteranov vojne za Slovenijo sodijo tudi člani borčevske organizacije in združenja Sever, prav prizadevanje za ohranjanje spomina na prelomne dogodke in spodbujanje domoljubja. Zato te organizacije ne bodo dovolile politiki, da bi državljanje delila glede na njihova politična prepričanja, na vaše in naše.

Jožica Hribar

PRI PODREPŠKOVIH VEČ KOT
100 KOŽUHAČEV, NA JAGOŠKI
NOČI PREK 70 VAŠČANOV

Društvo za razvedrilo Jagoče deluje devet let. K njihovim vsakoletnim aktivnostim sodijo pustovanje, postavitve mlaja in kresovanje, organizacija srečanja vaščanov pod imenom Jagoška noč ter ličkanje koruze na domačiji Podrepškovih. Letos so k nizu teh dejavnosti pridali še eno, in sicer prvo ročno košenje trave, ki je potekalo pri Podrepškovih. Košnjo je pet koscev začelo skorajda ob zori, tako kot se za košnjo po starem tudi spodobi. Verjamemo, da se

bodo prihodnje leto opogumili tudi drugi pripadniki močnejše vrste, ki spretno vihtijo koso v rokah.

Pod Podrepškovim kozolcem je pred nekaj tedni potekalo deveto kožuhanje, na katerem se je zbralo rekordnih 135 "kožuhačev", ki so dobrih šest traktorskih prikolic koruze "skožuhali" v samo nekaj urah. Delo je šlo hitro od rok tudi zavoljo

domačih dobrot, kot so mlinc, potica, domači jabolčnik itd., ki so jih pripravile domače gospodinje. Zaradi letošnjega kožuhanja je "padel" celo pujssek, zato so bili kožuhači deležni tudi domačih klobas in drugih mesnih dobrot. Manjkali niso muzikanti, niti petje in ples. Tako so najvztrajnejši proti domu odšli šele, ko se je svitalo.

Ob svitu se je končala tudi tradicionalna 9. Jagoška noč, ki je v središču vasi, pod Jurjevim kozolcem, potekala na zadnjo avgustovsko soboto. Srečalo in klepetalo je več kot 70 vaščanov Jagoč in bližnjih zaselkov, ob tem okušalo dobrote, ki so jih vaščani prinesli s sabo, igral je celo ansambel, zbran posebej za to priložnost. Pilo se je, plesalo, igrala je frajtonarica, za povrh pa je nebo nad Jagočami ob polnoči razsvetlil tudi ognjemet.

Društvo za razvedrilo Jagoče se želi iskreno zahvaliti vsem vaščanom, ki vsako leto pripomorejo k temu, da aktivnosti društva zares zaživijo, hvala družini Flis, ki je gostoljubno odstopila svoj kozolec, in seveda Podrepškovim za njihov trud in izjemno gostoljubje.

NP

Foto: Peter Hohkraut

Romana Vodišek s.p.
Trubarjevo nabrežje 1 b, 3270 Laško
tel.: 03 573 28 61, 041 898 406
e-mail: rvlanja@gmail.com

Pri nas Vas postrežemo s sveže pečenim kruhom, ponudimo Vam tudi drobno pekovsko pecivo (sirove, makove, štručke ...), sladko pekovsko pecivo (roglički, žepki), slaščice, sendviče, bureke, pice, hot dog, v prihajajočih hladnih dneh pa Vas postrežemo tudi s kavo, čajem in vročo čokolado.

Sprejemamo pa tudi naročila za torte za različne priložnosti.

Obiščete nas lahko:

PON.PET.: 6.30-17.00 NED.: 7.30-12.00
SOB.: 8.00-12.00 PRAZNIKI: ZAPRTO.

POLICIJA SVETUJE

Bodimo pozorni na ranljive udeležence v prometu

Pešci kot udeleženci v cestnem prometu spadajo med najbolj ogrožene. Najbolj so ogroženi jeseni in pozimi. Pogosto so žrtve nesreč zaradi neustreznega ravnanja voznikov motornih vozil (ki vozijo z neprilagojeno hitrostjo, pod vplivom alkohola, preblizu desnemu robu vozišča, ki vozijo z neočiščenimi ali zarošenimi stekli na vozilu ipd.). Nesreče pa se zgodijo tudi zaradi napak ali neustreznega ravnanja pešcev, med njimi so predvsem starejši. Od začetka leta 2000 do septembra 2009 se je na območju Policijske postaje Laško zgodilo 38 prometnih nesreč z udeležbo pešcev. V dveh nesrečah sta dva pešca umrla, pet pešcev je bilo hudo in 29 lahko telesno poškodovanih.

Da bi se izognili udeležbam pešcev v prometnih nesrečah, ki imajo pri pešcih skoraj vedno za posledico telesno poškodbo, velikokrat pa so zanje tudi usodne, svetujemo pešcem in drugim udeležencem, da v prihajajočem jesensko-zimskem času, ko je vidljivost zaradi noči, megle in pogostih padavin zmanjšana, upoštevajo naslednje: **nosite svetlejša oblačila z našitimi odsevnimi telesi**; pri hoji na neosvetljenih deli nosite **odsevna telesa** (kresničke) ali **svetilke**; za hojo – tam, kjer so zgrajeni – vedno **uporabljajte pločnike**; zunaj naselja hodite po

pločnikih, če teh ni, hodite **po bankinah oz. tik ob robu vozišča, po levi strani vozišča v smeri hoje**, da lahko pravočasno opazite vozilo, ki pelje nasproti in se mu umaknete, če vas voznik ne opazi; vozišče prečkajte na za to označenih mestih (prehodih za pešce). Pred prečkanjem se kljub temu, da prečkate vozišče na prehodu za pešce in imate formalno prednost pred vozili, prepričajte, če se prehodu slučajno približuje kakšno vozilo. Če se prehodu približuje eno ali več vozil, raje počakajte, da vozila odpeljejo, šele nato stopite na prehod za pešce in prečkajte vozišče. Zavedati se morate, da je vaša hitrost gibanja bistveno počasnejša od hitrosti vozil, to hitrost pa je vizualno zelo težko natančno določiti. Če prečkate vozišče zunaj označenih prehodov za pešce oz. tam, kjer prehodov ni, prečkajte cesto po najkrajši poti, pravokotno na smer vozišča; prečkanje vozišča naj vedno poteka z običajno hitrostjo hoje (ne obotavljajte se med prečkanjem oz. ne tecite čez vozišče); zavedajte se, da so vremenske in vozne razmere takšne, da je treba biti še posebej pozoren in zaradi teh razmer upoštevajte daljše poti zaustavitve vozil; če ste uživali alkoholne pijače in boste udeleženi v cestnem prometu kot pešec, bodite posebej previdni pri hoji (v primeru, da je zaužita količina alkohola prekomerna, odsvetujemo vsako aktivno udeležbo v cestnem prometu).

Vozniki hitrost prilagodite razmeram in dosledno upoštevajte omejitve, zunaj naselij vozite po sredini voznega pasu, da zmanjšate možnost trka s pešcem, ki hodi ob vozišču, upoštevajte, da so na cestah tudi pešci, odstopite jim prednost in na območjih, kjer se običajno zadržujejo pešci, vozite še posebej previdno (pred šolami, v naseljih).

Policisti ugotavljamo, da se še vedno večina nesreč pripeti v temnem delu dneva. Največ prometnih nesreč z udeležbo pešcev se zgodi od oktobra do januarja, v mesecih, ko je dan najkrajši oziroma so neugodne vremenske razmere najpogostejše (megla, dež, sneg). Zaradi obojega je vidljivost slabša, kar ogroža pešce, zato vse voznike opozarjamo, da so pozorni na pešce na cesti in da v primerih, ko zaznajo pešce, ki predstavljajo nevarnost, o tem obvestijo policijo na telefonsko številko 113 ali na telefonsko številko Policijske postaje Laško **03 734 48 30**. S tem bomo skupaj mogoče izboljšali varnost v cestnem prometu in preprečili, da bi takšen pešec postal žrtev prometne nesreče. V okviru navedene akcije bodo policijske patrulje od oktobra 2009 do aprila 2010 poostreno nadzirale ravnanje in opremljenost pešcev pri udeležbi v cestnem prometu in ravnanja voznikov do pešcev.

Mirko Došlić, pomočnik komandirja Policijske postaje Laško

VELIK KONCERT OB 10. OBLETNICI OKROGLIH MUZIKANTOV

OKROGLI MUZIKANTI

info:
041 598 360

ALPSKI KVINTET

MODRIJANI

SLOVENSKI MUZIKANTI

**ŠPORTNA DVORANA
VRANSKO
23. OKTOBER OB 20. URI.**

več na:

www.okrogli.com

Karte v vseh Brglezovih poslovalnicah, v Ticu Laško in v Hotelu Žonta

OKTOBER

Četrtek, 15. oktober

- Pred Kulturnim centrom Laško: Predstavitel v demonstracija nordijske hoje ob svetovnem dnevu hoje (ob 16. uri)
- Knjižnica Laško: Helena Bizjak – Refleksna masaža in naše zdravje (zdravstveno predavanje) (ob 19. uri)

Petek, 16. oktober

- Kulturni center Laško: ABC abonmajček: predstava Mali kakadu (dopoldne)
- Center starejših – Hiša generacij: Majda Anžin – predavanje Skrb za dobro držo kot življenjsko poslanstvo (ob 18. uri)

Torek, 20. oktober

- Sejna soba KS Rečica, Sindikalni dom Huda Jama: Delavnica ročnih spretnosti (ob 18. uri)
- Muzej Laško: Predavanje Potresi v Laškem (ob 19. uri)

Sreda, 21. oktober

- Kulturni center Laško: Koncert Mavrica polk in valčkov, ansambel Roka Žlindre, Golte (ob 19.30)

Sobota, 24. oktober

- Dvorana Tri lilije: Košarkarska tekma KK Zlatorog : KK Alpos Šentjur (ob 19.30)

Petek, 30. oktober

- Center starejših – Hiša generacij: Breda Žagar (Teozofsko društvo) – predavanje Kar seješ, to žanješ (ob 17. uri)
- Kulturni center Laško: Srečanje s pisateljem Ferijem Lainščkom v okviru Bralne značke za odrasle vseh enot Knjižnice Laško in Knjižnice Šentjur, sodeluje cimbalist Adam Bicskey (ob 19. uri)

NOVEMBER

Sreda, 4. november

- Avla OŠ Antona Aškerca Rimske Toplice: Literarni večer in odprtje razstav ter začetek praznovanja 150. obletnice šolstva v Rimskih Toplicah (Organizator: OŠ Antona Aškerca Rimske Toplice) (ob 18. uri)

Četrtek, 5. november

- Telovadnica OŠ Antona Aškerca Rimske Toplice: Šola, obsijana s soncem – osrednja prireditev ob 150. obletnici šolstva v Rimskih Toplicah (Organizatorja: OŠ Antona Aškerca Rimske Toplice in Občina Laško) (ob 18. uri)

Petek, 6. november

- Kulturni center Laško: Proslava ob občinskem prazniku (ob 19.30)

Sobota, 7. november

- Laško in okolica: Slovenska trekking liga – Laška runda (dopoldne)

Torek, 10. november

- Kulturni center Laško: ABC abonmajček: predstava Mavrične vile (dopoldne)

Sreda, 11. november

- Kulturni center Laško: ABC abonmajček: predstava Mavrične vile (dopoldne)

Petek, 13. november

- Knjižnica Laško: Ddr. Jože Maček in dr. Tomo Korošec – Predstavitel prevoda Orožnove kronike Das dekanat Tüffer, ki ga je akademik opravil ob 190-letnici Orožnovega rojstva. Sledilo bo martinovanje. (ob 18. uri)

Od petka, 13., do nedelje, 15. novembra

- Laško: 13. Martinovo v Laškem

Sobota, 14. november

- Kulturni center Laško: 8. območno srečanje pevcev ljudskih pesmi in godcev ljudskih viž iz laške okolice (ob 18. uri)

Nedelja, 15. november

- Aškerčev trg: Martinov sejem, praznična sveta maša in Martinova nedelja ob farnem prazniku z godbeniki, pevci in godci (dopoldne)

Petek, 20. november

- Knjižnica Laško: Dan odprtih vrat v naše domoznanstvo in videoprojkcija Spominjam se večera v knjižnici (ob dnevu slovenskih splošnih knjižnic) (knjižnica bo odprta ves dan)
- Dvorana Tri lilije: Dorijev večer (ob 19.30)

Sobota, 21. november

- Kulturni center Laško: Državno srečanje pevec ljudskih pesmi in godcev ljudskih viž (ob 18. uri)

Sobota, 21. november

- Dvorana Tri lilije: Košarkarska tekma KK Zlatorog : KK Krka (ob 19.30)

Četrtek, 26. november

- Center starejših – Hiša generacij: Prireditev ob 4. rojstnem dnevu Centra starejših – Hiše generacij (ob 17. uri)
- Muzej Laško: Predavanje Muzejski predmet – fonograf (ob 19. uri)

Petek, 27. november

- Kulturni center Laško: Otvoritev razstave Jože Marinč (ob 18. uri)
- Knjižnica Laško: Štefan Rehar – Zanimivosti Balkana (potopisno predavanje) (ob 19. uri)

Novembra bo v Centru starejših – Hiši generacij predavanje Katera zdravila vplivajo na psihofizične sposobnosti voznikov (Organizator: Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Občine Laško).

DECEMBER

Sreda, 2. december

- Kulturni center Laško: ABC abonmajček: predstava Nemi film in glasba (dopoldne)

Četrtek, 3. december

- Kulturni center Laško: Prireditev ob 20-letnici mažoretne skupine Laške pihalne godbe (ob 18. uri)
- Knjižnica Laško: Dr. Melita Zlatečan – Predavanje o gripi (poučno predavanje v soorganizaciji z Območnim združenjem Rdečega križa Laško) (ob 19. uri)

Petek, 4. december

- Sedraž: 12. Rudarske šege ob sv. Barbari v Sedražu

Sobota, 5. december

- Dvorana Tri lilije: Košarkarska tekma KK Zlatorog : KK Geoplin (ob 19.30)

Ponedeljek, 7. december

- Kulturni center Laško: ABC abonmajček: predstava Egon (dopoldne)

Petek, 11. december

- Avla OŠ Antona Aškerca Rimske Toplice: Pevce se na ogled postavi – praznični koncert Aškerčevega MPŽ in Vokalne skupine Rimljanke z gosti pod vodstvom Polone Aškerc (Organizator: KD Anton Aškerc Rimske Toplice) (ob 18. uri)

Sobota, 12. december

- Kulturni center Laško: Koncert Matjaža Robavsca (ob 19.30)

Od petka, 18., do ponedeljka, 23. decembra

- Občinsko dvorišče: 4. Veseli december v Laškem (popoldne)

Vsak torek

- Center starejših – Hiša generacij: Klekljanje (od 7. do 9. ure)

Vsak torek in četrtek

- Center starejših – Hiša generacij: Nordijska hoja (ob 15. uri)

Vsak četrtek

- Center starejših – Hiša generacij: Telovadba (ob 17.30 in 18.30)

Likovno društvo Laško vas prijazno vabi na otvoritev razstave z naslovom

VODA, TELO, ZVEZDNO NEBO

v soboto, 17. oktobra,
ob 18. uri, v Thermani - Hotelu Wellness park Laško.

Z bobnarsko skupino, otroško plesno skupino, atraktivnimi telovadci, voditeljico Nino Pader in še kakšnim presenečenjem vas bomo popeljali v svet ustvarjalnih možnosti likovne umetnosti. Svoja dela razstavlja 24 amaterskih slikarjev iz Laškega, Celja in Radeč, ki za svoje pripovedno sredstvo jemljejo prečiščenost, barve, oblike, nanose - skratka sledi čopiča. Z razstavo naših del vam želimo predstaviti delovanje članov Likovnega društva Laško in v prečudovitem ambientu Hotela Wellness park v objemu toplih barv ustvariti prijetno doživetje.

Umetnost smo ljudje!

Člani Likovnega društva Laško

SREČANJE OB ABRAHAMU

Če letos to ste doživeli,
prijd' te k nam,
da boste spet veseli.
Poklič' te nas, da Vam obrazložimo
kje in kdaj se skup' dobimo.
Oktober je, le-to velja,
sliš' mo se do petindvajset' ga.

Prijave in rezervacije do 25.10.2009
na št.: 031 551 275

GOSTIŠČE MIRAN

OAZA DOBREGA POČUTJA

Gostišče Miran
Trnovec pri D. 56
3222 Dramlje
Tel.: 05 997 00 87
Mob: 051 438 038
miran@omizje.com
www.gostiscemiran.si

VRHUNSKA
KULINARIKA

ČUDOVITA
VINOTEKA

PRENOČIŠČE

www.arhika.si

041 465 674

UROŠ KRAŠEK
univ. dipl. inž. arh.
pooblaščen arhitekt
ZAPS 1261 A

izdelava idejnih zasnov
idejnih projektov
arhitekture
detajlov
3D modelov
in projektne dokumentacije

uros.krasek@yahoo.com

AVTOMEHANIKA
Kovac Bojan s.p.

Cesta v Debro 1
3270 LAŠKO

e-pošta: avtomehanika.kovac@siol.net

TEL.: 03/734 26 61

FAX: 03/734 26 60

GSM: 040 22 30 95

Plesno-kulinarični večeri v Thermani Laško

25€

VSTOPNINA ET
VEČERJA

37€

VINSKA
SPREMILJAVA,
VSTOPNINA

13€

VSTOPNINA ET
VEČERJA

16. 10. 2009 ob 20.00 – kulinarični večer »Diši po tartufih« v Wellness Parku Laško

Zgodbe in skrivnosti o tartufih ob spremljavi istrskih vin in ob zvokih maestra Georga Krajncja na pianinu.

20. 11. 2009 ob 20.00 – 50. salonski večer »Martinovanje« v Zdravilišču Laško

Za prijeten večer bo poskrbel ansambel Express band.

13. 11. 2009 ob 20.00 – Martinovanje v hotelu Hum »Pozdrav mlademu vinu«

Predstavljal se vam bo vinar Saksida iz Vipavske doline, za zabavo bo poskrbel duo Mikola, za bogat kulturno-umetniški program pa ljudski pevci, pripovedovalec poezije ...

35€

VSTOPNINA ET
VEČERJA

Informacije in rezervacije: 03 423 2100, 03 423 2200, info@thermana.si, www.thermana.si

THERMANA Laško

Thermana Laško

Pr(a)vi naslov za moj prosti čas!

WELLNESS PARK LAŠKO

Totalni odklop z Elemis spa terapijo

Podarite si razvajanje s kozmetiko Elemis, mi pa vam v oktobru podarimo **globinsko masažo hrbta!**

Čas je za savno

V prihajajočih oktobrskih dneh pripravljamo nove in atraktivne programe v naših **savnah**.

HIP-HOP za otroke

V času jesenskih počitnic

ZDRAVILIŠČE LAŠKO

Med za boljše počutje

- nova ponudba **medenih storitev** - medene masaže, medeni ovoji, zlate kopeli (v dvojce ali solo), med v savni ...
- predjedi in sladice iz medu

Nahranite svojo kožo z zdravjem in ji podarite lepoto.

Jesenska nega obraza **Sothys** po promocijski ceni. Namesto 50 €, v oktobru **samo 35 €!**

HOTEL HUM LAŠKO

Tematsko obarvan rojstni dan

Izdelali si boste kostume, se tematsko napravili ... nato sledi zabava! Izberete lahko Zabavo pri gospodični mični, Gusarsko zabavo, Zabavo pri čarovnikih in čarovnicah ter Disco party!

Ples za razvedrilo in sprostitvev

Plesni večeri vsak 1. in 3. petek v mesecu. Glasba v živo. Za osvežitev plesnih korakov bo z vami plesna šola Flamenco. **Darilo za redne obiskovalce!**

KUBA GA JE ZGRABILA.

ZGRABI GA ŠE TI!

www.bandidos.si

www.bandidos.si

Minister za zdravje opozarja:
Prekomerno pitje alkohola škoduje zdravju!

